

Møteinnkalling

Utvalg: **Fakultetsstyret for HSL-fakultetet**
Møtested: SVHUM A2021, UiT Norges arktiske universitet Campus Tromsø
Møtedato: 17.06.2022
Tidspunkt: 09:00

Eventuelt forfall må meldes snarest per epost til morten.l.antonsen@uit.no med kopi til mayvi.johansen@uit.no. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed fra utvalgssekretær.

Agenda:

- Gjennomgang av sakskart
- Eventuelt
- Orienteringer fra fakultetsledelsen
- Evaluering av møtet

Saksliste

<i>Saksnr</i>	<i>Tittel/beskrivelse</i>	<i>U.off.</i>	<i>Arkivref.</i>
Orienteringssaker			
OS 6/22	Referat og meldinger til Fakultetsstyret HSL 17. juni 2022		2022/1754
OS 7/22	Programporteføljen ved HSL-fakultetet 2022		2020/2302
Ordinære saker			
FS 17/22	Tildeling av forsknings- og utdanningstermin med oppstart i 2023 og økonomisk støtte til utenlandsopphold	X	2022/448
FS 18/22	Ansettelse i stilling som instituttleder (åremål) ved Institutt for reiseliv og nordlige studier (IRN)	X	2022/319
FS 19/22	Ansettelse i stilling som instituttleder (åremål) ved Institutt for arkeologi, historie, religionsvitenskap og teologi (AHR)	X	2021/5546
FS 20/22	Ansettelse i stilling som instituttleder (åremål) ved Senter for kvinne- og kjønnsforskning (SKK)	X	2022/1914
FS 21/22	Behandling av Årsrapport informasjonssikkerhet og personvern 2021	X	2022/5812
FS 22/22	Utlysning av stilling som Instituttleder (åremål) ved Institutt for språk og kultur (ISK)		2022/6209
FS 23/22	Bemanningsplan for den samlede fakultetsadministrasjonen ved HSL		2022/2510
FS 24/22	Opprettelse av og mandat for forskningsetisk komité ved HSL-fakultetet		2022/2157
FS 25/22	Fordeling av postdoktorstilling til styrking av innsatsen på Horisont Europa		2022/3544
FS 26/22	Nedlegging av teologi		2020/1703
FS 27/22	Innspill til budsjettfordeling 2023 og ambisjonsnivå ekstern finansiering 2023		2021/5727
	Eventuelt		

SAKSFRAMLEGG

Til:
Fakultetsstyret for HSL-fakultetet

Møtedato:
17.06.2022

Sak:
6/22

Referat og meldinger til Fakultetsstyret HSL 17. juni 2022

Vedlagt er følgende referater og meldinger til orientering:

- Referat fra dialogmøte mellom UiT-ledelsen og HSL-fak våren 2022
- Rapport fra arbeidsgruppe for gjennomgang av ressursituasjonen ved IRN
- Referat Instituttstyret ILP 7. april 2022
- Referat Instituttstyret ISK 3. juni 2022 (ettersendes)

Anne Britt Flemmen
dekan

—

Frode G. Larsen
fakultetsdirektør

—

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Dialogmøte mellom UiT-ledelsen og HSL-fak, vår 2022

Tid: 18.5.2022, kl 10.30- 13.30

Sted: Møterom hos ledelsen, ADM B378-TRS

Til stede: Anne Britt Flemmen, John McNicol, Trine Kvidal-Røvik, Frode G. Larsen, Dag Rune Olsen, Kathrine Tveiterås, Jørgen Fosslund, Julia Holte Sempler og Hege Svendsen (ref.)

Oppfølgingspunkter

	Oppfølgingspunkt	Ansvarlig
1	Følge opp det systematiske kvalitetsarbeidet gjennom sløyfene i kvalitetsdialogen (jf. kvalitetssystemet). Kommende kvalitetsmeldinger bør i større grad ta for seg utviklingsarbeidet som gjøres og utfordringer som avdekkes på utdanningsområdet.	HSL-fak
2	Skrive notat med innspill til gjennomgang av UiTs studieportefølje, basert på erfaringene fakultetet har fra eget arbeid.	HSL-fak
3	Ta initiativ til å diskutere mulig samarbeid om fora for studieprogramledere på tvers av fakultetene/UMAK og med utgangspunkt i type studieprogram.	Nivå 1
4	Vurdere kunnskapsprosjekt om fleksibilisering av utdanning (hva er god fleksibilisering).	HSL-fak
5	Se på organiseringen av det administrative støtteapparatet for internasjonal mobilitet.	Nivå 1
6	Bruke nøkkelpersoner fra fakultetet i universitetets strategiske satsning på åpen utdanning.	Nivå 1
7	Avklare premissene for oppretting av Senter for arktisk humaniora slik at dette kan realiseres. Rektors stab kaller inn til møte om saken på vegne av prorektor.	Nivå 1

Stikkord fra diskusjonen

1. Ny strategi

Hvordan ser fakultetet seg og sitt bidrag inn i UiTs kommende strategi?

- Viktig at strategi og økonomi henger sammen.
- Ønsker å utvikle strategier selv i tillegg, ikke bare handlingsplaner. Fakultetsstyret er opptatt av dette siden det står i deres instruks. Strategiprosesser nedover i organisasjonen er dessuten viktig da det styrker forankringen. Rektor legger til at det ikke er avgjørende hva man kaller planverket, det viktigste er at det henger sammen og at det konkretiseres på fakultets- og instituttnivå.
- Ønsker tydeligere fokus på demografi, klima, det samiske og studenter, samt utvikling av norsk og samisk som fagspråk.
- Strategien bør også være mer konkret på hva som er de store samfunnsutfordringene.
- Foreslår at hele strategien oversettes til samisk, slik at UiT har en autoritativ samisk versjon.

2. Utdanning

Kvalitetsdialog basert på fakultetenes kvalitetsmeldinger

- Rektor innledet kort om søkertall. Det er viktig at UiT utmerker seg med kvalitativt gode studietilbud for å være det foretrukne universitetet for utdanninger som også tilbys ved andre læresteder.
- Humaniora og samfunnsvitenskapelige fag er sentralt i de store samfunnsutfordringene, jf strategien. Rekrutteringssituasjonen er utfordrende så det vi gjør for å bevare disse fagområdene er viktig, også i egne satsninger.
- Fakultetets kvalitetsmelding er i hovedsak en oppsummering av hva som er gjort. Det er ønskelig med mer fokus på innhold i dialogen, hva som er avdekket og vurderinger av det.
- Det er noe frustrasjon rundt studieprogramlederrollen relatert til bl.a. uklarheter rundt rollen og at ting har gått sakte når vedtak er fattet (f.eks. funksjonstillegg, utviklingsplaner og retningslinjer for studieprogramevaluering). Det er en viktig rolle som det må etableres kultur for, noe fakultetet jobber med.
- Dialogen om undervisning har vært tett koblet til pandemien. Hybrid undervisning oppleves som utfordrende. Ønsker studentene tilbake på campus, men ser tendens til at det er mange som ikke ønsker å komme tilbake.
- Fakultetet har vært opptatt av å samle inn data om alle sine utdanninger og kartlegge hva som fungerer godt og hva som ikke gjør det, slik at ev tiltak er innsiktsbasert. Rettet oppmerksomheten dit det viste seg å ikke fungere tilfredsstillende.
 - Noen program manglet studieprogramledere.
 - Sammenhengen i programmet fungerer i mange tilfeller ikke godt nok, kanskje spesielt for de som ledes av et programstyre.
 - For mange emner
 - Nødvendig med konsolidering av porteføljen ved noen av instituttene
 - Fortsatt utfordrende å finne gode former for studentevalueringer.
- Arbeidslivsrelevans i programmene er fortsatt på eksperimentstadiet. Litt utfordrende å finne praksisplasser til alle.
- Fakultetet skal gjøre en gjennomgang av studieporteføljen og håper å få til en konstruktiv prosess rundt dette. Har ikke ressurser til å bære omfanget av emner og program de har i dag. Universitetsledelsen opplyser om at det planlegges en porteføljegjennomgang ved hele UiT og ønsker innspill fra HSL-fak på hvordan dette kan gjøres, basert på deres erfaringer.
- Har etablert forum for studieprogramledere ledet av prorektor utdanning, men har ikke fått full fart på det enda. Har heller ikke landet hva som er beste modell for dette siden det er så store forskjeller i organiseringen av de ulike studieprogrammene og behovet for møteplasser er forskjellig. Bør kanskje vurdere forum for like programtyper i stedet for per fakultet?
- Erfaringsdeling innenfor digital innovasjon/fleksibilisering
 - Det er prosjekter på gang ved ILP, de har en praksis for at straks de gjør noe undervisningsmessig så skal det resultere i en artikkel
 - Tar med seg og videreutvikler det man har erfart og lært gjennom pandemien
- Internasjonalisering
 - Opplever at det er liten interesse for å reise ut blant studentene, dette er en utfordring for mange læresteder og særlig innenfor enkelte fagområder.
 - ILP, i samarbeid med SIS, har fått til en modell som ser ut til å fungere godt. Tydelige partnere i utlandet er sannsynligvis veien å gå.

- Har for mange avtaler og bør avvikle noen.
- Viktig å snakke om hva internasjonalisering betyr i det enkelte programmet.
- Ønsker bedre samhandling mellom SIS og fakultetene. Opplever at ansvar skyves nedover, mens ressurser har blitt flyttet oppover. Siden fakultetene var ulikt organisert på dette området i utgangspunktet, er det trolig også ulikt hvordan dagens tjeneste oppleves. Arbeidsdeling mellom SIS og fakultetene skal være klart beskrevet, men utfordringene kan ligge i at den ikke er slik man trodde den skulle være. Fakultetet skriver på et notat om dette.

3. Ekstern finansiering av utdanning og lokal støtte

UiT har en ambisjon om at ekstern finansiering skal utgjøre 25 % av budsjettet vårt.

- Med unntak av hos ILP, skjer det meste ad hoc.
- Har fått 150 mill eksterne midler i perioden 2017-2021 (136 mill av det til ILP), i hovedsak norske tildelinger.
- Benytter kompetanse på nivå 1 i de fleste søknadene, har også en stilling som støtter opp om dette ved fakultetet.
- Fagmiljøene er oppmerksom på å se etter muligheter, men det kunne vært gjort noe mer rundt dette fra fakultetets side.

4. Åpen utdanning

Om åpne læringsressurser.

- Har ganske mye åpent i dag, bl.a knyttet til språk, samisk, *Min russiske reise* (fyrtårn), kunsthistorie, Gator, RHD.
- Lav på DLR, ikke en god plattform pr i dag.
- Har hatt gode diskusjoner med instituttlederne, overrasket over at det var så mye åpent som det er.
- Når det gjelder deling kan mye gjøres lokalt, bl.a. for å videreføre det beste av det som har kommet ut av pandemien. Noen deler mye, men mange har en vei å gå.
- Har ikke oversikt over hvor mange som tar i bruk andre åpne ressurser, men vet at det under pandemien ble søkt etter og brukt slike.
- Utdanningsressurser (f.eks. database med nordnorske dialekter)
- Mange er kritiske til bruk av programvare med lisens, da blir det ikke tilgjengelig for alle.
- Fakultetet har flere nøkkelpersoner som bør benyttes i universitetets strategiske satsning på området.

Annet

- Jobber med logopedi og kommer snart med avklaring, har dialog med Nord
- Nødvendig med mer penger til GLU i Harstad, Senja, Narvik.
- Sametinget uttrykte store forventninger til UiT og HSL under sitt besøk. Fakultet skal ha møte med ISK, ILP og Sesam for å synliggjøre bedre det som allerede gjøres.
- Invitasjon til å levere forslag til erfaringsbasert master i off. forvaltning for departementsansatte vurderes.
- Det har vært brukt mye tid på Senter for arktisk humaniora fordi fakultetet og nivå 1 har ulik forståelse av premissene for oppretting av senteret. I møtet ble det bestemt at det skal

gjennomføres et eget møte om saken, rektors stab kaller inn på vegne av prorektor forskning og utvikling.

5. Økonomi

Hva gjør fakultetet for å tilpasse seg en økonomisk situasjon der UiT ikke kan påregne økte rammetildelinger, men i stedet må klare å finansiere mer aktivitet innenfor egen rammer?

- Utfordrende å lage sikre prognoser siden det skal være ganske detaljert også på lengre sikt.
- Basert på tidligere erfaring mener fakultetet at de vil gå i pluss for 2022, men har likevel forpliktelser/aktivitet som overskrider dette.
- Lønn er største utgiftsposten, har ikke store kostnader knyttet til utstyr/infrastruktur.
- Bildet er fragmentert, der undervisningskapasiteten er god er det kanskje ikke behov pga få studenter, og omvendt. Sterke forskningsmiljøer med høy kompetanse, men nesten ikke studenter og omvendt, disse bør kunne skaffe en del eksterne midler.
- Viktig å få et komplett langtidsbudsjett for hele institusjonen som synliggjør utfordringene.
- Av tiltak som er gjort nevnes bl.a. inndragelse av forskningsterminer.
- Kommer tilbake til budsjett 2022 i slutten av juni.

Kristen Albert Ellingsen

Konst. Instituttleder IRN

Alta den 30.05.22

Ang. arbeidet og fremdriften i arbeidsgruppen som skal se på ressursituasjonen ved instituttet (IRN).

Gruppen er primært sammensatt av ansatte med et spesielt ansvar for de ulike studieprogrammene instituttet tilbyr. Utvalget består av Bente Heimtun, Arild Røkenes, Per Kåre Jakobsen, Peter Haugseth og Thomas Vordal. I tillegg deltar Kjell Olsen (som leder av forskningsgruppen) og Gøril Johansen (referent). Instituttleder Kristen Albert Ellingsen har ledet arbeidet.

Gruppen er gitt følgende mandat:

- 1) *Hvordan tilpasse studieporteføljen til bemanningen budsjettrammen tillater?*
 - *Inkludert rom for forskningsterminer*
- 2) *Hvordan kan instituttet eventuelt øke rammene?*
- 3) *Løsninger for kort og lang sikt*

Gruppen skal rapportere til dekanen første gang den 1. juni (2022).

Gruppens mandat er knyttet til den utfordrende ressursituasjonen ved IRN, og hvordan instituttet fremover bedre kan harmonisere bruken av ressurser med de forpliktelsene og det tilbudet som instituttet gir. Noe forenklet vil arbeidet bli strukturert og knyttet til følgende to sentrale arbeidsoppgaver:

- a) *Hvordan optimalisere ressursbruken ved instituttet (IRN)?* Hvilke handlingsrom har vi, og hvilke tiltak bør vi iverksette for å tilpasse oss de ressursmessige rammene vi er underlagt, samtidig som vi ivareta de forpliktelsene vi har overfor våre studenter (og andre interessenter)?
 - Noe forenklet vil diskusjonen bli knyttet til instituttets fremtidige studietilbud. Hva skal vi tilby, og hvordan (organisering).
- b) *Hvordan øke de ressursmessige rammene ved instituttet over tid?*
 - Sentralt her vil være diskusjonen og tiltak knyttet til *kommunikasjon* og *rekruttering*. Hvordan kommuniserer vi med sentrale nettverkaktører innen næringsliv, media og andre med interesser i vår virksomhet? Hvordan kan vi utvikle og utnytte det mulighetsrommet et nært og godt forhold til viktige samarbeidspartnere vil gi oss (ikke minst når det gjelder rekruttering og det faglige innholdet i de studiene vi tilbyr).

Den første oppgaven vil være knyttet til det vi tilbyr med bakgrunn i de ressursene vi har, mens den siste oppgaven er knyttet til hvordan fremtidige studenter og andre nære aktører opplever oss og det vi tilbyr. Svaret på spørsmålene vil hjelpe oss i å harmonisere bruken av ressursene med de ressursene som vi til enhver tid har tilgjengelig.

Det er avholdt tre møter i arbeidsgruppen. Det første møtet ble avholdt i slutten av april (den 28.04.22). De to andre møtene ble avholdt den 10. og 23. mai.

De to første møtene var preget av diskusjoner der målet var å få en felles forståelse av mandatet, forventningene og den ressursmessige situasjonen ved instituttet. Konsekvensene av situasjonen slik den er nå ble videre diskutert. Konkrete tiltak som å trekke studietilbud, utvikle og tilby flere generiske fag (?), mulighetene for økt og bedre samkjøring på tvers av programmene (på instituttet), samt hvordan fremtidige endringer best mulig skal kunne implementeres i fagmiljøet, ble også diskutert.

Utfordringene tilknyttet en for liten fast faglig stab, som gruppen opplever er den viktigste og største utfordringen på kort sikt, ble påpekt. Utfordringene med å dekke høsten undervisning er helt konkret den store utfordringen. Å basere seg i for stor grad på timelærere har vi erfaringer med er utfordrende av flere grunner. En utfordring er rekruttering. Det er vanskelig å få tak i gode og et tilstrekkelig antall timelærere. Det finnes potensielle timelærere som er tilknyttet UiT, men da ofte på andre fakultetet, noe som av flere grunner gjør dem lite tilgjengelig for oss, selv om de skulle ønske det selv. En annen utfordring med et stort antall timelærere er knyttet til koordinering og kontroll (av det faglige innholdet i undervisningen). Vi ser en tendens til at misforståelser lett oppstår (både hos de tilsatte timeforeleserne og oss som kolleger, og mellom foreleser og studenter). Viktig informasjon når ofte ikke frem, eller den blir misforstått. De som blir skadelidende, er studentene. Studentene blir misfornøyd, og involvere igjen andre studenter på en negativ måte. Studenter som i utgangspunktet ikke er involvert blir involvert, og misnøyen sprer seg da lett (ikke bare mellom studenter i samme klasse, men også på tvers av klasser og program). Konsekvensene blir at vi må benytte ressurser til klagebehandling og tilbakemeldinger til misfornøyde studenter. Ressurser vi kunne benyttet til andre og mer positive formål. Resultatet er at den anstrengte ressurs situasjonen instituttet er i, over tid tapper instituttet for enda flere ressurser. Et viktig mål med arbeidet i gruppen vil derfor være å bryte denne *onde sirkelen*, for å beskrive situasjonen med et kanskje litt utslitt begrep. Å få dette til vil kreve både tid, en viss forutsigbarhet og en felles forståelse av situasjonen på tvers av de ulike nivåene.

Arbeidsgruppen innser at instituttet er i en utfordrende situasjon. Da gruppen i en av de første møtene ble utfordret på veien videre, og om det var noen forhold som de opplevde som *hellige kyr* (noe som absolutt ikke kunne diskuteres, eller endres), var det eneste som ble trukket frem et fortsatt behov for å ha et internasjonalt tilbud til våre utvekslingsstudenter. Hvordan dette internasjonale tilbudet vil se ut, er det ikke helt tatt stilling til enda (dette får vi komme tilbake til).

Det er en klar vilje i arbeidsgruppen til å satse videre på nettbaserte tilbud (mest sannsynlig flere hybride – kombinasjon fysisk tilstedeværelse kombinert med digitale løsninger). Dette er tilbud vi allerede har hatt gode erfaringer med, selv om det også her er forhold vi må bli bedre på. Flere digitale løsninger vil blant annet fordre en bedre skolering av den enkelte ansatte og en bedre organisering av instituttets digitale kompetanse lokalt.

Arbeidet i gruppen frem til nå har vært knyttet til å utvikle en felles forståelse av situasjonen og hvordan vi bruker ressursene ved instituttet. Diskusjonen om hva som kan og bør gjøres videre har vi så vidt startet på, og på dette området gjenstår det fortsatt mye. Det er et mål at gruppen skal levere konkrete forslag på tiltak som både vil effektivisere ressursbruken, samtidig som vi vil se på hvordan inntektene kan øke over tid. Skal vi lykkes er det viktig at vi har et realistisk forhold til hva som er mulig å få til og når.

Graden av digitalisering er diskutert. Den positive effekten vil være knyttet til økt tilgjengelighet til større studentmasser. Bedre rekrutteringa og produksjonen av studiepoeng gjennom å tilby mer fleksible utdanningsløp. Hva kan vi tilby digitalt og/eller samlingsbasert (gjennom hybride løsninger)? Flere studenter = flere avlagte studiepoeng = økte inntekter på sikt.

Av *konkrete forhold* (tiltak) som så lang er diskutert (– uten at noe av dette er endelig bestemt):

- Hvilke studietilbud skal vi tilby? Blir studer lagt ned vil det frigi ansatte som vil kunne bidra på andre studieprogram.
- Hvordan skal vi forholde oss til studier med lav søkning. Kan de trekkes – må vi ha et minimum av studenter for å starte et tilbud? Hva er i så fall dette?
- Et nærmere og tettere samarbeid mellom de ulike programmene.
- Endre studieplaner for å redusere antall unike studiepoeng som leveres i de ulike master- og bachelorprogrammene.
 - Få til bedre samarbeid mellom både våre egne studieprogrammer og andre enheter ved UiT.
 - Eksempel: Siden forskriften sier at i f.eks. bachelorgraden «[...] skal det inngå en fordypning i fag, emne eller emnegruppe på minimum 80 studiepoeng dersom ikke annet framgår av rammeplan» er det mulig å lage studiemodeller der minimum 60 studiepoeng består av valgemner som kan hentes på tvers av studieprogrammer ved IRN spesielt eller UiT generelt.
- Økt samarbeid med andre institutter og fakultet (utveksle fag og fagressurser). Konkrete initiativ er tatt i forhold til Handelshøyskolen her ved campus. Dette er et tiltak som både vil effektivisere brukene av ressurser, samtidig som det vil påvirke inntektsstrømmen vår på en positiv måte.
- Et mer (og flere) generisk tilbud. Det vil bidra til å lettere rekrutteringen av forelesere, samtiden som grunnlaget for nå nye studenter (blant annet innen EVU - etter- og videreutdanning). Jo mer generisk fagene er, jo lettere blir det å tilpasse fagene andre studieløp.
- Økt bruk av fag på tvers av tilbudene og programmene (på eget institutt). Dette gjøres i dag, men kan vi bli enda bedre? Er det mulig å tilby flere valgfag – fag som allerede blir tilbudt av andre (andre studier)?
- På kort sikt ivaretar vi våre forpliktelser vi har overfor studentene våre ved å tilsette manglende vitenskapelige ansatte i kortvarige vikariater og engasjementer, slik at vi ikke pådrar oss faste kostnader. Dette til tross for at vi ser at midlertidighet vil kunne svekke studiekvaliteten over tid.

Rekruttering

- Økt søkelys på rekruttering av studenter (innenfor det mulighetsområdet vi har på instituttet). Det er viktig at vi er synlig på ulike faglige arenaer, samt i faglige diskusjoner i media (for eksempel kronikker).
- Vi må i større grad dyrke en klar (faglig) profil slik at vi blir et naturlig valg (både for studenter og EVU-markedet). Det vi tilbyr må sterkere koordineres slik at det samsvarer enda sterkere med det vi kommuniserer. Det vil igjen fremme opplevd studiekvalitet over tid.

Med vennlig hilsen

Kristen Albert Ellingsen

Møteprotokoll

Utvalg: **Instituttstyret ved ILP**
Møtested: ILP 1.025, ILP 1.025/Teams
Møtedato: 07.04.2022
Tidspunkt: 09:00-12.30

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Siw Skrøvset	Leder	Fast vitenskapelig ansattrepresentant
Hilde Brox	Medlem	Fast vitenskapelig ansattrepresentant
Silje Solheim Karlsen	Medlem	Fast vitenskapelig ansattrepresentant
Betty Steinsvik	Medlem	Fast vitenskapelig ansattrepresentant
Pål Anders Opdal	Medlem	Fast vitenskapelig ansattrepresentant
Jonas Mo	Medlem	Studentrepresentant
Jonas Parcival	Medlem	Studentrepresentant

Følgende medlemmer hadde meldt forfall:

Navn	Funksjon	Representerer
Brynjar Sollid	Medlem	Teknisk-administrativ ansattrepresentant

Følgende varamedlemmer møtte:

Navn	Møtte for	Representerer
Camilla Brækken	Brynjar Sollid	Teknisk-administrativ ansattrepresentant

Fra administrasjonen møtte:

Navn	Stilling
Trude Steingård	kontorsjef/sekretær
Renate Walberg	seniorrådgiver/sekretær

Merknader

Silje Solheim Karlsen og Pål Anders Opdal forlot møtet under behandling av sak 6/22 grunnet inhabilitet.

Det ble muntlig orientert om:

- Brukerundersøkelse fra Bygg og eiendom vedr. erfaringer med kontor med åpen løsning mot gang
- Prosess knyttet til eventuell revisjon av retningslinjer for kontortildeling

Saksliste

<i>Saksnr</i>	<i>Tittel/beskrivelse</i>	<i>U.off.</i>	<i>Arkivref.</i>
IS 4/22	Godkjenning av driftsbudsjett 2022		2021/328
IS 5/22	Tiltaksplan for HMS		2022/3299
IS 6/22	Prosess for tildeling av FOU terminer		2022/3300
IS 7/22	Oppnevne medlem i programstyret for spesialpedagogikk		2021/323
OS 3/22	Referat fra programstyremøter (skriftlig orientering)		

IS 4/22 Godkjenning av driftsbudsjett 2022 2021/328

Innstilling til vedtak:

Instituttstyret godkjenner forslag på driftsbudsjett for ILP, for kalenderåret 2022.

Saksprotokoll i Instituttstyret ved ILP - 07.04.2022

Vedtak

Instituttstyret godkjenner forslag på driftsbudsjett for ILP for kalenderåret 2022 med de endringer vedtatt iht. punkt 4 i sak 6/22.

Endret innstilling enstemmig vedtatt.

IS 5/22 Tiltaksplan for HMS ved ILP 2022/3299

Innstilling til vedtak:

Instituttstyret godkjenner tiltaksplan for HMS arbeid på instituttet

Saksprotokoll i Instituttstyret ved ILP - 07.04.2022

Vedtak

Innstilling enstemmig vedtatt.

IS 6/22 Prosess for tildeling av FOU terminer 2022/3300

Innstilling til vedtak:

- Instituttstyret godkjenner foreslåtte retningslinjer og prosess for anbefaling av tildeling av FOU terminer

Saksprotokoll i Instituttstyret ved ILP - 07.04.2022

Vedtak

Instituttstyret godkjenner foreslåtte retningslinjer og prosess for anbefaling av tildeling av FOU terminer gjeldende for 2022.

- Kvalitet på søknad, viktigheten for fagmiljø/institutt, plan for termin veier tyngst
- Det skal etterstrebes en spredning mellom fagmiljø
- Førstegangssøkere skal kunne prioriteres der søknad oppfyller kriteriene
- I noen tilfeller kan det tilsettes vikar for, å dekke opp undervisning. Det opprettes en egen pott på driftsbudsjettet og settes av 1.5 millioner.
- Veiledende tall for hvor mange terminer som kan anbefales ved hver tildeling settes til om lag 8-10 søkere
- Assisterende instituttleder med ansvar for forskning leder prosessen. Søknadene sorteres av en gruppe bestående av assisterende instituttleder forskning, en forskningsgruppe leder eller leder av et forskningsnettverk og administrasjon. Deretter involveres aktuelle fagseksjonsledere og rangering ferdigstilles.

Endret innstilling enstemmig vedtatt.

IS 7/22 Oppnevne medlem i programstyret for spesialpedagogikk 2021/323

Innstilling til vedtak:

Instituttstyret oppnevner Førsteamanuensis Anne-Mette Bjøru, som medlem av programstyret for spesialpedagogikk. Videreføres mater i logopedi, utvides styret med en fast vitenskapelige ansatte.

Saksprotokoll i Instituttstyret ved ILP - 07.04.2022

Vedtak

Innstilling enstemmig vedtatt.

OS 3/22 Referat fra programstyremøter (skriftlig orientering) /

Saksprotokoll i Instituttstyret ved ILP - 07.04.2022

Vedtak

Instituttstyret tok saken til orientering.

ORIENTERINGSSAK

Til:
Fakultetsstyret for HSL-fakultetet

Møtedato:
17.06.2022

Sak:
7/22

Studieprogramporteføljen ved HSL-fakultetet

Orientering om programporteføljen ble første gang fremmet for fakultetsstyret i 2020. (15.06.2020, saksfremlegg vedlagt). Det ble den gang forespeilet at gjennomgangen skulle utvikles videre og bli en årlig post for fakultetsstyrets arbeid. I tråd med ønsket om videre utvikling og oppfølging av saken legges en oppdatert studieportefølje frem med samme formål. Hensikten med saken er på den ene siden å gi styret en oversikt over den samlede studieprogramporteføljen ved fakultetet. Utover å gi en orientering om status i øyeblikket er formålet å vise utviklingstrekk ved porteføljen gjennom de senere årene. Som den vedlagte oversikten over programtilbud den siste syvårsperioden viser, er noen studietilbud kommet til, mens andre er blitt nedlagt – og det fremgår også at en del programmer av ulike årsaker ikke har hatt årlige opptak.

I tillegg til å være til styrets orientering, er det et ønske om at gjennomgangen av programporteføljen skal ligge til grunn for en overordnet strategisk tilnærming til en langsiktig programutvikling der styret er med i en diskusjon og vurdering om videre retningsvalg. Saken skal tjene som utgangspunkt for styrets utdanningsstrategiske arbeid som, i tillegg til de nasjonale føringer, kan gi instituttene konkrete styringssignaler om videre retningsvalg. Saken ses også som et viktig utgangspunkt og verktøy i dekanens kommende dialoger med instituttene om videre satsinger. Som det fremgår av referatet fra fakultetets dialogmøte med universitetsledelsen (se egen orienteringssak), planlegges det en porteføljegjennomgang ved hele UiT og universitetsledelsen ønsker innspill fra HSL-fakultetet på hvordan dette kan gjøres.

Koronapandemien har ikke preget studieporteføljen nevneverdig. Fakultetet opplevde også, i samsvar med den nasjonale tendensen, gode søkertall studieåret 2020/2021, mens studieåret 2021/2022 leverte søkertall lignende 2018/2019 – 2019/2020.

Anne Britt Flemmen
dekan

Frode G. Larsen
fakultetsdirektør

—

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Vedlegg

- 1 Programporteføljen ved AHR/ISV
- 2 Programporteføljen ved IFF/SESAM/CPS/IRN/IBS
- 3 Programporteføljen ved ILP/Lektorutdanningen
- 4 Programporteføljen ved ISK
- 5 Saksframlegg 2020
- 6 Kommentarer til programporteføljen

	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
IHR -> AHR		AHR						
Historie - nettbasert førstesemesterstudium - 1. Juni	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt
Historie - årsstudium	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt
Historie - bachelor	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt
Historie - master	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt
Religionsvitenskap - årsstudium	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt
Religionsvitenskap - bachelor	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt
Religionsvitenskap - master	Tilbudt	Tilbudt	X	X	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt
Likestilling og kjønn - årsstudium	X	X	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt
Teologi - bachelor	Studieretning innenfor REL	Studieretning innenfor REL	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	X	Tilbudt	X
Teologi - master	Studieretning innenfor REL	Studieretning innenfor REL	X	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt
IAS -> AHR								
Visual Cultural Studies - master	Tilbudt	Tilbudt	Flyttet til ISV	X	X	X	X	X
Human Rights Policy and Practice - master	Tilbudt	X	X	X	X	X	X	X
Arkeologi - bachelor	Tilbudt	Tilbudt	X	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt
Arkeologi - master	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	X	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt
Sosialantropologi - bachelor	Tilbudt	Tilbudt	Flyttet til ISV					
Sosialantropologi - master	Tilbudt	Tilbudt	Flyttet til ISV					
ISS -> ISV		ISV						
Statsvitenskap - førstesemesterstudie - 1. Juni	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt
Statsvitenskap - bachelor	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt
Statsvitenskap - master	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt
Organisasjons- og ledelsesvitenskap - master	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt
Master i organisasjon og ledelse for offentlig sektor (MPA)	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	X	Tilbudt	X	Tilbudt	X
Joint Master's in Nordic Urban Planning (NUP)	X	X	X	X	X	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt
Sosiologi - førstesemesterstudie - 1. Juni	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	X	X
Sosiologi - bachelor	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt
Sosiologi - master	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt
Samfunnsplanlegging - førstesemesterstudie - 1. Juni	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	X
Samfunnsplanlegging - bachelor	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt
Samfunnsplanlegging - master	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt
Master in Visual Cultural Studies	X	X	Tilbudt	Tilbudt	X	X	X	X
Master of Philosophy in Visual Anthropology	X	X	X	X	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt
Sosialantropologi - bachelor	X	X	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt
Sosialantropologi - master	X	X	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt

IFF													
Filosofi - bachelor	Tilbudt	Tilbudt	X	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt
Filosofi - master	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt
Filosofi - årsstudium	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Politikk, økonomi og filosofi - bachelor	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	X	X	X	X	X	x	X	X	X
Ex. Phil og ex.fac. - nettbasert	Tilbudt	X	X	X	Tilbudt*	X	X	X	X	x	X	X	X
FILNETT - nettbasert innføringsemne i filosofi	Tilbudt	Tilbudt	X	X	Tilbudt*	X	X	X	X	x	X	X	X
HSL - SESAM - CPS													
Master of Philosophy in Peace and Conflict Transformation	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt
Joint Master in Gov. and Ent. Northern +Indigenous Areas (GENI)	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	X	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt
Master in Indigenous Studies	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt
IRN - IRS													
Arctic adventure Tourism - årsstudium	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	X	X	X	X	X
Arctic Adventure Tourism - bachelor	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt
Arctic Innovation and Entrepreneurship	X	Tilbudt	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Bachelor i reiseliv - med fordypning i opplevelsesturisme	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Master in Tourism	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt
Cultural and Creative Entrepreneurship - bachelor	Tilbudt	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
High North Politics, Inter-cultural communication + Barents Coop	X	Tilbudt	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
International Program	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Medieproduksjon - bachelor	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt
Kurs i nærings- og sosialfag	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Northern Studies - årsstudium, nettbasert	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt
Reiselivs- og opplevelsesproduksjon - bachelor	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Northern Studies - bachelor	Tilbudt	Tilbudt	X	X	X	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt
Reiselivsledelse - master, erfaringsbasert	X	X	X	X	X	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt
Naturbasert reiseliv og entreprenørskap - årsstudium	X	X	X	X	X	X	X	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt
IBS - IRS													
Barnevern - bachelor, Alta	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt
Barnevern - bachelor, Harstad	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt
Barnevern - bachelor, deltid , Kirkenes	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Barnevern - bachelor, deltid , Tromsø/Harstad	X	X	X	X	X	Tilbudt	X	Tilbudt	Tilbudt	X	X	X	X
Sosialt arbeid - bachelor, Alta	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt
Sosialt arbeid - bachelor, deltid , Tromsø	X	Tilbudt	X	X	X	Tilbudt	X	X	X	X	X	X	X
Sosialt arbeid - master, deltid - Alta	Tilbudt	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Sosialt arbeid - master, heltid - Alta	Tilbudt	X	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	X	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt	Tilbudt
Kognitiv atferdsterapi for sosial- og helsearbeidere, Harstad	Tilbudt	Tilbudt	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
PSYBARB - psykososialt arbeid med barn og unge	Tilbudt	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Barnevern - bachelor, Tromsø													
Barnevern - master, samlingsbasert, Harstad	X	X	X	X	X	X	X	Tilbudt		X		Tilbudt	

[illegible]

SAKSFRAMLEGG

Til:
Fakultetsstyret for HSL-fakultetet

Møtedato:

Sak:

Programporteføljen ved HSL-fakultetet

Innstilling til vedtak:

- *Fakultetsstyret tar gjennomgangen av studieprogramporteføljen ved HSL-fakultetet til orientering*
- *Dekanen bes legge frem årlige oversikter om fakultetets studietilbud som grunnlag for videre strategisk planlegging av studieprogramporteføljen.*

Bakgrunn

Denne saken fremmes for fakultetsstyret med flere siktemål. På den ene siden ønsker dekanen å gi styret en oversikt over den samlede studieprogramporteføljen ved fakultetet. Utover å gi en orientering om status i øyeblikket er formålet å vise utviklingstrekk ved porteføljen gjennom de senere årene. Som den vedlagte oversikten over programtilbud den siste femårsperioden viser, er noen studietilbud kommet til, mens andre er blitt nedlagt – og det fremgår også at en del programmer av ulike årsaker ikke har hatt årlige opptak.

Det er første gang en sak som denne fremmes for fakultetsstyret, men dekanen ser for seg at gjennomgangen skal utvikles videre og bli en årlig post i fakultetsstyrets arbeid. I tillegg til å være til styrets orientering, er det et ønske om en overordnet strategisk tilnærming til en langsiktig programutvikling der styret er med i en diskusjon og vurdering om videre retningsvalg. Saken skal tjene som utgangspunkt for styrets utdanningsstrategiske arbeid som, i tillegg til de nasjonale føringer, kan gi instituttene konkrete styringssignaler om videre retningsvalg. Saken ses også som et viktig utgangspunkt og verktøy i dekanens kommende dialoger med instituttene om videre satsinger.

Etter fusjonen mellom Universitetet i Tromsø og Høgskolen i Tromsø i 2009 ble det satt fokus på den samlede studieprogramporteføljen ved institusjonen. I løpet av årene hadde antallet studieprogram ved UiT økt vesentlig uten at studentgrunnlaget hadde økt tilsvarende. Også porteføljen av humanistiske og samfunnsvitenskapelige fag hadde økt. Det ble satt i gang en omfattende prosess med sikte på å redusere antall studieprogram og samtidig gjøre en vurdering av overlappende tilbud etter fusjonen.

Flere gjennomganger i løpet av den siste tiårsperioden har også ført til en vesentlig nedgang i studietilbud ved fakultetet. Dette har i særlig grad vært tilfellet for studietilbudene innen språk og litteratur. HSL-fakultetet gjennomførte allerede i 2011 en betydelig reduksjon av studietilbudet der flere studieprogram og studieretninger ble nedlagt, først og fremst begrunnet med at rekrutteringen var dårlig. I denne omgangen ble blant annet mastergradstilbudene i tysk, fransk og allmenn litteraturvitenskap nedlagt.

En ny gjennomgang av den totale studieporteføljen ved UiT ble gjennomført i to omganger i 2016 og 2017. Også denne gjennomgangen førte til at flere studieprogrammer ved HSL-fakultetet ble lagt ned, mens andre ble underlagt revisjoner. På bachelorgradsnivå førte prosessen til at tysk, fransk og allmenn litteraturvitenskap ble nedlagt. Tysk ble videreført som årsstudium og som fag 2 i lektorutdanningen. Allmenn litteraturvitenskap ble videreført som årsstudium, mens studietilbudet i fransk ble avviklet og fagmiljøet nedlagt. Også bachelorprogrammet i politikk, økonomi og filosofi og bachelorprogrammet i språk og økonomi med sine ulike studieretninger ble nedlagt.

En annen følge av denne gjennomgangen var at bachelorgradsprogrammene i arkeolog, filosofi og russlandsstudier ble underlagt evaluering og revisjon før de ble lyst ut på nytt.

I første rekke er det språk og litteraturfagene som har blitt lagt ned i forbindelse med de nevnte gjennomgangene, men også flere samfunnsvitenskapelige studieprogrammer har vært under press på grunn av svak rekruttering. Rekrutteringssituasjonen førte blant annet til at mastergradsprogrammet i stedsutvikling ble vedtatt nedlagt i 2016.

Flere av de humanistiske fagene er fremdeles under press på grunn av svak rekruttering, frafall og dårlig gjennomstrømming. Fagene må kontinuerlig forsvares, og det må løpende argumenteres for verdien av å ha et bredt fagtilbud innenfor humaniora. Humanistiske og samfunnsvitenskapelige disiplinutdanninger har en annen og videre samfunnsrelevans enn profesjonsutdanningene. Det er ikke den samme åpenbare kopling mellom utdanning og yrke i disiplin-fagene som i profesjonsutdanningene, men det betyr på ingen måte at relevansen er mindre. Disiplinstudier kan ikke målrettes inn mot nisjer og spesialområder i arbeidslivet som for eksempel helse- og sosialfaglige utdanninger. Likevel er det klart at fagene er både etterspurte, anvendbare og nødvendige i arbeids- og samfunnslivet.

I den senere tiden har det også pågått et ordskifte i forbindelse med lansering av et forslag om nytt finansieringssystem som innebærer at universitetet og høyskoler skal honoreres dersom studentene får relevant arbeid når de er ferdige med utdanningen. Det er all grunn til å knytte oppmerksomhet til denne debatten ettersom finansieringsmodellen rammer fagområder som ikke primært forbereder studentene til et spesielt yrke. En slik modell kan føre til nedskjæringer i antall studieplasser og en ytterligere nedlegging av disiplin-faglige studietilbud ved HSL-fakultetet. For de humanistiske og samfunnsvitenskapelige fakultetene vil det fremover være viktig å argumentere for fagene, ikke bare ut fra deres egenverdi og som avgjørende fag for å sikre UiTs identitet som et klassisk breddeuniversitet, men også for deres verdi i en samfunnssammenheng både i et landsdelsperspektiv og nasjonalt. Vi står midt i en prosess med store samfunnsendringer som vi ikke ser konsekvensene av. Derfor vil både det private næringsliv og forvaltningen ha stort behov for kunnskapsrike kandidater som raskt kan omstille seg. Behovet for samfunnsvitere og humanister med generisk kompetanse og bred innsikt i fagområder som historie, filosofi, språk og kommunikasjon vil heller bli større enn mindre i en spent verden. Dette er også et forhold som kommer til uttrykk i Humaniorameldingen der det fastslås at humaniora er en underutnyttet

ressurs, og her uttrykkes det også klare forventninger til at humanistene i større grad bidrar med sine perspektiver i møtet med de store samfunnsutfordringene.

Fakultetet har også profesjonsrettede studieprogrammer hvis fremtid er usikker av andre årsaker. Dette gjelder fremfor alt mastergradsprogrammene i teologi og logopedi som har vært gjenstand for debatt om nedleggelse i en årrekke. Programmene har det til felles at de er eksempler på utdanningstilbud med åpenbar stor samfunnsrelevans der det er stor mangel på kvalifisert personell, både regionalt og nasjonalt. På den andre siden – når det gjelder søkning skiller programmene seg svært fra hverandre. Rekrutteringssituasjonen for logopedi er ualminnelig god, mens teologi sliter med å rekruttere studenter. Etter flere runder på alle beslutningsnivåer i organisasjonen mener dekanen det er viktig å få en endelig avklaring av studienes fremtid, både med tanke på forutsigbarhet overfor potensielle søkere, men også med tanke på rekruttering til og sikring av gode fagmiljø knyttet til programmene.

Selv om det har vært flere nedlegginger av fag ved fakultetet, er ikke bildet entydig negativt. Som nevnt er flere programmer reviderte og revitaliserte, og det har også vært en tilvekst av nye programmer. I tillegg til bachelorprogrammene i filosofi, arkeologi og russlandsstudier er revidert har også bachelorprogrammet i Northern Studies vært gjennom en betydelig revisjon. I revisjonsarbeidet har også studieprogrammenes relevans for arbeidslivet vært et sentralt punkt. I flere programmer har det vært arbeidet med å spisse læringsutbyttebeskrivelsene med sikte på mer arbeidslivsretting. Det har videre vært arbeidet med omlegging av noen av programmene de senere årene, bl.a. ved at det i større grad er tatt i bruk studentaktive læringsformer. Noen programmer har inngått samarbeid med eksterne parter gjennom hospiteringer og praksis. I løpet av de senere årene har det også kommet flere programmer og studieretninger til – bl.a. internasjonale fellesgradsprogram, mastergradsprogram i barnevern, tysk som masterfag i lektorutdanningen og samisk og kvensk som språk i grunnskolelærerutdanningen.

Trekk ved studieporteføljen ved HSL-fakultetet

I det følgende kommenteres noen utviklingstrekk og tendenser (jf. vedlagt oversikt) ved utviklingen av studieprogramporteføljen ved fakultet. Det legges ikke opp til å kommentere hele porteføljen, men noen områder og enkeltprogrammer der det av ulike grunner har vært endringer.

1) Internasjonale studieprogrammer

Fakultetet har gjennom mange år hatt en relativt stor portefølje av internasjonale, engelskspråklige mastergradsprogram innen språk og samfunnsfag. De senere årene har det også vært en positiv økning i antall programmer, særlig gjelder dette internasjonale fellesgradsprogrammer (Joint Masters) – programmer som drives i samarbeid med utenlandske universiteter. På mastergradsnivå har fakultet nå sju egne programmer og er inne i samarbeid om tre fellesgradsprogrammer. I tillegg kommer ett studieprogram på bachelorgradsnivå.

a) Internasjonale mastergradsprogrammer

Da paraplyprogrammene i språk og litteratur med sine studieretninger (en studieretning for hvert fag) ble lagt ned og erstattet av fagspesifikke programmer, ble også tilbudet av internasjonale mastergradsprogram i engelskfaget ved ISK revidert og utvidet. ISK hadde i utgangspunktet to internasjonale programmer: Theoretical Linguistics (Telin) og English Literature (Elin). Telin ble videreført mens Elin (17/330) ble erstattet av et nytt studieprogram: English Acquisition and Multilingualism. I tillegg kom studieprogrammet English Literature til å erstatte den tidligere studieretningen i engelsk litteratur innen mastergradsprogrammet i språk og litteratur. I dag har ISK følgende internasjonale, engelskspråklige mastergradsprogram:

- English Acquisition and Multilingualism
- Theoretical Linguistics
- English Literature

Alle tilbudene i engelsk språk og litteratur på mastergradsnivå tilbys nå bare som internasjonale studieprogrammer.

I tillegg til de tre overnevnte programmene kommer

- Peace and Conflict Transformation, Senter for fredsstudier
- Indigenous Studies, Senter for samiske studier
- Visual Anthropology, ISV (vedtatt videreført i FS-34/14 (eph13/1383))
- Tourism Studies IRN

I 2014 (FS-16/2013) ble det vurdert, og saken var til behandling i fakultetsstyret, om studieprogrammet i Visual Anthropology (den gang: Visual Cultural Studies) skulle legges ned, eventuelt slås sammen med mastergradsprogrammet i sosialantropologi. Etter en omfattende debatt ble programmet besluttet videreført.

b) Internasjonale bachelorgradsprogrammer

Ved fakultetet er det to internasjonale studieprogram på bachelorgradsnivå, begge ved IRN:

- Arctic Adventure Tourism
- Northern Studies

c) Årsstudier

- Northern Studies – nettbasert, IRN

d) Internasjonale fellesgradsprogram på mastergradsnivå (Joint Masters):

- *Human Rights Policy and Practice (HRPP)* Partnere i samarbeidet var opprinnelig Roehampton University (Storbritannia) og Göteborgs universitet. UiT gikk ut av samarbeidet i 2015, men det er nå underskrevet en ny avtale og UiT er igjen med fra og med opptaket høsten 2020. Etter at UiT var med i samarbeidet i forrige runde, har også Universidad de Deusto (Bilbao, Spania) gått inn som partner i samarbeidet.
- *Governance and Entrepreneurship in Northern and Indigenous Areas (Geni)* Samarbeid med University of Saskatchewan (USask), Canada. Første opptak ble gjort i 2015.
- *Nordic Urban Planning (Nups)* Samarbeid med Roskilde Universitet og i Malmö universitet. Første opptak ble gjort i 2019.

2) Etter- og videreutdanning

ILP er fakultetets desidert største tilbyder av etter- og videreutdanning. Det tilbys årlig etter- og videreutdanninger for hundrevis av barnehagelærere, grunnskolelærere, lærere i videregående skole, pedagoger, rådgivere og ledere. ISV har hatt et omfattende samarbeid med Forsvaret med flere studietilbud på program og emnenivå rettet mot militært personell. Tilbudet er blitt redusert som et resultat nedbygging av Forsvaret og tap i anbudskonkurranser med andre utdanningstilbydere. UiT har i år undertegnet en intensjonsavtale med Forsvaret som tar sikte på å kunne tilby desentraliserte deltidsstudier som skal kunne kombineres med jobb. Under denne

avtalen har ISV inngått en avtale med Hæren om oppstart av nettbasert bachelorprogram i statsvitenskap gitt over tre år. Ved ISV har de to erfaringsbaserte mastergradsprogrammene innen strategisk ledelse og økonomi (MBA) og organisasjon og ledelse for offentlig sektor (MPA) hatt en svært positiv utvikling med tanke på rekruttering til studiene. Programmene kan trekkes frem som spesielt vellykkede studieprogram. Dette både med tanke på programmenes fleksible innretning med blanding av digitale og fysiske samlinger som gjør det lettere å studere på deltid, måten studiene målrettes etter regional etterspørsel og behov, og ikke minst når det gjelder studieinnholdets relevans for arbeids- og næringsliv regionalt og nasjonalt.

3) Fleksible førstesemesterstudium

Med utgangspunkt i gode erfaringer med examen philosophicum som fleksibelt nettstudium oppstod ideen om å tilby hele innføringssemesteret som nettstudium (30 studiepoeng) på utvalgte bachelorprogram. Fleksible førstesemesterstudium var ment som et tilbud til studenter som ønsket å starte på et bachelorprogram, men som ikke hadde anledning til å komme til campus. Samtidig tenkte man at slikt tilbud ville være rekrutterende til de ordinære studietilbudene. I tillegg til ex.phil. og ex.fac. ble det utviklet ulike varianter av fleksibel innføringsemner innen flere fagområder, i første omgang innen sosiologi, historie og dokumentasjonsvitenskap. Det ble satt i gang et prosjekt med flere delmål. En ville utvikle en større portefølje av fleksible førstesemesterstudium som ordinære tilbud, men også med sikte på etter- og videreutdanningsfeltet. Det var også et mål å utvide antallet fleksible enkeltemner. Og ikke minst var det tenkt at de fleksible emnene skulle være små fyrår og eksempler i fagmiljøene ved at de skulle inspirere kollegaer til å ta i bruk mer fleksible undervisningsformer. Det ble bygget opp en betydelig portefølje av fleksible førstesemesterstudier på bachelorprogrammene, men de siste årene er det flere programmer som har avvirket sine tilbud, noen på grunn av ressursituasjonen og andre i forbindelse med revisjoner av studieprogrammer.

4) Lektorutdanningen

I motsetning til de andre lærerutdanningsprogrammene administreres lektorutdanningen (trinn 8–13) av HSL-fakultet og tilbys bare ved campus Tromsø. Studieprogrammet tilbys i samarbeid mellom tre av UiTs fakulteter, og åtte institutter er involvert i undervisningen på programmet. ILP er den største enkeltbidragsyter med flest emner gjennom programmets profesjonsfag (pedagogikk og fagdidaktikk) og praksisdelt. De fleste emnene i programmet er fagemner som gis av de ulike disiplininstituttene ut fra hvilke fagvalg studentene gjør.

Høsten 2018 ble det lyst ut tilbud om lektorutdanning ved campus Narvik, men tilbudet ble trukket på grunn av sviktende rekruttering.

Tilbudet i tysk språk og litteratur på mastergradsnivå i ble lagt ned i 2011. Faget er fra og med opptaket høsten 2018 tilbake som masterfag (fag 1) i lektorutdanningen.

5) Institutt for lærerutdanning og pedagogikk

Instituttet har en omfattende programportefølje, der profesjonsutdanningene for skole og barnehage utgjør hoveddelen av studietilbudet, både ved campus Alta og campus Tromsø.

Grunnskolelærerutdanningene

I 2017 ble grunnskolelærerutdanningene organisert som integrerte femårige masterutdanninger. Et slikt utdanningsløp ble allerede i 2010 etablert ved UiT som en pilotordning. Da ble de første kullene på de femårige grunnskolelærerutdanningene (trinn 1–7 og trinn 5–10) tatt opp i Tromsø. I Alta ble det gjort opptak for trinn 1–7 første gang i 2014 og for trinn 5–10 i 2016.

Kvensk og samisk blir nå tilbudt som fag i grunnskolelærerutdanningen for 1.–7. trinn i Alta.

Barnehagelærerutdanning, samlingsbasert

Barnehagelærerutdanningene tilbys som samlingsbaserte utdanninger i Alta og Tromsø. I tillegg tilbys det stasjonær utdanning i Tromsø. Fra høsten 2020 utvides den samlingsbaserte utdanningen i Tromsø. Den tilbys nå som en integrert utdanning der noen samlinger er felles i Tromsø for samtlige studenter, mens hovedparten av samlingene er organisert ved de fire studiestedene; Finnsnes, Harstad, Narvik og Tromsø.

Praktisk-pedagogisk utdanning

Ved instituttet drives det praktisk pedagogisk utdanning både innenfor allmennfag og yrkesfag (PPU-A og PPU-Y). Begge tilbudene gis samlingsbasert over to år. Etter planen skulle tilbudet lyses ut med opptak ved campus Alta i 2020 og ved campus Tromsø våren 2021. Stans i opptaket ved begge campusene er gjort fordi instituttet av ressursmessige hensyn ønsker å samle fagmiljøene i Alta og Tromsø med sikte på å utvikle en bærekraftig nettbasert modell som kan tilbys på tvers av campusene. En annen undervisningsmodell anses også som viktig med tanke på rekruttering og som et viktig tiltak for å hindre frafall.

Logopedi

Mastergradsprogrammet i logopedi ble opprettet i 2010 på bakgrunn av stor mangel på logopedifaglig kompetanse i Nord-Norge. Universitetet hadde mottatt en rekke henvendelser fra ulike aktører på fagområdet som var bekymret over mangelen på logopeder i landsdelen. Programmet har bare vært lyst ut fire ganger siden etableringen: i 2011, 2012, 2014 og sist i 2017. De øvrige årene ble det ikke tatt opp studenter til programmet på grunn av manglende kapasitet ved ILP. Fakultetet har gjort en kartlegging av rekrutteringssituasjonen, og de gangene programmet har vært lyst ut, har søkningen vært usedvanlig god. I 2015 søkte ILP om nedlegging av programmet. Instituttet begrunnet ønsket med at det var vanskelig å finne kvalifiserte personer bl.a. til veiledning og til kommisjoner ved eksamen, og at det var vanskelig å rekruttere til nye fagstillinger i logopedi. Videre ble det vist til at en meget utfordrende økonomisk situasjon ikke gjorde nytilsettinger mulig. Søknaden om nedleggelse ble ikke imøtekommet av fakultetsstyret. På grunn av den vanskelige situasjonen er studietilbudet heller ikke lyst ut for studieåret 2020/2021. Fakultetet er kjent med at instituttet vurderer å fremme en ny søknad om nedleggelse av programmet og er i dialog med instituttet om dette.

Pedagogikk og spesialpedagogikk

Instituttet tilbyr disiplinære utdanninger på bachelor- og masternivå i pedagogikk og spesialpedagogikk. Disse programmene har vært og er gjennom revisjoner, men har vært utlyst ved hvert opptak.

6) Institutt for språk og kultur

Språkfagene

Ett av hovedargumentene for sammenslåingen av Institutt for språkvitenskap og Institutt for kultur og litteratur i 2016 var at ett samlet institutt ville gjøre det enklere å gjennomføre en strategisk og mer helhetlig revidering av emneporteføljen innen språkfagene. Etter sammenslåingen ble det også gjennomført et omfattende arbeid med å omstrukturere studietilbudene i språk og litteratur. Blant annet med sikte på å gjøre språkfagene mer synlige for søkerne og for å øke rekrutteringen, ble først paraplyprogrammet innen språk og litteratur på bachelornivå med sine ulike studieretninger lagt ned og erstattet av egne program for hvert språkfag (*engelsk, kvensk og finsk, nordisk språk og litteratur, russisk, samisk som morsmål, samt spansk og latinamerikanske studier*). Senere ble også masterprogrammene i litteratur og språk

med studieretninger for hvert språk lagt ned og erstattet med fem disiplinære mastergradsprogram, ett for hver tidligere studieretning (*kvensk og finsk, - i nordisk språk og litteratur, - i russisk, - i nordsamisk som morsmål, i spansk og latinamerikanske studier*).

Medie- og dokumentasjonsvitenskap

Årsstudiet i bibliotek- og dokumentasjonsvitenskap ble lyst ut for opptak første gang høsten 2016. Siktemålet med årsstudium er å rekruttere studenter som ønsker å oppnå bibliotekarkompetanse og å utdanne bibliotekarere som kan sørge for at bibliotekene utvikles videre og har en fortsatt viktig funksjon. Samtidig med oppretting av årsstudiet ble det gjennomført endringer i bachelorgrads-programmet i medie- og dokumentasjonsvitenskap, studieretning medie- og dokumentforvaltning slik at det første studieåret slik at de to utdanningene skal ha felles undervisning på de fleste av emnene som inngår i årsstudiet.

Kunsthistorie

Av fagmiljø som har vært svært aktive med tanke på tilrettelegging for studentgrupper ved digitalisering av studietilbudet, kan kunsthistorie trekkes frem som et godt eksempel. Fra å være et studietilbud som for noen år siden var nedleggingstruet, har fagmiljøet arbeidet aktivt med utvikling av fleksible tilbud, og fra studiestart 2020 vil det være mulig å gjennomføre mastergradsprogrammet i kunsthistorie nettbasert

7) Institutt for reiseliv og nordlige studier

Naturbasert reiseliv og entreprenørskap

Fra høsten av tilbys for første gang årsstudium i naturbasert reiseliv og entreprenørskap. Studiet er samlingsbasert slik at det skal kunne kombineres med full jobb, men med de erfaringene vi nå gjør oss når det gjelder digitalisering, ser vi at studiet kan tilbys uten fysiske samlinger. For ansatte i en næring som rammes hardt av koronakrisen, vil et studietilbud som dette være viktig, både i kompetanseheving for næringen, men også som sysselsetting av permitterte ansatte.

Bachelorprogram i Northern studies

Etter gjennomgangen av UiTs studieprogramportefølje i 2016 gjorde universitetsstyret vedtak om at bachelorgradsprogrammet i Northern Studies (BNS) skulle vurderes og ses i sammenheng med bachelorgradsprogrammet i russlandsstudier med tanke på en samordning, og utlysning av programmet ble frosset. Etter gjennomgang ble det besluttet å videreføre de to studieprogrammene uten videre samordning og programmet ble igjen lyst ut for studieåret 2019/2020.

8) Institutt for barnevern og sosialt arbeid

Ved instituttet er det etablert nye mastertilbud både innen barnevern og sosialt arbeid.

9) Institutt for arkeologi, historie, religionsvitenskap og teologi

Bachelorprogrammet i teologi

Det er svært få som tas opp til studiet og oppnår en grad i teologi, og dette har vært en utfordring helt siden etablering av tilbudet. Studiets fremtid har ved flere anledninger vært oppe til diskusjon, og universitetsstyret ble forelagt et forslag om nedleggelse i 2015, men forslaget ble ikke vedtatt. Også strategisk utdanningsutvalg anbefalte i forbindelse med gjennomgang av hele UiTs studieportefølje i 2016/2017 nedlegging av bachelorprogrammet. Programmet lyses ikke ut for opptak kommende studieår fordi det er under evaluering. Det er satt ned en arbeidsgruppe som skal identifisere muligheter og utfordringer for studiet i fremtiden. Det skal blant annet ses nærmere på mulige måter å bygge en alternativ studiestruktur som samtidig likevel oppfyller formelle krav til å bli ordinert til prest i Den norske kirke. På bakgrunn av arbeidet som er i gang

skal instituttet levere et forslag til videre oppfølging i eget styre. Instituttets forslag vil oversendes til videre behandling i fakultetsstyret i møte i september 2020.

Sonni Olsen
dekan

Frode G. Larsen
fakultetsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Vedlegg

- 1 Programporteføljen ved ILP
- 2 Programporteføljen ved ISK
- 3 Programporteføljen ved AHR og ISV
- 4 Programporteføljen ved IRN-IBS-IFF-HSL
- 5 Programporteføljen ved EVU ILP
- 6 Kommentarer til programporteføljene

2015/2016 - HSL

Nytt Joint Master's Degree in Governance and Entrepreneurship in Northern and Indigenous Areas (GENI), vedtatt 25.09.2014 i Universitetsstyret, sak S 37-14 (2013/2924-10).
Årsstudium i kunstvitenskap, vedtatt i fakultetsstyret, sak FS-28/2014, jf. brev 29.09.2014 fra HSL-fakultetet til universitetsdirektøren (2014/4148-4)
Mastergradsprogram i fagdidaktikk

Endret Tittel på «årsstudium i kjønnsstudier» er endret til «årsstudium i likestilling og kjønn»

Lagt ned Dokumentasjonsvitenskap - master

Merk UiT Norges arktiske universitet fra og med høsten 2015 ikke deltar i samarbeidet med Master's in Human Rights Policy and Practice.
Studieretning i fransk lyses ikke ut fra og med studieåret 2015/2016 i bachelorgradsprogram i språk og litteratur eller BA i språk og økonomi.

2016/2017 - HSL

Nytt Årsstudium i bibliotek- og dokumentasjonsvitenskap, vedtatt i fakultetsstyret, sak FS-16/2015, jf. brev 01.10.2015 fra HSL-fakultetet til universitetsdirektøren (2015/2736-10).
Mastergradsprogram i medie- og dokumentasjonsvitenskap. Viser til brev 01.10.2015 fra HSL-fakultetet til universitetsdirektøren (2015/2736-11).
Erfaringsbasert master i utdanningsledelse

Merk Human Rights Policy and Practice - master lyses ikke ut for studieåret 2016/2017
PPU almennfag, deltid lyses ikke ut for studieåret 2016/2017

2017/2018 - HSL

Nytt Erfaringsbasert mastergradsprogram i ledelse, veiledning og aksjonsforskning i utdanningssektoren (brev 23.09.2016 fra HSL-fakultetet til universitetsdirektøren, 2016/5973-3).
Master i grunnskolelærerutdanning for 1.-7. trinn og master i grunnskolelærerutdanning for 5.-10. trinn (GLU 1-7 og GLU 5-10) (brev 28.09.2016, 2016/1389-33).
Bachelorprogram i spesialpedagogikk. (brev 28.09.2016, 2016/1389-34).
Oppretting av bachelor- og masterprogram i teologi (brev 28.09.2016, 2016/978-14)

Endret Minner om at tittel på årsstudium, bachelor- og masterprogram i kunstvitenskap samt studieretning i kunstvitenskap i ph.d.-programmet endrer tittel til kunsthistorie fra og med høsten 2017 (vedtatt i fullmaktsak F 80-16, 2016/2699-4).
Nedlegging av studieretningene i bachelorprogram i medie- og dokumentasjonsvitenskap (brev 28.09.2016, 2016/2699-16).
Endring av tittel på studieretning finsk, masterprogram i språkvitenskap, til studieretning kvensk og finsk, fra og med høsten 2017 (brev 28.09.2016, 2016/2699-17).

Lagt ned Erfaringsbasert masterprogram i utdanningsledelse (brev 23.09.2016 fra HSL-fakultetet til universitetsdirektøren, 2016/5973-3).
Studieretning spesialpedagogikk i bachelor i pedagogikk (brev 28.09.2016, 2016/1389-34).
Integrert master i lærerutdanning for 1.-7. trinn og integrert master i lærerutdanning for 5.-10. trinn (IMA-LU 1-7 og IMA-LU 5-10) (brev 28.09.2016, 2016/1389-33)
Nedlegging av erfaringsbasert masterprogram i stedsutvikling (brev 28.09.2016, 2016/2116-15).
Studieretningene i teologi på bachelor- og masterprogram i religionsvitenskap (brev 28.09.2016, 2016/978-14)

Merk Språk og økonomi - bachelor er fryst

2018/2019 - HSL

Nytt

- Arkeologi - bachelor
- Engelsk - bachelor
- English Acquisition and Multilingualism - master
- English literature - master
- Filosofi - bachelor
- Kvensk og Finsk - bachelor
- Nordisk språk og litteratur - bachelor
- Nordsamisk som morsmål - bachelor
- Russisk - bachelor
- Russlandsstudier - bachelor
- Spansk og latinamerikanske studier - bachelor
- Tysk - som fag 1 i lektorutdanning 8.-13. trinn

Lagt ned Bachelorprogrammet i språk og litteratur
 Bachelorprogrammet i språk og økonomi
 Fransk - årstudium
 Bachelorprogram i politikk, økonomi og filosofi

Merk Ikke oppstart for erfaringsbasert master i organisasjon og ledelse for offentlig sektor i 2018/2019 (ISV)

2019/2020 - HSL

Nytt

- Mastergradsprogam i Spansk og latinamerikanske studier - master (deltid/samlingsbasert/nettbasert)
- Mastergradsprogram i Russisk
- Bachelorprogram i Nordsamisk som morsmål
- Mastergradsprogram i Nordsamisk som morsmål - master (deltid/samlingsbasert)
- Masterprogram i Nordisk språk og litteratur
- Masterprogram i Kvensk og finsk (deltid/samlingsbasert)
- Pedagogikk årsstudium
- Joint Master's in Nordic Urban Planning (NUP)

Endret

- Studieretning realfag i lektorutdanning for trinn 8–13, tilbys også ved Campus Narvik
- Erfaringsbasert master i organisasjon og ledelse for offentlig sektor, tilbys nå i Narvik, og tilbys ikke lenger i Mo i Rana

Lagt ned Mastergradsprogram i språk med alle studieretninger
 Mastergradsprogram i litteratur med alle studieretninger
 English Linguistics - master
 Erfaringsbasert master i ledelse, veiledning og aksjonsforskning for utdanningssektoren

Merk	Bachelorprogram i teologi fryses for studieåret 2020/2021 (ePhorte 2019/5170-1) Viser til brev 04.11.2019 fra HSL-fakultetet, om opptak til studieåret 2020/2021 og opptakssammer (ePhorte 2019/4698-20)
	Praktisk-pedagogisk utdanning Allmennfag (PPU A) tilbys ikke 2020/2021
	PPU-Y Praktisk-pedagogisk utdanning i Alt og i Tromsø har utsatt opptak til våren 2021.

[illegible]

Lagt ned Overført til NT-fak som eget program: Lektorutdanning i realfag, 8.-13. trinn
Organisasjon og ledelse for offentlig sektor - erfaringsbasert master (samlingsbasert)

Merk	IBS har ikke lyst ut bachelor i barnevern, deltid i Tromsø studieåret 2022/2023. Studiet har blitt lyst ut annen hvert år siden studieåret 2018/2019 og skulle etter dette mønstret bli lyst ut i 2022. Studieåret 2022/2023 var første året hvor både mastergradsprogrammet i sosialt arbeid og mastergradsprogrammet i barnevern ble lyst ut samtidig. Masterprogrammet i kvensk og finsk er blitt lyst ut i 2022, men studieprogrammet skal revideres i studieåret 2022/2023, og vil ha justert program fra og med høsten 2023. Årstudium i kvensk og bachelorprogrammet i kvensk og finsk har blitt lyst ut annet hvert år, og skulle egentlig bli lyst ut i 2022. Studieprogrammene er under revisjon og lyses ut i 2023. Nettbasert førstesemesterstudium i sosiologi ble ikke lyst ut i studieårene 2021/2022 og 2022/2023. Logopedistudet fryses

Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning

Senterleder ved Senter for kvinne- og kjønnsforskning, åremål

Om stillingen

Ved UiT Norges arktiske universitet, Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning (HSL-fakultetet), er det ledig åremålsstilling som leder ved Senter for kvinne- og kjønnsforskning.

Stillingen er ledig fra 1. juni 2022. Tilsettingen skjer på åremål for fire år, med mulighet for tilsetting i ytterligere to perioder.

Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning

Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning (HSL-fakultetet) har 7 institutter og 4 sentre. Ved fakultetet er det om lag 650 årsverk og 4200 studenter. Fakultetet driver forskning, undervisning og utadrettet virksomhet i en rekke humanistiske og samfunnsvitenskapelige fag/disipliner. Innenfor flere fagfelt har fakultetet de tyngste forskningsmiljøene i Norge og landsdelen, og store deler av undervisningstilbudet er også unikt i nordnorsk sammenheng. Fakultetet driver sosialfaglige profesjonsutdanninger og har hovedansvar for universitetets samlede portefølje innen lærerutdanning.

Senter for kvinne- og kjønnsforskning

Senter for kvinne- og kjønnsforskning ble etablert i 1996 og er organisert under Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning (HSL). Sentret har per i dag 3,3 faste faglige stillinger, to professor II, en postdoktor og to ph.d.-kandidater i prosjektstillinger, i tillegg til lederstillingen. Sentret er et forskningssenter som skal styrke kompetansen i og stimulere til kvinne- og kjønnsforskning innenfor ulike fagområder på UiT gjennom å tilby seminarer og doktorgradskurs og gjennom initiering og koordinering av forskningsprosjekter. Sentret skal videre styrke profilering og medvirke til økt rekruttering til kjønnsstudier/kjønnsforskning. Senteret har også i oppgave å støtte opp om universitetsledelsens arbeid med likestillingssaker. Ettersom kvinne- og kjønnsforskning er tverrfaglig og foregår innen flere fagområder, arbeider senteret tett opp mot de ulike fagmiljøene og fungerer som en ressurs for disse. Flerfaglige, komparative og internasjonale perspektiver står sentralt i sentrets arbeid.

Arbeidsoppgaver

Senterlederen har det overordna ansvaret for den samlede faglige og administrative virksomheten ved senteret. Dette innebærer foruten fag-, personal- og økonomiansvar, ansvar for ressursbruk og formidlingsaktivitet, samt ansvar for senterets forsknings- og utdanningsvirksomhet. Stillingen vil være en nøkkelstilling for den faglige og strategiske utviklingen av kvinne- og kjønnsrelatert forsknings-/utdannings- og formidlingsvirksomhet ved UiT. Senterleder rapporterer til dekan ved Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning. Den tilsatte senterlederen inngår i HSL-fakultetets lederteam sammen med dekan, prodekaner, institutt- og senterledere.

Senterleder skal

- Utvikle nye eksternt finansierte forskningsprosjekter på områdene kvinne-/kjønnsforskning
- Ha lederansvar for prosjektporteføljen ved sentret
- Bidra til styrking av kvinne- og kjønnsperspektiv i forskning og utdanning ved UiT
- Ivareta strategisk utvikling og planlegging av senterets FoU- og formidlingsvirksomhet i samsvar med mål og rammer satt av universitetet
- Vedlikeholde og videreutvikle internasjonale, nasjonale og regionale forskernettverk

Kontakt

Flere opplysninger om stillingen kan du få av

- Dekan ved HSL-fakultetet Anne Britt Flemmen, tlf. 77 64 43 39, e-post anne.britt.flemmen@uit.no eller
- Fakultetsdirektør Frode G. Larsen, tlf. 77 64 45 47, e-post: frode.larsen@uit.no.

Kvalifikasjoner

Senteret søker leder som har

- Førstestillingskompetanse og/eller dr. grad innenfor et fagområde som er relevant for senteret, og forskningskompetanse med et tydelig kjønnsperspektiv på samme nivå
- Erfaring fra tverrfaglige miljøer og høy kompetanse på samhandling på tvers av konvensjonelle faggrenser
- Erfaring med utvikling og ledelse av kjønnsfaglige forskningsprosjekter
- Erfaring med veiledning og/eller undervisning av doktorgradsstudenter
- Vilje til å engasjere seg i utviklingsarbeid innen sitt eget fag og for universitetet som helhet
- Gode lederegenskaper og samarbeidsevner
- Erfaring med økonomi- og personalledelse

Det legges avgjørende vekt på evne til god kommunikasjon og samarbeid, resultatorientering, fleksibilitet og strategisk tenkning.

Det er en fordel med erfaring fra lederstillinger i offentlig og/eller privat sektor, og fra internasjonalt samarbeid.

Søkere må ha god skriftlig og muntlig fremstillingsevne i norsk eller et annet skandinavisk språk i tillegg til engelsk.

UiT Norges arktiske universitet har som mål å øke omfanget av eksternt finansiert forskning, og det vil derfor være en fordel om senterleder har erfaring med søknadsprosesser og prosjekttakvisisjon.

Arbeids- og lønnsvilkår

I stillingen er det rom for å drive egen forskningsaktivitet i den utstrekning ivaretagelsen av stillingens hovedoppgaver tillater det.

Stillinga lønnes etter Statens regulativ kode 1475 instituttleder. Fra bruttolønnen trekkes lovfestet pensjonsinnskudd.

Øvrige betingelser fastsettes etter individuell avtale ved tilsetting.

Inkluderende arbeidsliv og mangfold

UiT Norges arktiske universitet har et personalpolitisk mål om å være en arbeidsgiver som gjenspeiler mangfoldet i samfunnet og som tar i bruk potensialet i befolkningens samlede kompetanse.

Vi mener at inkludering og mangfold er en styrke og ønsker oss medarbeidere med ulike kompetanse, fagkombinasjoner, livserfaring og perspektiver.

Har du funksjonsnedsettelse, hull i CV-en eller innvandrerbakgrunn, oppfordrer vi deg som søker til å krysse av for dette i jobbsøkerportalen.

Er det kvalifiserte søkere, kaller vi inn minst én i hver gruppe til intervju, og får du jobben, legger vi til rette for deg om du trenger det. Utenom å velge ut riktige kandidater bruker vi ikke avkryssningene til noe annet enn anonymisert statistikk.

Les mer i Arbeidsgiverportalen <https://arbeidsgiver.difi.no/positivsaerbehandling>

Søknaden

Søknaden skal inneholde

- Søknadsbrev
- CV (fullstendig oversikt over utdanning, praksis og faglig arbeid)
- Vitnemål og attester

Dokumenter som legges ved søknaden må være på et skandinavisk språk eller engelsk. Søknad med vedlegg leveres elektronisk via www.jobbnorge.no.

Generelt

Ansettelsen skjer i henhold til regler og vilkår som til enhver tid gjelder for statsansatte, og retningslinjer ved UiT. På våre nettsider finner du mer [informasjon til søkere på stillinger ved UiT](#).

Forespørsler om hvordan arbeidsmiljøet er tilrettelagt, helsetjeneste, muligheter for fleksitid, deltid o.l. kan rettes til kontaktperson.

Personopplysninger som oppgis behandles i henhold til lov om behandling av personopplysninger. Søkere kan be om ikke å bli oppført på den offentlige søkerlista, men universitetet kan likevel beslutte at navnet på søkeren skal offentliggjøres. Søkeren vil da bli varslet i forkant av offentliggjøring.

UiT - Drivkraft i nord

UiT Norges arktiske universitet er et breddeuniversitet som bidrar til en kunnskapsbasert utvikling regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Vi skal utnytte vår sentrale beliggenhet i nordområdene, vår faglige bredde og kvalitet og våre tverrfaglige fortrinn til å møte fremtidens utfordringer.

Troverdighet, akademisk frihet, nærhet, kreativitet og engasjement skal prege forholdet mellom ansatte, mellom ansatte og studenter og mellom UiT og samarbeidspartnere.

Jobbnorge-ID: 224246, Søknadsfrist: 1. mai 2022

SAKSFRAMLEGG

Til:
Fakultetsstyret for HSL-fakultetet

Møtedato:
17.06.2022

Sak:
22/22

Utlysning av stilling som Instituttleder (åremål) ved Institutt for språk og kultur

Innstilling til vedtak:

- 1. Fakultetsstyret slutter seg til utlysningstekst for instituttlederstillingen (åremål) ved Institutt for språk og kultur.*

Bakgrunn:

Instituttlederstillingen ved Institutt for språk og kultur er ledig fra 01.10.2022. Stillingen er en åremålsstilling som lyses ut for en periode på fire år, med mulighet for tilsetning i ytterligere to perioder. Vedlagt følger utkast til utlysningstekst for stillingen.

Nåværende Instituttleder trapper ned til 40% stilling i August og September, og fratrer helt 1. Oktober 2022. Dekan vil legge opp til på fullmakt å nedsette innstillingsutvalg og eventuelt en utvidet intervjukomite når stillingen er lyst ut, slik at rekrutteringsprosessen kan gå så raskt som mulig.

Anne Britt Flemmen
dekan
—

Frode G. Larsen
fakultetsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Vedlegg

1. Utlysningstekst – Instituttleder (åremål) ved Institutt for språk og kultur

Instituttleder (åremål) ved Institutt for språk og kultur

Ingress

Vil du være med å utvikle Institutt for språk og kultur? Vi søker etter en engasjert leder med forsknings- undervisnings- og ledelseserfaring. Leder må ha bred akademisk kompetanse innen relevant fagområde og med fokus på godt lederskap.

Om stillingen

Ved UiT Norges arktiske universitet (UiT), Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning (HSL-fakultetet), er det ledig åremålsstilling som instituttleder ved Institutt for språk og kultur. Stillingen er ledig fra 01.10.2022. Ansettelsen skjer på åremål for fire år, med mulighet for ansettelse i ytterligere to fireårs-perioder etter utlysning.

HSL-fakultetet har 7 institutter og 4 sentre. Ved fakultetet er det omlag 650 årsverk og 4200 studenter. Fakultetet driver forskning, undervisning og utadrettet virksomhet i en rekke humanistiske og samfunnsvitenskapelige fag/disipliner. Innenfor flere fagfelt har fakultetet de tyngste forskningsmiljøene i Norge og landsdelen, og store deler av undervisningstilbudet er også unikt i nordnorsk sammenheng. Fakultetet driver sosialfaglige profesjonsutdanninger og har hovedansvar for universitetets samlede portefølje innen lærerutdanning.

Institutt for språk og kultur (ISK) har omlag 85 fast ansatte, 10 professor II og 20 - 25 stipendiater. I tillegg kommer omtrent 35 midlertidig ansatte i forsknings- og undervisningsstillinger. Instituttets kjerneaktiviteter er forskning, undervisning og formidling innen språkvitenskap, litteratur, kunsthistorie og medie- og dokumentasjonsvitenskap. Instituttet har et svært aktivt forskningsmiljø med stor tematisk bredde. Instituttet er vertskap for noen av de fremste språkvitenskapelige miljøene i verden. Instituttet har også solide forskningsmiljø innen litteratur, kunsthistorie og medie- og dokumentasjonsvitenskap.

Arbeidsoppgaver

UiT Norges arktiske universitet har enhetlig ledelse på fakultets- og instituttnivå. Instituttleder har den daglige ledelsen av instituttets faglige og administrative virksomhet, innenfor vedtatte rammer og strategiske planer.

UiT har en egen instruks for instituttlederstillingene og instituttleder rapporterer til dekan.

Sentrale arbeidsoppgaver er

- ansvar for faglig, strategisk og administrativt arbeid på instituttet, herunder også personal- og økonomiansvar
- strategisk ansvar for utdannings-, FoU og formidlingsvirksomhet
- ansvar for at instituttet har gode undervisnings- og forskningsmessige resultater
- representere instituttet og fremme internt og eksternt samarbeid
- bidra til å videreutvikle en positiv organisasjonskultur

Instituttleder inngår i fakultetets lederteam sammen med fakultetsledelsen og øvrige institutt- og senterledere.

Kontakt

Flere opplysninger om stillingen kan du få av dekan **Anne Britt Flemmen**

- telefon: 77 64 43 39
- e-post: anne.britt.flemmen@uit.no

eller fakultetsdirektør **Frode G. Larsen**

- telefon: 77 64 45 47
- e-post: frode.larsen@uit.no

Kvalifikasjoner

Vi søker etter en engasjert leder som har fokus på og interesse for godt lederskap.

Den som ansettes må ha

- minimum førstestillingskompetanse innen relevant fagfelt. Dersom spesielle faglige og rekrutteringsmessige hensyn tilsier det, kan kompetansekravet fravikes.
- god kjennskap til forskning og utdanning innenfor fagområder som er relevant for instituttet
- klare faglige og strategiske ambisjoner om å videreutvikle instituttet, og evne og vilje til å arbeide aktivt for å innfri disse
- lederegenskaper som viser gode evner til kommunikasjon, samarbeid og strategisk lederskap
- god skriftlig og muntlig fremstillingsevne på norsk eller et annet skandinavisk språk
- gode skriftlige og muntlige engelskkunnskaper

Det er ønskelig at søkere kan dokumentere

- god kjennskap til forskning og utdanning på et relevant fagfelt nasjonalt og internasjonalt
- erfaring fra strategisk arbeid og ledelse
- erfaring fra personalledelse og administrasjon
- erfaring fra undervisning og studieplanarbeid på universitetsnivå
- erfaring fra forskningsledelse
- kompetanse om aktivt likestillings- og mangfoldsarbeid

Vi tilbyr

- Et godt arbeidsmiljø med dedikerte kolleger
- Gode velferdsordninger
- Gode pensjons-, forsikrings-, og låneordninger i Statens pensjonskasse

Stilling som instituttleder lønnes etter statens regulativ kode 1475. Det trekkes 2 % pliktig innskudd til Statens pensjonskasse. Det gis mulighet for å kombinere lederstillingen med egen forskningsaktivitet i den grad arbeidet tillater det. Søkere som har fast faglig stilling ved UiT, gis rett til 12 måneder FoU-termin etter en åremålsperiode som instituttleder.

Søknaden

Søknaden sendes elektronisk via www.jobbnorge.no, og skal inneholde:

- CV og søknadsbrev
- Vitnemål og karakterutskrifter for alle grader
- 3-4 referanser med kontakinformasjon

All dokumentasjon som skal vurderes må være på et skandinavisk språk eller engelsk.

SAKSFRAMLEGG

Til:
Fakultetsstyret for HSL-fakultetet

Møtedato: 17.6.2022
17.06.2022

Sak:
23/22

Bemanningsplan for den samlede fakultetsadministrasjonen ved HSL

Innstilling til vedtak:

- 1. Fakultetsstyret ber dekanen foreslå endret budsjetttramme for administrasjonen i forbindelse med budsjettbehandlingen for 2023. Den justerte rammen skal ta utgangspunkt i en reduksjon sett opp mot bemanningsplanen som ble satt av universitetsdirektøren i 2019, men også hensynta endringer som er kommet i form av økt aktivitet og nye oppgaver ved fakultetet. Inndekningen av den endrede rammen skal tydeliggjøres i forslaget.*
- 2. Den justerte bemanningsplanen skal innebære en reell reduksjon i forhold til bemanningsplanen satt i 2019.*

Bakgrunn

I forbindelse med behandlingen av sak om budsjettfordeling for 2022 ba fakultetsstyret dekanen om å legge frem en bemanningsplan for administrasjonen som er i samsvar med det generelle kravet om budsjettbalanse innen 2025. I denne saken legger dekanen fram to alternative bemanningsplaner for den samlede administrasjonen ved fakultetet i tråd med fakultetsstyrets vedtak i FS-sak 9/22.

I sak FS-9/22 fikk fakultetsstyret presentert historikken knyttet til dagens bemanningsplan for den samlede administrasjonen ved fakultetet og budsjetttrammen satt for den samme administrasjonen. Som det gikk frem av saken er budsjetttrammen som er satt i tråd med den bemanningsplanen som ble satt av universitetsdirektøren i forkant av 2019-budsjettet og hensyntatt de ABE-kuttene som fra fakultetsstyret er videreført administrasjonen siden og inkludert 2019-budsjettet. Kuttene knyttet til ABE-reformen etter 2018 beløper seg til 9,0 millioner kroner og tilsvarer om lag 14 årsverk. Disse er ikke justert for i den bemanningsplanen som ble satt av universitetsdirektøren i 2019.

Som dekanen redegjorde for i FS-9/22, vil en reduksjon i den administrative bemanningen tråd med de senere års ABE-kutt få betydelige konsekvenser for hvilket tilbud av administrative tjenester som kan gis. Det er etter dekanens mening derfor ikke ønskelig å redusere antallet årsverk i administrasjonen i det omfang ABE-kuttene tilsier. Samtidig er det slik at det fakultetet ikke klarer å hente ut gjennom reduserte administrative kostnader, må en hente ut gjennom reduksjoner andre steder i (basis)budsjetttrammen til fakultetet. Det vil i prinsippet bety reduserte budsjetttrammer til instituttene/sentrene, med en mer direkte kobling til faglig aktivitet. Dette er selvsagt heller ikke

ønskelig, og generelle kutt vil for flere av enhetene være svært vanskelig om ikke umulig å handtere uten en nedjustering av den faglige staben.

Utvikling i administrative stillinger ved UiT

Tabellen under viser tall fra DBH for utviklingen i administrative årsverk ved UiT. I tillegg er årsverkene for det enkelte fakultet som ble satt av universitetsdirektøren i 2019 lagt inn til slutt i tabellen.

Fakultetsnavn	2017	2018	2019	2020	2021	2019
	Årsverk	Årsverk	Årsverk	Årsverk	Årsverk	UDIR
<i>Helsefak</i>	128,85	124,25	136,95	145,0	149,7	147,75
<i>Jurfak</i>	23,2	17,8	16,8	19,8	16,8	14,00
<i>BFE</i>	65,05	58,3	56	57,9	64,4	55,10
<i>HSL</i>	97,55	109,48	93,75	103,55	96,91	99,38
<i>IRS</i>	25,7					
<i>IVT</i>	30,5	27,4	23,4	26,1	30,6	20,5
<i>NT</i>	53,4	56,35	49,15	53,4	50,55	46,5
Hele UiT	728,25	699,8	747,77	785,42	774,2	

Det er ikke foretatt en nærmere analyse av tallene, og det kan ligge ulike grunner til de endringene/mangel på endringer som tabellen viser. Likevel kan en ut fra dette legge til grunn at de ABE-kuttene som er kommet siden 2019 ikke er tatt ut i form av redusert administrativ bemanning ved noen av fakultetene ved UiT.

Dagens administrasjon ved HSL

Etter at bemanningsplanen ble vedtatt er fakultetsadministrasjonen ved HSL tilført 3 stillinger som ikke ligger i bemanningsplanen. Stillingene er overført etter omorganiseringer på instituttene, først og fremst ILP. Det har ikke fulgt finansiering med disse stillingene.

Fakultetsadministrasjonen blir i løpet av høsten 2022 omorganisert. Seksjon for forskning, utdanning og formidling (FUF) og Seksjon for organisasjon og økonomi legges begge ned og fakultetsadministrasjonen samles i en flat struktur rett under fakultetsdirektør/assisterende fakultetsdirektør. Arbeidsoppgavene skal fremover løses i arbeidsområder med egen koordinator.

Samtidig pågår det et arbeid med å endre arbeidsfordelingen mellom instituttadministrasjonene. Instituttene ISV, IFF, AHR og SKK er samlet i en arbeidsklynge og instituttene ISV, IRN, Sesam, Bai og CPS er samlet i en annen. ILP og IBS er holdt utenfor, hovedsakelig på grunn av deres arbeid med studenter i praksis (som skiller seg fra de andre). En samling i klynger skaper større miljø og forhåpentligvis en mer robust administrasjon som kan løse oppgaver på tvers av instituttene.

Instituttadministrasjonene arbeider hovedsakelig med studieadministrasjon. Flere instituttledere har gitt tilbakemelding om at de opplever studieadministrasjonen som svært presset med små muligheter for å redusere antall stillinger. En reduksjon vil få alvorlige konsekvenser for både studenter og vitenskapelig ansatte.

Andre administrative oppgaver på instituttene ivaretas av kontorsjefene. Innholdet i disse oppgavene er mangfoldige og varierer mellom enhetene. Kontorsjefene har også fått vesentlig større arbeidsbelastning som en følge av omleggingen til nytt personalsystem SAP. Dette gjelder særlig arbeidet med såkalt variabel lønn, dvs kontrakter og utbetalinger til praksislærere, timelønne, honorar og sensur.

I arbeidet med å omorganisere fakultetsadministrasjonen og arbeidet med klyngene er det reist flere problemstillinger knyttet til plassering av oppgaver. Dette gjelder eksempelvis internasjonalisering, etter- og videreutdanning, arrangement og lederstøtte. Det er også reist spørsmål om det vil være hensiktsmessig å samle de to klyngene i en felles klynge. Flere institutt stiller også et spørsmål om størrelsen på fakultetsadministrasjonen og dennes forhold til klyngene.

Spørsmålene som reises parallelt med omorganiseringen vil bli håndtert av fakultetet hvor nivå 3 også vil trekkes inn i arbeidet.

I innspillsrunden har det også kommet kommentarer på at en må hensynta økt aktivitet, og at økte rammer for fakultetet som helhet også «bør» innebære en økning i de administrative rammene. Fakultetets inntekter består av flere elementer, hvorav flere er resultatbasert. Det gjelder både innenfor bevilgningsøkonomien med studiepoengproduksjon, publikasjoner og avlagte doktorgrader og ekstern finansiering.

Tabellen under viser inntektene til HSL i perioden 2017-2021:

(tall i tusen)	2017	2018	2019	2020	2021
Totale inntekter (KD + andre inntekter)	462 833	500 147	495 491	505 155	538 204
Totale eksterne inntekter (BOA)	72 368	81 415	100 463	100 853	108 500
Sum (eksterne og interne) inntekter	535 201	581 562	595 954	606 008	646 704
Andel BOA inntekter	13,5 %	14,0 %	16,9 %	16,6 %	16,8 %
Rammetildeling	2017	2018	2019	2020	2021
Basistildeling	231 340	262 825	302 835	308 754	318 199
Spesiell basis	104	42 582	-	-	2 911
Sum basis	231 444	305 407	302 835	308 754	321 110
Studiepoeng	85 719	90 412	91 543	98 667	104 684
Kandidatmidler	-	20 390	18 761	19 950	24 152
Utveksling	1 016	1 238	1 255	1 491	1 876
Doktorgrad	5 719	5 655	4 946	3 900	4 958
Sum åpen ramme	92 454	117 695	116 505	124 008	135 670
Publisering	7 783	8 511	8 145	7 529	9 213
EU	978	2 105	1 999	1 580	3 435
NFR	4 847	2 071	2 363	2 557	2 818
Øvrig BOA	904	3 054	2 425	2 689	3 019
Sum lukket ramme	14 512	15 741	14 932	14 355	18 485
Total tildeling	338 410	438 843	434 272	447 117	475 265
Andel BOA inntekter av total tildeling	21 %	19 %	23 %	23 %	23 %
Andel BOA inntekter av basis	31 %	27 %	33 %	33 %	34 %
Andel BOA inntekter av åpen ramme	78 %	69 %	86 %	81 %	80 %
Andel BOA inntekter av lukket ramme	499 %	517 %	673 %	703 %	587 %

Fra og med 2018 inkluderer tabellen også instituttene IBS og IRN. Tabellen viser utviklingen i alle resultatbaserte inntekter, og kan eventuelt forklares nærmere i møtet.

Fakultetet har i dag en eksternt finansiert stilling innenfor prosjektstøtte. Det kan være naturlig å knytte en økt aktivitet (i form av økte rammer) internt og eksternt til behov for økt administrativ bemanning. I en slik situasjon vil det være mer formålstjenelig å se på utviklingen i forholdet mellom faglige og administrative stillinger.

Dekanens vurderinger

Innføringen av nytt personalsystem SAP innebærer økt digitalisering av tjenester, men den forventede effektiviseringsgevinsten uteblir. Flere prosesser er arbeidskrevende og dekanen ser konturene av økt arbeidsbelastning for kontorsjefer, innkjøpstjenesten og prosjektøkonomene. Dette har medført økt behov for administrative ressurser, og det knytter seg usikkerhet til hvor permanent dette økte behovet er. Dekanen ser med bekymring på misforholdet mellom påleggene om administrative innsparinger kombinert med nye systemer som krever økte administrative ressurser.

Fakultetsadministrasjonen består i dag av 33,5 faste stillinger.

Bemanningsplanen sier 30 årsverk pluss en eksternt finansiert stilling. I tillegg har vi som følge av innføringen av BOTT en ansatt på engasjement ut året. Endringer i arbeidsprosesser over tid gjør at det bør være et potensial for en innsparing av årsverk (anslagsvis 3-6) på noe sikt, med forbehold om mulig økt behov knyttet til andre tjenester (ekstern finansiering og SAP).

På studieadministrativ side ved instituttene og sentrene ser ikke dekanen at det er noe grunnlag for reduksjon i nær fremtid. Tilbakemeldingene fra enhetene har både i forkant av og i innspillsrunden vært svært tydelige på at det ikke anses å være noe rom for reduksjoner. Kontorsjefrollen er forskjellig fra enhet til enhet, og det er tidligere omtalt at fakultetet vil gå i retning av færre kontorsjefer enn tidligere. Sammensetningen av de nye administrative klyngene vil også endre på hvordan en kan se på lederstøttefunksjonen ved instituttene og sentrene, også i samarbeid med fakultetsadministrasjonen. Samlet sett vurderer dekanen at en kan redusere ressursbruken (i form av antall administrative årsverk) knyttet til lederstøtte noe ved å tenke mer helhetlig på denne funksjonen. Samtidig er det viktig å ivareta den kontinuiteten og «enhetshistorikken» kontorsjefene har sørget for.

Dersom hele ABE-kuttet skal tas ut gjennom en nedbemanning med 14 stillinger vil dette etter størrelse anslagsvis fordele seg med 6 stillinger på fakultetsadministrasjonen, 4 stillinger ved ILP og 2 stillinger ved hver av de to klyngene. Dette er noe dekanen ikke kan anbefale. Det har kommet reduksjoner i årsverk satt i bemanningsplanen i 2019, men samtidig har det kommet økninger knyttet til nye arbeidsoppgaver som er tilfalt administrasjonen. Et videre arbeid med utvikling av administrasjonen på fakultetet og på instituttene forventes å gi innsparinger i årsverk, selvsagt med et forbehold om endringer som vil kreve økte administrative ressurser. For å ivareta tilstrekkelig kapasitet og kvalitet for de administrative oppgavene vil dekanen foreslå at budsjettammen for administrasjonen endres i forbindelse med budsjettbehandlingen for 2023. Den justerte rammen bør ta utgangspunkt i en reduksjon sett opp mot bemanningsplanen som ble satt av universitetsdirektøren i 2019, men også hensynta endringer som er kommet i form av økt aktivitet og nye oppgaver ved fakultetet. Inndekningen av den endrede rammen bør eksplisitt fremgå av det forslaget som legges frem. Det er også et poeng at den justerte bemanningsplanen skal innebære en reell reduksjon i forhold til bemanningsplanen satt i 2019.

Anne Britt Flemmen
dekan

Frode G Larsen
fakultetsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

SAKSFRAMLEGG

Til:
Fakultetsstyret for HSL-fakultetet

Møtedato:
17.06.2022

Sak:
24/22

Opprettelse av og mandat for forskningsetisk komité ved HSL-fakultetet

Innstilling til vedtak:

1. *Fakultetsstyret vedtar ledelse av og mandat for forskningsetisk komité ved HSL-fakultetet slik det fremgår av saksfremlegget.*
2. *Dekanen gis fullmakt til å supplere komitéen med medlemmer etter dialog med komitéleder.*

Bakgrunn:

Humanistisk forskning har utviklet seg mye de siste årene, og flere forskningsmiljøer ved fakultetet driver med eksperimentell forskning, med både barn og voksne som deltakere. Flere tidsskrifter krever en etisk vurdering/godkjenning av artikler for publisering. Ikke alle prosjekter skal godkjennes av NSD ([Norsk senter for forskningsdata](#), som fra 2022 inngår i kunnskapssektorens nye forvaltningsorgan *Sikt*) samtidig som NSD er mest opptatt av personvern og datalagring, og de gir ikke etisk godkjenning for studier og eksperimenter. Dermed har det oppstått et behov for en etisk komité ved fakultetet, slik de har ved Institutt for psykologi (UiT). En forskningsetisk komité vil kunne tilby en etisk vurdering/ godkjenning av forskningsprosjekter og publikasjoner forankret ved fakultetet. Den etiske vurderingen av forskningsprosjekter er frivillig for de som trenger/ønsker det.

Fakultetsstyret vedtok i møte 28.04.2022 (Arkiv: 2022/2157) mandat for, og medlemmer til, en arbeidsgruppe for å utrede en egen forskningsetisk komité ved fakultetet. Fakultetsstyret ba videre dekanen legge frem egen sak i juni-møtet med opprettelse av og mandat for forskningsetisk komité ved HSL-fakultetet.

Styret oppnevnte en arbeidsgruppe med mandat til å:

- Utrede hvilke behov et forskningsetisk utvalg på fakultetet skal dekke
- Kartlegge særskilte etiske forskningsutfordringer, for eksempel eksperimentell forskning, forskning på sårbare grupper, urfolksforskning mm
- Vurdere behovet for delkomiteer
- Foreslå mandat for forskningsetisk komité
- Foreslå arbeidsform for forskningsetisk komité

Arbeidsutvalget har bestått av følgende medlemmer:

- Leder: Dekan Anne Britt Flemmen
- Medlem: Førsteamanuensis Sissel H. Eriksen (ISV)
- Medlem: Professor Torjer Olsen (Sesam)
- Medlem: Professor Jon Håkon Schultz (ILP)
- Medlem: Førsteamanuensis Sergey Minor (ISK)
- Sekretær: Seniorrådgiver Thorbjørg Hroarsdottir (fakultetsadministrasjonen)

Svar på mandat:

1. Utrede hvilke behov et forskningsetisk utvalg på fakultetet skal dekke og kartlegge særskilte etiske forskningsutfordringer, for eksempel eksperimentell forskning, forskning på sårbare grupper, urfolksforskning mm

Vedlegg 1: *Tilbakemeldinger fra arbeidsgruppen* gir oversikt over både særskilte behov og etiske forskningsutfordringer slik hvert medlem av arbeidsgruppen ser det for sin enhet. I tillegg har arbeidsgruppen invitert professor Matthias Mittner, leder for Forskningsetisk komité ved Institutt for psykologi (IPS), inn i et av møtene. Han informerte om mandat og arbeidsform for komiteen ved IPS, og de erfaringer som de har gjort de siste årene. De har etablert en egen nettside med nyttig informasjon, lenker, og søknadsskjema, og ferdigbehandlede søknader blir arkivert i ePhorte. Arbeidsgruppen ved HSL-fakultetet ønsker å videreføre denne arbeidsformen, både når det gjelder nettside, søknadsskjema og arkivering. Videre informerte Mittner om at det er nødvendig med god opplæring av forskere, samt tilrettelegging for etisk god forskning. Arbeidsgruppen ved IPS samarbeider via et Teams-område, hvor de kan delegere søknader til medlemmer, diskutere saker og dele informasjon.

Avgrensning mellom «Etisk utvalg ved HSL-fakultetet» og «UiTs forum for informasjonssikkerhet og personvern»

- Den viktigste avgrensninga går på at det etablerte forumet for informasjonssikkerhet og personvern ikke fokuserer spesifikt på etikk. Etikk kommer som en følge av personvern og informasjonssikkerhet og er ikke noen egen arbeidsoppgave for forumet.
- NSD/NESH (personvern vs. etikk)
 - Norsk senter for forskningsdata (NSD, (www.nsd.no) inngår i Sikt (Kunnskapssektorens tjenesteleverandør) og skal bidra med personverntjenester for forskning. Spesielt gjelder dette personvern, datahåndteringsplaner og sikring og arkivering av data. UiT kjøper tjenester av NSD når det gjelder melding av forskningsprosjekt med personopplysninger slik at forskningsprosjekter som har meldeplikt (studenter og ansattes prosjekter) meldes til NSD.
 - UiT har eget personvernombud, Joakim Bakkevold. Hans oppgave er (kopi av UiTs nettsider):
 - Å informere og gi råd til UiT som behandlingsansvarlig, og de tilsatte som utfører behandlingen, om forpliktelsene de har i henhold til EUs personvernforordning (EU 2016/679) og annen relevant lovgivning om personvern
 - kontrollere overholdelsen av EUs personvernforordning, annen relevant lovgivning om personvern, UiTs personvernretningslinjer, herunder UiTs fordeling av ansvar, holdningsskapende tiltak og opplæring av tilsatte som er involvert i behandlingsaktivitetene og tilhørende revisjoner
 - på anmodning gi råd om vurderingen av personvernkonsekvenser (DPIA) og kontrollere gjennomføringen av den

- samarbeide med og være kontaktpunkt for Datatilsynet
- De nasjonale etiske komiteer (<https://www.forskningsetikk.no/>), spesifikt Nasjonal etisk komité for samfunnsfag og humaniora (NESH) utarbeider etiske retningslinjer for forskning innenfor samfunnsfag og humaniora + veileder for internettforskning. NESH møtes og uttaler seg om konkrete forskningsprosjekter som er meldt inn til komiteen. Personvernombudene ved de ulike institusjonene, Norsk senter for forskningsdata (NSD), eller Datatilsynet kan også rådføre seg med NSD.

2. Vurdere behovet for delkomiteer

Arbeidsgruppen har kommet frem til at vi ikke trenger delkomiteer ved fakultetet.

3. Foreslå mandat for forskningsetisk komité

Den forskningsetiske komiteen vil kunne:

- Være en instans som tilbyr en etisk vurdering til prosjekter og publikasjoner som faller utenfor NSDs systemer. Ved publikasjoner kan forskere dermed skrive: «*This project has been approved by the Faculty of Humanities, Social Sciences and Education's Research Ethics Committee*».
- Være et rådgivende organ for å ivareta forskningsetikk og sikker lagring av data ved fakultetet
- Være en rådgivende instans for forskere som er usikre på om de skal søke godkjenning ved NSD
- Være en pådriver for at vitenskapelige ansatte og studenter har tilgang til informasjon om, og følger, forskningsetiske prinsipper.

Det forskningsetiske utvalget vil være fakultetets rådgivende organ for forskningsetikk. De skal fremme kunnskap og arbeide forebyggende ved å bidra til internopplæring og gode ordninger for å ivareta forskningsetikk ved fakultetet. Forskningsetisk utvalg kan på eget initiativ uttale seg om forskningsetikk. Utvalget skal også arbeide for at forskningen ved fakultetet foregår innenfor rammene av nasjonale lover, etiske retningslinjer for forskningen ved UiT og retningslinjer utformet av de nasjonale forskningsetiske komiteene. Utvalget skal holde seg orienterte om nasjonale og internasjonale forskningsetiske spørsmål.

Vi foreslår følgende ledelse av komiteen:

- Leder: Professor Kjersti Fjørtoft, IFF
- Nestleder: Professor Yulia Rodina, ISK

Både leder og nestleder har bekreftet at de ønsker å sitte i komiteen. Komiteen må suppleres med ytterligere medlemmer, men dekanen ønsker å fastsette størrelsen og medlemmer til komiteen etter nærmere dialog med foreslått leder. Det er ønskelig at komiteens medlemmer samlet sett har erfaring fra tverrfaglig og empirisk forskning og fra forskningsetisk arbeid. Leder av komiteen kaller inn til et første møte og konstituerer komiteen. Fakultetet vil stille med administrativ støtte til komiteen.

En utarbeidet mal for søknader er lagt ved (se vedlegg 3). Denne er foreløpig basert på IPS sin mal, og bør revideres av den forskningsetiske komiteen før den tas i bruk.

4. Foreslå arbeidsform for forskningsetisk komité

Henvendelser/saksbehandling:

- Spørsmål omkring *generelle forskningsetiske prinsipper, lover, rutiner og retningslinjer* rettes til komiteens medlemmer. Komiteen vil veilede og informere i hht regelverk.
- Etiske spørsmål knyttet til *spesifikke forskningsprosjekter* rettes til komiteens leder. Leder behandler saken, delegerer den til medlemmer av komiteen eller tar den videre til samlet vurdering i komiteen. De sentrale etiske problemstillinger og vurderinger knyttet til forskningsprosjektet må framsettes klart i henvendelsen. Protokoll, sammendrag (*abstract*) og eventuelle samtykkeskjema og spørreundersøkelse må legges ved. Komiteen vil etterspørre annen relevant informasjon fra søker ved behov.

Forskningsetisk vurdering/godkjenning

- Komiteen gjør i første omgang en vurdering om prosjektet skal behandles av komiteen, eller om den skal henvises videre til NSD for godkjenning. Se nærmere beskrivelse av arbeidsformen i vedlegg 2.
- For de prosjekter som *ikke* er meldepliktig til NSD, kan komiteen gi en forskningsetisk vurdering eller godkjenning som kan benyttes ved f.eks. publisering – jf. «*This project has been approved by the Faculty of Humanities, Social Sciences and Education's Research Ethics Committee*».
- Den forskningsetiske komité gjør sine vurderinger og godkjenninger i henhold til norske og internasjonale lover, regler og retningslinjer for helseforskning, forskningsdata, personvern, forskningsetikk m.m. En **prosjektleder er ansvarlig for å sette seg inn i disse reglene og rutinene**, og for å sikre at prosjektet blir forsvarlig gjennomført i hht. lov- og regelverket.
- Den endelige vurderingen (godkjenning/avslag) blir lagret i arkivsystemet.

Tromsø, 30. mai 2022

Anne Britt Flemmen
dekan

Frode G. Larsen
fakultetsdirektør

Thorbjørg Hroarsdottir
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Vedlegg

- 1 Tilbakemeldinger fra arbeidsgruppen
- 2 Arbeidsform (engelsk)
- 3 HSL-Etics Application form

Vedlegg 1: Tilbakemeldinger fra arbeidsgruppen

Svar på mandat:

1. Utrede hvilke behov et forskningsetisk utvalg på fakultetet skal dekke og kartlegge særskilte etiske forskningsutfordringer, for eksempel eksperimentell forskning, forskning på sårbare grupper, urfolksforskning mm

Innspill fra Institutt for barnevern og sosialt arbeid (IBS)

- Forskning på/om sårbare grupper
- Forskning på/bruk av empiri knyttet til egne utdanninger/praksisstudier/samarbeidspartnere
- Forskning på små steder f.eks i vår region (konfidensialitet/anonymisering)
- Medforskning med brukergrupper
- Rettighetsavklaringer mellom forskere/forskningsgrupper/institutt/eksterne/ph.d-stipendiater

Innspill fra Institutt for lærerutdanning og pedagogikk (ILP)

Det etiske utvalget bør være et frivillig tilbud og en rådgivende instans som gir etiske vurderinger av forskningsprosjekter.

Det er viktig å skille mellom studentoppgaver og forskningsarbeider. Studentoppgaver (bachelor) bør kanskje behandles og vurderes av instituttene. Og representanter for instituttet kan konsultere den forskningsetiske komiteen – og ikke studenten selv. Ved ordinære forskningsprosjekt tar prosjektleder kontakt og ber om en etisk vurdering.

Mulige forskningsutfordringer der det er behov for etiske vurderinger:

- Forskning som involverer barn
- Barn som er utsatt for traumatiske hendelser

Her er det særlig forhold knyttet til informert samtykke og «do no harm» - finnes det mulighet for at prosjektet kan påføre informanter psykiske problemer i etterkant. Finnes det i så fall et psykologisk støtteapparat for informantene.

Det ville være fint om et forskningsprosjekt kan bestille en etisk vurdering av forskningsarbeidet. Resultatet vil være en kort betraktning på engelsk som beskriver etiske forhold ved prosjektet og oppsummerer med en rådgivende konklusjon der komiteen anbefaler at prosjektet holder / ikke holder en etisk standard innenfor gitte standarder.

Innspill fra Senter for samiske studier (SESAM)

Arbeidet med etiske retningslinjer for urfolksforskning:

- Internasjonalt utgangspunkt
- Samforskning, konsultasjon, medvirkning som sentrale ideer/verdier
- Utfordring: UiT og akademia på den ene sida, samiske og urfolks institusjoner på den andre: Viktig med samarbeid
- Vi bør trulig lokalt ha med prinsipper herfra
- Etikk som favner om hele forskningsprosessen, fra planlegging, via datainnsamling og analyse, til skriving og publisering
- Eierskap av data som sammensatt tema

Praksis og behov lokalt:

- Opplegg som støtter masterstudenter og forskere i prosess med byråkrati og praksis
- Hva skal meldes, hva trenger studenten/forskeren og gjøre?
- Rådgivningsfunksjon
- Gi etisk godkjenning på ett nivå, evt gi råd om å sende videre

Innspill fra Institutt for språk og kultur (ISK)

- Research focus is on several aspects of language, for example comprehension and production of language, and neural/cognitive outcomes of language experience.
- Two main approaches done in person: experimental research using non-invasive paradigms (acceptability judgement tasks, eye-tracking, EEG) and recording of naturalistic speech samples (corpus collection). There is also data collection done through online platforms (e.g., Gorilla, Prolific, Qualtrics).
- Research involves both typical populations and vulnerable groups, e.g., children, refugees, indigenous populations.
- Research/data collection is conducted both within Norway and in other countries (including those outside of EU/EEA).
- Up to 15 MA research projects are supervised by faculty members affiliated with the AcqVA Aurora Center each year.

Needs in relation to the faculty ethics committee:

- Ethical guidance and approval for the studies conducted at the center.
- Reference to ethical approval is required for the publication of research in major venues.
- NSD's mandate is to review research projects from the point of view of personal data protection, and is not primarily concerned with ethical assessment.
- Most of the studies conducted at the center (including the MA projects) fall within a small set of standardized paradigms and participant groups. This means that a blanket approval by the ethics committee could be applied to classes of studies (paradigms and groups) instead of individual studies (including a checklist for the researchers to ensure compliance with the ethical requirements).

Innspill fra Institutt for samfunnsvitenskap (ISV)

- Særskilte etiske utfordring i forskningen ved ISV: knyttes til Visuell antropologi der hovedproblemet er at når studenter og forskere er ute i felten har de ofte dårlig tilgang til internett. Det betyr at lagring av data i sky ikke er et alternativ.

Vedlegg 2: The Research Ethics Committee at the Faculty of Humanities, Social Sciences and Education's Research Ethics Committee

The Research Ethics Committee at the Faculty of Humanities, Social Sciences and Education (HSL) is an internal committee that accepts applications for ethical approval from faculty and students at HSL – The Arctic University of Norway.

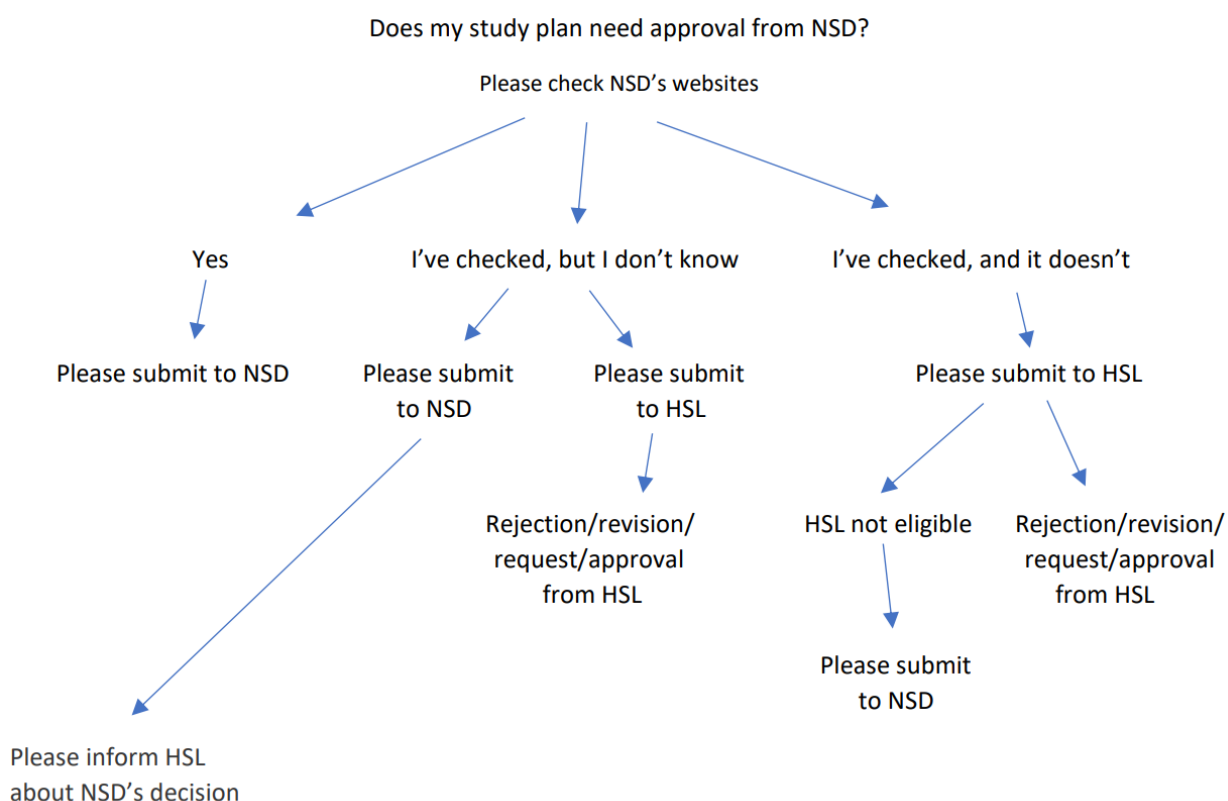
The committee offers:

- Advice on research ethics and handling of research data at HSL
- Advice on the various entities that may be relevant for your research project and whether it is necessary to get approval (e.g. NSD)
- Ethical approval for research projects that fulfil the guidelines for ethical research

The research ethics committee follows Norwegian and international laws, rules and guidelines for health-related research and research in the social sciences, data protection, research data and research ethics (see links below). It is the responsibility of the leader of each individual research project to know and follow these rules.

In addition to approval from the internal committee, it can be necessary to get approval from the Norwegian centre for research data (NSD).

Does my study plan need approval from NSD?

This flowchart illustrates the process of applying for ethical approval from NSD and the HSL committee.

Does my study plan need approval from NSD?

Please read the instructions [here](#).

- **Yes**, I need NSD approval: submit application to NSD
- **No**, I don't need NSD: proceed with HSL application; provide a detailed description about issues relating to data confidentiality/data protection; indicate that you verified with NSD that NSD's approval is not necessary

Applications for ethical approval:

- Use the [following template](#) to write your application
- Please answer **all** questions in the template
- In case you follow up on an existing application, please note the number of the original application in your submission
- Submit the application by e-mail
- You will receive feedback on whether your project can be approved or has to be revised and whether you will be required to apply for approval from NSD.

Links

- Is it necessary to get NSD approval? Read about it [here](#).
- [Research ethics at UiT](#)
- [Forskningsetikkloven](#)

Research Ethics Committee at HSL

Application for research proposal approval

If this application is related to, and differs only minimally from, a research proposal already approved by the HSL-Etics, it can be evaluated by an expedited procedure. The same applies for re-submissions in case a processed application was rejected. In this case, attach the original application, specify its reference number, and answer only the questions that receive answers different from the original one.

Are you applying for an expedited procedure or is this
a resubmission of a previously processed application? ☐ no ☐ yes

The reference number of the original application:

1. Have you considered whether your proposal needs to be evaluated by NSD?

<https://www.nsd.no>

☐ no

☐ yes

Comments:

2. Name of the investigator (the applicant):
3. Position (student, doctoral student, faculty member, researcher, etc.):
4. Degree (PhD, DSc, etc.):
5. Name of the supervisor (if the applicant does not have a PhD):
6. Email address:
7. Date of application:
8. Date of the expected commencement of the research (if known):
9. Title of the research:
10. Aims/objectives of the research (30 words max):

11. Age range of the participants (e.g., 4 to 8 years):
12. Participant selection criteria:
13. How do you plan to recruit the participants? Attach the relevant documentation (flyers, letter to schools, etc.) if necessary:
14. Do you offer any incentive for participation?
- ☐ no
- ☐ yes
- Comments:
15. Location of the research:
16. Brief description of the proposed research (one page max):
17. What kind of equipment do you use? Attach their specification if necessary (this is not needed if they have been approved in an earlier application):
18. What kind of questionnaires, tests, interviews, etc. do you plan to employ? If these are non-standard procedures that have not yet been approved by the committee, attach a copy of them.
19. The participants or a legal representative must give free and informed consent to the procedure before their involvement. The way this is ensured depends on the age of the participant. The information must always include the participant's right to withdraw the consent. Participants/legal representatives have to be provided with information about the aim and the procedure of the research. Attach the information sheet and the consent form or describe the consent procedure.
20. Describe how you ensure that the data collected remain confidential and that the participants would not be identifiable from them (see https://en.uit.no/research/ethics/art?p_document_id=754184). It is sufficient to submit the data management plan instead of answering the question.
- ☐ Data-management plan is attached
- Description:
21. Does the procedure involve (please elaborate in case the answer is yes):

- a. unpleasant stimuli or unpleasant situations? ☐ yes ☐ no
- b. invasive procedures or eliciting pain? ☐ yes ☐ no
- c. deprivation of water, food, sleep, etc.? ☐ yes ☐ no
- d. drug administration? ☐ yes ☐ no
- e. any procedure that could harm the participant? ☐ yes ☐ no
- f. research on mental patients or at-risk individuals? ☐ yes ☐ no
- g. babies, children or adolescents (age below 18)? ☐ yes ☐ no
- h. other vulnerable groups? ☐ yes ☐ no
- i. misleading or deceiving the participants? ☐ yes ☐ no
- j. withholding information about the nature
of the research? ☐ yes ☐ no
- k. any procedure (e.g., in-depth interviews) that
might inadvertently cause anxiety, distress,
or suffering to the participant? ☐ yes ☐ no

22. Answering YES to any of the above questions does not rule out the approval of the proposal.

However, if you have answered to any of the above questions YES, describe how you will ensure the participants' safety and well-being during the study.

23. Do you comply with the "Principles and Guidelines for Management of Research Data at UiT" (<https://uit.no/forskning/forskningsdata>) that, briefly summarized, state "As open as possible, as closed as necessary"?

☐ no

☐ yes

Comments:

24. Is there any further aspect of the research that you think is important for ethical consideration?

☐ no

☐ yes

Comments:

I believe my study conforms with the expectations of ethical research and I apply for its approval.

Date:

Signature of the applicant:

I have read the application and I confirm that in my view all ethical issues have been addressed.

Date:

Signature of the supervisor:

Formal requirements:

1. Sign the application form before submitting it.
2. Merge all documents (the signed application form and the attachments) into a single PDF file.

SAKSFRAMLEGG

Til:
Fakultetsstyret for HSL-fakultetet

Møtedato:
17.06.2022

Sak:
25/22

Fordeling av postdoktorstilling til styrking av innsatsen på Horisont Europa

Innstilling til vedtak:

1. *Fakultetsstyret tildeler én postdoktorstilling til forskningsgruppa Governance og demokrati ved Institutt for samfunnsvitenskap*

Bakgrunn:

Fakultetsstyret behandlet i møte 27. april 2022 en sak om prinsipper for videre fordeling av de strategiske postdoktorstillingene som tildeles fakultetet som insentiv på bakgrunn av søknadsinnsatsen mot EU (sak FS 13/22). I saken ble det lagt vekt på at fakultetet bør bruke de strategiske postdoktorstillingene til å styrke faglige sterke miljøer som ennå ikke er på toppnivå, slik at de kan bygge internasjonale nettverk og på sikt bli i stand til å konkurrere om egne tildelinger fra Horisont Europa. Det viktigste strategiske tiltaket fakultetet kan ta i bruk i denne situasjonen er å støtte miljøer som ennå ikke er i toppsjiktet, men på veien til å komme dit.

Fakultetet inviterte institutter/sentre som har planer om å søke EU-midler og som har en (langsiktig) tidsplan for dette, til å søke om å få fordelt én strategisk postdoktorstilling (se vedlegg 1). I søknaden måtte det begrunnes hvordan postdoktorstillingen vil styrke både søknadsarbeidet og den aktuelle forskningsgruppens satsing på Horisont Europa.

Til søknadsfristen den 27. mai 2022 kom det inn én søknad, fra forskningsgruppen *Governance og demokrati* ved Institutt for samfunnsvitenskap. I søknaden framkommer det at miljøet ikke er i toppsjiktet, men at de har ambisjoner om å komme dit (se vedlegg 2). Forskningsgruppen har sendt inn fire søknader til Norges Forskningsråd de siste to årene, hvorav ett prosjekt er blitt innvilget. Ytterligere to søknader er til vurdering per dags dato. Gruppen har som mål å videreutvikle sitt internasjonale nettverk, slik at de blir i stand til å søke tildelinger fra Horisont Europa, spesielt innenfor tiltaksområdet «Kultur, kreativitet og inkluderende samfunn» som inkluderer søkelys på demokrati og styring samt sosiale og økonomiske transformasjoner, samt «Mat, bioøkonomi, naturressurser, jordbruk og miljø» med fokus på rurale områder, hav og kyst.

Postdoktoren er tenkt å styrke forskningsgruppens profil, arbeide med å få videreutviklet flere nettverk mot fagmiljø i Europa, og oppnå flere publikasjoner slik at det kan søkes om midler i Horisont Europa eller en ERC Starting Grant. Forskningsgruppen har også mål om å utvikle tema

som egner seg for ordninger som Marie Curie postdoktorstipend for å utvide fagmiljøet ytterligere, samt tilrettelegge for at aktuelle kandidater kan søke ERC Starting Grant på sikt.

Det forventes at den tilsatte postdoktoren blir godt integrert i forskningsgruppen, og at satsingen på Horisont Europa blir ivarettatt av hele gruppen. Forskningsgruppen vil få tett oppfølging av forskningsrådgiver ved fakultetsadministrasjonen, med årlig evaluering av målsetningen, og diskusjoner om muligheter og utfordringer. Fakultetet vil også bistå forskningsgruppen i prosessen med å utvikle utlysningsteksten for postdoktorstillingen.

Tromsø, 30. mars 2022

Anne Britt Flemmen
dekan

Frode G. Larsen
fakultetsdirektør

—

Thorbjörg Hroarsdottir
seniorrådgiver
thorbjorg.hroarsdottir@uit.no

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Vedlegg

- 1 Invitasjon til å søke om å få fordelt postdoktorstilling til styrking av innsatsen på Horisont Europa
- 2 Søknad om å få fordelt postdoktorstilling til styrking av innsatsen mot Horisont Europa

Institutt for lærerutdanning og pedagogikk
Senter for kvinne- og kjønnsforskning
Institutt for reiseliv og nordlige studier
Institutt for filosofi og førstesemesterstudier
Institutt for samfunnsvitenskap
Institutt for barnevern og sosialt arbeid
Institutt for barnevern og sosialt arbeid
Senter for samiske studier
Institutt for språk og kultur
Institutt for arkeologi, historie, religionsvitenskap og teologi

Invitasjon til å søke om å få fordelt postdoktorstilling til styrking av innsatsen på Horisont Europa

Fakultetet inviterer institutter/sentre som har planer om å søke EU-midler og som har en (langsiktig) tidsplan for dette, til å søke om å få fordelt én strategisk postdoktorstilling. I søknaden må det begrunnes hvordan postdoktorstillingen vil styrke både søknadsarbeidet og den aktuelle forskningsgruppens satsing på Horisont Europa. Postdoktoren kan f.eks. inngå som en strategisk (nettverks-)ressurs for å styrke en søknad om EU-midler. Søknaden må være spesifikk og angi hvilken konkret utlysning innen Horisont Europa det søkes om.

Søknader skal sendes fakultetet via ePhorte ref. 2022/3544. **Søknadsfristen er 27. mai 2022.**

Bakgrunn

Hvert år fordeler universitetsstyret strategiske postdoktorstillinger til fakultetene/UMAK basert på søknadsinnsatsen mot EU. Innsendte søknader scorer poeng internt ved UiT ut fra fastsatte kriterier og danner grunnlaget til å fordele stillingene til fakultetene/UMAK. Basert på søknadsinnsats årene 2020 og 2021 tildelte universitetsstyret i forbindelse med saken om refordeling av rekrutteringsstillinger for 2023, to strategiske postdoktorstillinger til fakultetet. Én av stillingene går til å dekke opp tidligere inngåtte forpliktelser med etableringen av AcqVA senteret ved ISK, mens den andre stillingen vil tildeles ett av instituttene eller sentrene basert på søknad. Fakultetsstyret vil behandle søknadene og tildele stillingen i styrets møte i juni.

HSL-fakultetet har deltatt aktivt i MSCA programmet de siste årene og stått for en stor andel av MSCA postdoktorstipendene tildelt UiT (16 av 29 MSCA-IF i perioden 2016-2020) som har utløst 1-2 strategiske postdoktorstillinger årlig. Samtidig sender fakultetet veldig få søknader til andre områder av EUs rammeprogram (Horisont 2020/Horisont Europa). Mange av tiltakene i Horisont Europa (2021-2027) er individuelle, mens behovet og ønsket for fakultetet er å bygge sterke fagmiljøer. I 2021 ble det kun sent inn to søknader til andre utlysninger og i 2020 ble det sendt inn åtte søknader til andre utlysninger.

Fakultetsledelsen ønsker å oppmuntre forskningsmiljøene til å søke midler innenfor en bredere vifte av EUs rammeprogram og øke søknadsinnsatsen mot Horisont Europa. Vedlagt er notat med UiTs ambisjon for Horisont Europa.

Fakultetsstyret behandlet i møte 27. april 2022 en sak om prinsipper for videre fordeling av de strategiske postdoktorstillingene som tildeles fakultetet som insentiv på bakgrunn av søknadsinnsatsen mot EU (sak FS 13/22). I saken ble det lagt vekt på at fakultetet bør bruke de strategiske postdoktorstillingene til å styrke faglige sterke miljøer som enda ikke er på toppnivå, slik at de kan bygge internasjonale nettverk og på sikt bli i stand til å konkurrere om egne tildelinger fra Horisont Europa. Det viktigste strategiske tiltaket fakultetet kan ta i bruk i denne situasjonen er å støtte miljøer som enda ikke er i toppsjiktet, på veien mot å komme dit.

Vennlig hilsen

Anne Britt Flemmen
dekan

—

Frode G. Larsen
fakultetsdirektør

—

Vedlegg: UiTs ambisjon for Horisont Europa

Tromsø 19. mai 2022

Til HSL fakultetet

Søknad om å få fordelt postdoktorstilling til styrking av innsatsen mot Horisont Europa

Jeg viser til utlysning og søker med dette om å få fordelt postdoktorstilling til forskningsgruppa *Governance og demokrati* ved Institutt for samfunnsvitenskap.

Om forskningsgruppa:

Forskningsgruppa *Governance og demokrati* består i dag av 15 personer. Gruppa er tverrfaglig og inkluderer flere fagretninger, så som offentlig politikk, arealplanlegging, kvantitativ metode, case studier og ARC satsingen på UiT. To store programområder (statsvitenskap og samfunnsplanlegging) er representert. Vårt møtepunkt er felles teoretisk kunnskap og overlappende empiriske interesser, dog med ulik vektlegging. Forskningsgruppa legger stor vekt på publisering.

Miljøet er ikke i toppsjiktet, men det er ambisjoner om å komme dit. Vi arbeider også for dette. Medlemmer i forskningsgruppen har publisert/publiserer i gode internasjonale tidsskrifter, ofte basert på empiri fra Nord-Norge. Vi legger stor vekt på sampublisering, på open access, og har flere publiseringer på nivå 2. Forskningsgruppa har svært god gjennomføringsgrad av doktorgradskandidater med seks kandidater disputert siden 2018, innenfor 6-årsgrensen. I tillegg har vi to kandidater som forventes å levere våren 2023. Vi har de siste to siste år søkt 4 NFR prosjekter (som hovedsøker), alle fikk gode karakterer og ett er innvilget. Ytterligere to søknader er til vurdering.

Vi har som mål å videreutvikle vårt internasjonale nettverk og bli i stand til å søke tildelinger fra Horisont Europa.

Forskningsgruppens satsing på satsing på Horisont Europa:

Vi retter oss særlig mot Horisonts sine tiltaksområder «Kultur, kreativitet og inkluderende samfunn» som inkluderer søkelys på demokrati og styring samt sosiale og økonomiske transformasjoner, samt «Mat, bioøkonomi, naturressurser, jordbruk og miljø» med fokus på rurale områder, hav og kyst. Disse områdene er innbefattet i UiT sine ambisjoner for Horisont Europa.

Styresett, sikkerhet, levevilkår og ressursspørsmål i Arktis vil fortsette å ha oppmerksomhet og global interesse. Disse forholdene involverer spørsmål om forvaltning av kystsonen, maritim forvaltning og maritime grenser, formen og fremtiden til de globale allmenningene, styring av Arktis og reguleringen av fiskerier og fiskeoppdrett. De involverer også spørsmål knyttet til befolkningsutvikling, territorielle konflikter, vilkår for urfolk, grønn omstillingsevne og digitalisering i et område med store avstander.

Disse spørsmålene er spesielt relevante for Nord-Norge og for vår forskningsgruppe. De er relevante for demokrati og legitimitet. UiT Norges arktiske universitet og vårt fakultet er godt posisjonert til å ha et komparativt fortrinn i å forske på disse områdene og er i stand til å utvikle et nisjemarked med kompetanse innen et stadig mer ekspanderende studieområde.

Begrunnelse for hvordan postdokortillingen vil styrke søknadsarbeidet og forskningsgruppens satsing på Horisont Europa.

En postdoktor-stilling skal brukes strategisk for å satse på disse områdene og til å utvikle deltakelse i EU-prosjekter. Vi ønsker å tilsette en post doktor som kan definere sin kompetanse innenfor temaet beskrevet overfor og som kan kommunisere overfor potensielle partnere hva de kan bidra med.

Postdoktoren er med andre ord tenkt å styrke vår profil/UiT sin profil, få videreutviklet sitt nettverk og å oppnå flere publikasjoner slik at det kan søkes om midler i Horisont eller en ERC starting grant. Erfaringen med stipendiater er at de bidrar til fornyelse og utvikling av nye forskningsområder. En post doc vil ha samme funksjon, men gjennom faglig modenhet, nettverk og bedre mulighet til å utvikle egne prosjekter kan personer i slike stillinger bidra mer til å utvikle fagmiljøet. De faglige ressursene kan brukes direkte inn mot EU-relaterte aktiviteter.

For å styrke sin profil og arbeidet inn mot EU vil forskningsgruppa i tillegg arbeide med å utvikle flere nettverk mot fagmiljø i Europa, for eksempel ved bruk av ordninger under Erasmus+. Vi vil også utvikle tema som egner seg for ordninger som Marie Curie for på den måten å utvide fagmiljøet, samt legge vekt på å tilrettelegge for at aktuelle kandidater kan søke ERC starting grant.

Med hilsen

prof. Hilde Bjørnå, forskningsgruppeleder for *Governance og demokrati* ved ISV

SAKSFRAMLEGG

Til:
Fakultetsstyret for HSL-fakultetet

Møtedato:
17.06.2022

Sak:
26/22

Nedlegging av bachelor- og mastergradsprogram i teologi

Innstilling til vedtak:

- 1. Styret ved Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning anbefaler at bachelor- og mastergradsprogram i teologi nedlegges, og at anbefalingen sendes videre til universitetsstyret for endelig behandling.*

Historikk

Institutt for arkeologi, historie, religionsvitenskap og teologi (AHR) har i brev av 5.5.2022 orientert om at styret ved instituttet har anbefalt nedlegging av bachelor- og mastergradsprogram i teologi, og ber om at saken følges opp gjennom videre behandling i HSL-fakultetets styre.

Studietilbudet i teologi (og religionsvitenskap) ble opprettet ved UiT i 1995. I 2014 ble studietilbudet formelt godkjent og fristilt fra Det teologiske fakultet ved Universitetet i Oslo. Sammen med praktisk-teologisk utdanning ved Kirkelig utdanningssenter i nord (KUN) er teologistudiet ekvivalent med cand.theol.-graden ved Det teologiske fakultet ved UiO. Studiet ble opprinnelig opprettet som en studieretning i bachelor- og masterprogrammene i religionsvitenskap.

Til tross for et stort samfunnsmessig behov og mangel på formelt kvalifiserte prester i Norge har rekrutteringen til teologistudiet vært svak. Det er svært få som tas opp til studiet og oppnår en grad, og dette har vært en utfordring helt siden etablering av tilbudet. Studiets fremtid har ved flere anledninger vært oppe til diskusjon, og universitetsstyret ble forelagt et forslag om nedleggelse i 2015 i saken «Gjennomgang av studieprogram med få studenter» (sak 61/15). I saksframlegget fremkom det at det fra studieretningen i teologi var uteksaminert omtrent en kandidat per år i perioden 2010–2015, og at AHR rapporterte om at det var kun 10 personer som siden 1995 er blitt ordinert til prest etter å ha fullført hele eller deler av studieløpet ved UiT. HSL-fakultetet konkluderte derfor med at studietilbudet ikke kunne videreføres. Av den grunn ble det fremmet forslag både til fakultetsstyret og universitetsstyret om å legge ned studieretningen i teologi.

Etter en omfattende prosess der Den norske kirke bl.a. gikk inn og garanterte midler til en flerårig rekrutteringskampanje fattet universitetsstyret følgende vedtak vedrørende studieretningen (sak S 66/16):

Bachelorprogrammet religionsvitenskap studieretning teologi videreføres. Fakultetet må redegjøre for hvordan læringsmiljøet til studentene skal sikres. Programmet må vurderes på nytt etter tre år.

Senere samme år ble det fremmet en fullmaktsak for rektor der studieretningene (etter anbefaling fra NOKUT) ble omgjort til egne studieprogram (sak F-216).

Rekrutteringskampanjen og omlegging av teologistudiet hadde ingen synlig effekt på rekrutteringssituasjonen, antallet studenter mellom 2016 og 2019 varierte fra tre til fem studenter per år.

På bakgrunn av universitetsstyrets bestemmelse igangsatte HSL-fakultetet i 2019 en vurderingsprosess knyttet til bachelorgradsprogrammet i teologi. Det var ønske om å gjøre en grundig revisjon av hele studietilbudet, der hovedmålet med prosessen var å se på hvordan UiT kunne bidra til å utdanne flere prester for Nord-Norge. Fakultetet mente at tilbudet, slik det forelå, ikke i tilstrekkelig grad bidro til det. AHR ble derfor bedt om å utrede alternative studiemodeller. Det ble samtidig besluttet å ikke lyse ut studiet for opptak for studieåret 2020/2021 med hovedbegrunnelsen at det ikke burde tas opp studenter til et studium under revisjon/vurdering.

Fagmiljøet i teologi ved AHR utarbeidet og presenterte en utredning (vedlagt saken) med en analyse av situasjonen for teologistudiet med mulige modeller for et fremtidig programdesign. På bakgrunn av utredningens konklusjoner besluttet fakultetsstyret i sak FS 22/2020 *Studietilbudet i teologi, videreføring og revisjon* å videreføre bachelor- og mastergradsstudiene i teologi, bl.a. med bestemmelse om at en videreføring måtte skje innenfor instituttets økonomiske rammer.

Forslag om nedleggelse

Etter fakultetsstyrets vedtak om videreføring av teologistudiet har en av de ansatte på faget gått av med pensjon, og en av de ansatte ved religionsvitenskap har sagt opp sin stilling. På bakgrunn av instituttets vanskelige økonomiske situasjon har det ikke vært mulig å lyse ut begge stillingene. Fagmiljøene i teologi og religionsvitenskap har derfor måtte omforenes om en felles utlysning som kan dekke det fremtidige behovet for faglig kompetanse. For studieprogrammet i teologi har konsekvensen blitt at det ikke lenger er faglige ressurser nok til å dekke alle disipliner som inngår i profesjonsutdanningen. Dette er også fagmiljøets og instituttets begrunnelse for å anbefale nedlegging av studiet. Det er i tillegg slik at teologimiljøet ved AHR var oppfordret til å søke samarbeid med andre institusjoner og innføre en fleksibilisering av studiet. Det ble igangsatt en pilot med Høgskolen VID. Men det er slik at KUN nå er en del av Høgskolen VID. I møter med biskopen i Nord-Hålogaland, samisk kirkeråd, KUN og AHR foreslo Høgskolen VID at de kunne tilby fleksibilisert teologiutdanning i Tromsø. Teologi og religionsvitenskapmiljøet ved AHR vil tilby teologiske emner som kan støtte en slik utdanning og fagpersonene ved teologi vil kunne veilede MA-studenter i teologi.

Dekanens vurdering

Spørsmålet om nedlegging av studietilbudet i teologi er vanskelig ettersom behovet for prester er stort, og svært mange kirkelige stillinger står ubesatt. På den andre siden har rekrutteringssituasjonen helt siden oppstarten i 1995 vært utfordrende. Det har vært gjennomført flere tiltak, også i samarbeid med Den norske kirke for å bedre rekrutteringen, uten at dette har løftet studenttallet og antall kandidater til et minimumsnivå. I gjennomsnitt har UiT uteksaminert færre enn 1 kandidat med mastergrad i teologi per år. Det er også økonomisk krevende å gi et fullverdig, godt studietilbud som tilfredsstiller NOKUTs krav til fagmiljø når

finansieringsordningen betinger at det uteksamineres et betydelig antall kandidater. Slik dekanen ser det vil det ikke være mulig å videreføre teologiprogrammene uten betydelig tilførsel av ressurser, eller ved å omdisponere ressurser i vesentlig omfang fra andre studieprogrammer.

Selv om studieprogrammene i teologi legges ned, vil det fremdeles være en betydelig faglig kompetanse i teologi ved AHR. De gjenværende fagstillingene i teologi overføres til fagmiljøet religionsvitenskap slik at det samlede fagmiljøet her blir styrket. Samtidig vil både bachelor- og mastergradsprogrammet i religionsvitenskap videreføres. Det er samtidig verd å merke seg at kompetansekravene for å bli ordinert til prest i Den norske kirke er blitt vesentlig endret de senere årene. Tidligere var kravet for å bli ordinert til prest i Den norske kirke at man måtte ha en cand.theol.-grad i teologi eller tilsvarende mastergrad. På Kirkemøtet i november 2021 ble det besluttet å gå bort fra dette kravet slik at man nå kan bli prest også med annen utdanning enn teologi i bunnen. Med tanke på at bachelor- og mastergradsprogrammene i religionsvitenskap videreføres og fagmiljøet er blitt styrket gjennom tilførsel av to professorer i teologi, mener dekanen at det fremdeles vil være et tilfredsstillende studietilbud innen teologi selv om ikke gradsstudiene i faget videreføres. Det vil fortsatt være mulig å ta enkeltemner i teologi som del av en presteutdanning, og det fusjonerte fagmiljøet har revidert studieplanene for bachelor- og mastergradstudiene innen religionsvitenskap slik at det er lagt til rette for et bedre undervisningstilbud i kristendom og religion i lektorutdanningen for å bidra til religionskunnskap i skolen.

Etter en samlet vurdering vil dekanen støtte AHRs anbefaling om nedleggelse av bachelor- og mastergradsprogrammene i teologi.

Anne Britt Flemmen
dekan

Frode G. Larsen
fakultetsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Vedlegg: Utredning av teologiutdanningen ved UiT Norges arktiske universitet

Utredning av teologiutdanningen ved UiT – Norges arktiske universitet

Bakgrunn og oppdrag

Det teologiske fagmiljøet ved Institutt for arkeologi, historie, religionsvitenskap og teologi ble i møte med prodekan ved HSL 06.12.2019 bedt om å utrede alternative modeller for presteutdanning ved UiT – Norges arktiske universitet. Bakgrunnen for dette er universitetets prosess med å identifisere lite bærekraftige fag i 2015. Enkelte programmer ved HSL ble nedlagt, mens andre fikk frosset opptaket for å skape rom for å bearbeide programmet. På grunn av svake studenttall sto teologi den gang i fare for nedleggelse. Universitetsstyret besluttet i 2016 å forlenge teologiprogrammene i en treårsperiode under forutsetning av at Kirkerådet, Samisk kirkeråd og KUN (nå VID) gikk inn med ressurser til rekrutteringsarbeid. Etter tre år skulle teologifaget vurderes på nytt (Styresak S 66/16). Fakultetsledelsen ved prodekan innkalte i juni 2019 til et møte med involverte parter (fagmiljøet ved AHR, bispekontoret, VID/KUN, Samisk kirkeråd) for å initiere en åpen og dialogisk prosess om fagets fremtidige form. Fakultetet fremmet i november 2019 forslag om frys av opptak til program for teologi i studieåret 2020-21. Universitetsdirektøren utarbeidet i den forbindelse en redegjørelse for vedtaket, hvor det ble pekt på forholdene nevnt overfor, og behovet for å se på nye, alternative modeller for programmene i teologi. Samtidig understreket direktøren at «hovedmålet med prosessen er å se på hvordan UiT kan bidra til å utdanne flere prester i og for nord. I dette ligger det at UiT er seg sitt ansvar bevisst, og at universitetet vil bidra konstruktivt for å sikre at landsdelen har tilgang til prester.» Med knappest mulig flertall ble frys-vedtaket fattet i universitetsstyret i desember (Styresak S 47/19).

Som nevnt har prodekan i etterkant avholdt et orienteringsmøte og sendt et oppdragsbrev til fagmiljøet i teologi som gir føringer for denne utredningens omfang og mandat. I brevet heter det at HSL ønsker «revisjon av hele studietilbudet i teologi» med tanke på å utdanne flere prester. Vi tolker det slik at det som etterspørres ikke primært er en gjennomgang av studietilbudets fagportefølje, men snarere en vurdering av de overgripende strukturene ved programmene. Gitt ønsket om å utdanne flere prester, heter det at det «derfor [er] ønskelig at

det utredes alternativer.» Videre heter det at prosessen som denne utredningen er et resultat av, skal «identifisere muligheter og utfordringer i studiet for framtiden». Det skulle være klart at utfordringen, slik det allerede er kommunisert fra universitets- og fakultetsledelsen, gjelder svak rekruttering. Vi vil derfor gjennomgå de tilgjengelige data om studentgruppen med tanke på å komme til en bedre forståelse av studentmassen, samt klargjøre eventuelle hindringer for rekruttering og gjennomføring. Brevet konkretiserer videre noen forhold som vi skal ta i betraktning: studiets oppbygning, tilpassing av tilbudet til den primære studentgruppe, nye krav og muligheter for å bli prest, vurdere samarbeid med eksterne partnere samt fleksible undervisningsformer. Videre pekes det på at krav til akkreditering må oppfylles, med tanke på fagmiljø, studentmiljø og kontakt med avtakerfeltet (Den norske kirke).

I vår fortolkning fremstår det naturlig at utredningen tar opp følgende forhold:

- 1) En kartlegging av studentmassen, med vekt på bachelorgraden
- 2) En oversikt over kvalifikasjonskrav for prestatjeneste i Den norske kirke
- 3) Et blikk på profesjonsutdanningen ved andre institusjoner
- 4) Studiets faglige oppbygning
- 5) Mulige strategiske tiltak
- 6) Tre modeller for samarbeid
- 7) Krav til akkreditering
- 8) Konklusjon

Noen premisser

Etter å ha vært underlagt godkjenning av Det teologiske fakultet ved UiO fikk studiet i Tromsø full autonomi i 2014. I kjølvannet av kvalitetsreformen, ble graden cand.theol., i likhet med andre embetsstudier, et 6-årig studium der de praktisk-teologiske studier ble integrert i utdanningen. For å kunne ekvivalere teologistudiet i Tromsø med cand.theol.-graden, ble det godtatt at Kirkelig Utdanningssenter Nord (KUN, nå VID) i Tromsø skulle ta seg av den praktiske delen, og at teologistudiet ved UIT skulle gi kjernefagene i den teoretiske delen av teologistudiet, dvs. innen kirkehistorie, bibelfag og systematisk teologi. I tillegg hadde Tromsø-varianten en religionsvitenskapelig del som fokuserte på den nordnorske konteksten der samisk religions- og kirkehistorie er en viktig komponent. Tilsammen kunne det samlede studieløp i Tromsø ved AHR og KUN ekvivaleres med en fullverdig cand.theol.-grad. Til grunn for denne ordningen lå det noen premisser. Autonomi-aspektet ivaretas av det

faglige kravet om at teologistudiet ved UiT er basert på er tre faste fagstillinger – en på hver av de klassiske teologiske disiplinene systematikk, kirkehistorie og bibelvitenskap – samt to andre fagstillinger, som samlet ble tilkjent våre samarbeidspartnere: miljøet ved VID/KUN og religionsvitenskap ved AHR.

Gitt kravet om en dimensjonering av studiet, UiTs særlige ansvar for samiske og nordnorske forhold, samt presteutdanningens mandat til å utdanne prester for Nord-Norge, fremheves det at dette fordrer at minst én av de tre først nevnte stillingene må inneha relevant forskningskompetanse. Det er utvilsomt avgjørende med slik kompetanse for å utdanne prester i Nord med tilstrekkelig kontekstuell kunnskap og kulturell sensitivitet. I praksis betyr det at Roald Kristiansen, som går av med pensjon 01.08.2021, må erstattes med en faglig tilsatt med tilsvarende kompetanse for å ivareta dette viktige anliggendet for teologi-utdanningen.

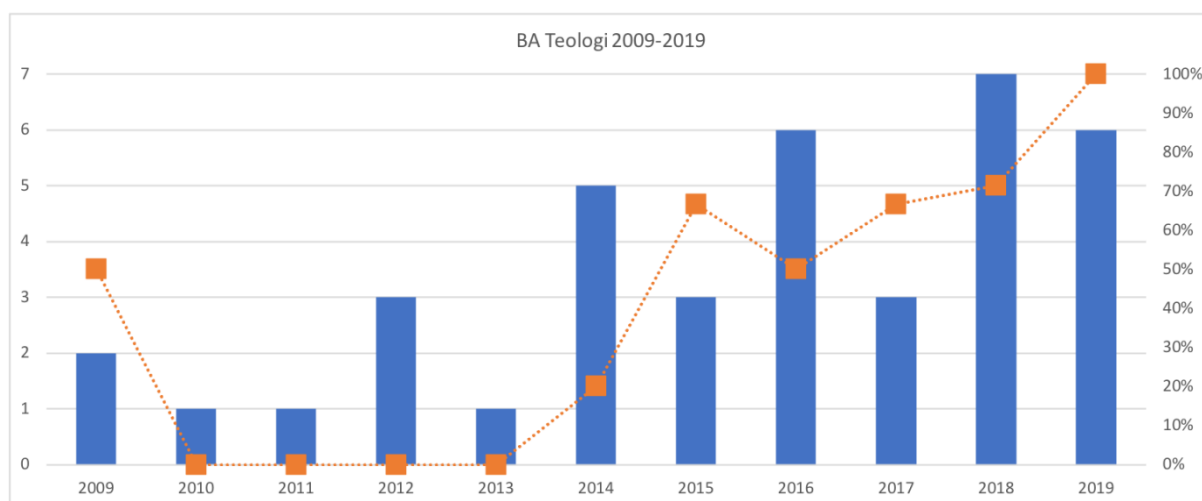
Det vil i dette dokumentet fremkomme forslag til hvordan teologiprogrammene kan endres og styrkes. Endringer må tilfredsstille Den norske kirkes kvalifikasjonskrav og NOKUTs generell krav til universitetsstudier (se nedenfor), men utover dette er det etter 2014 opp til egen institusjon å bestemme endringer. Det finnes riktignok et fagråd for teologi, men rådet har ikke selv myndighet til å avvise eller godkjenne endringer. Et mer uavklart spørsmål er kravene til to språk (hebraisk og gresk) i studiet. Det er bevegelse ved de teologiske institusjonene på dette punktet, men det er ennå ikke kommet til noen enighet i saken

Kartlegging av data om studentmassen

Vi har fått tilgang til anonymiserte data om studenter som har hatt opptak ved bachelor- og masterprogrammet i teologi i tidsrommet 2009-2019. I den aktuelle perioden fikk 38 studenter opptak ved bachelorprogrammet, 8 fullførte studiet og 12 er fremdeles aktive studenter i vårsemesteret 2020. Dette gir betyr at 53% fullførte graden. (Det som ikke fremgår av dataene er enkeltstudenter som har fullført presteutdanning ved UiT gjennom å ta enkeltemner.) I samme periode fikk 15 studenter opptak ved masterprogrammet, hvorav 8 har fullført og 5 er fremdeles aktive, noe som tilsvarer at 87% har forblitt værende på programmet. Foruten rekruttering og studentenes bakgrunn vil også vi se på det som er en generell problematikk i all høyere utdanning: frafall fra studiet. Vi starter med bachelorstudiet.

Vi har for det første sett på studenttallene de siste 11 årene. Figur 1 viser opptak til bachelorprogrammet for hvert år og prosentraten på fullført grad eller aktive studenter for respektive år.

Fig. 1 Studenter med opptak i bachelorprogram i teologi (2009-2019). Søylen viser antall studenter, firkantene viser prosentvis hvor mange som har fullført eller fremdeles er aktive.

Grafen viser en klar oppadgående trend, både med hensyn til studentrekruttering og gjennomstrømning de siste årene. Mens programmet kun rekrutterte 8 studenter de først fem årene i perioden (2009-2013), rekrutterte den 20 de siste fem årene (2014-2018), med 6 nye studenter på programmet i 2019. Studenters gjennomføring økte signifikant, med en verdi mellom 50% og 71% i kull fra 2015 til 2018. Alle studenter i kullet 2019 er aktive i dag.

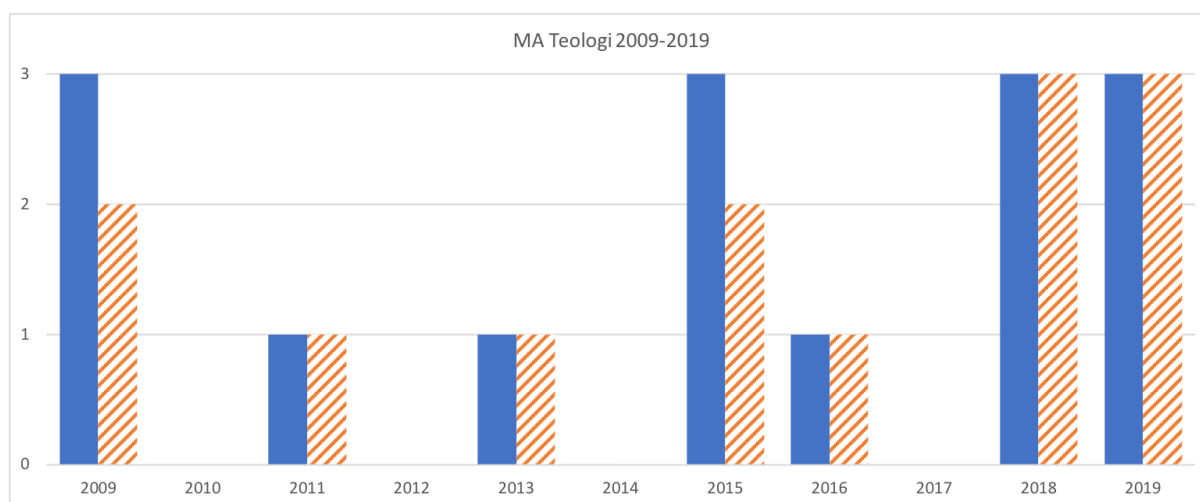
For det andre har vi sett på bakgrunnen til studentene i den aktuelle perioden. Det er typisk for studentene å studere på fulltid (76%) og ta hele graden ved UiT (61%). Om lag halvparten av bachelor-studentene bor i Tromsø (45%) og nesten halvparten har allerede en oppnådd høyere grads utdanning (45%). Fra et separat sett data vet vi at gjennomsnittsalderen for begynnende bachelorstudenter er 37 år. Disse faktorene vil tas i betraktning når vi anbefaler et fremtidig bachelorprogram.

For det tredje har vi undersøkt mulige suksessfaktorer for fullføring av programmet. Vi har gjort det på bakgrunn av korrelasjoner i perioden 2009 til 2016, mens vi holder de siste årene utenfor siden resultater for de siste årskullene ikke er tilgjengelige i sin helhet. Å ha en tidligere akademisk grad viser en moderat korrelasjon (0,51) med vellykket fullføring av program, og svak korrelasjon (0,35) med studieaktivitet (tatt eksamen eller aktive). Overføringen av studiepoeng (mer enn 10) fra andre program viser en moderat korrelasjon med fullføring av grad og studieaktivitet (respektivt 0,64 og 0,51). Inaktive studenter viser moderat til sterk negativ korrelasjon med overføring av studiepoeng fra andre program (-

0,49), bosatt i Tromsø (-0,51), fulltidsstudium (-0,51), og inneha tidligere grad (-0,88). Disse korrelasjonene indikerer at inaktive studenter tenderer mot å være de som ikke overfører studiepoeng, studerer deltid, bor utenfor Tromsø og ikke har tidligere grad. (Det må poengteres at å slutte på programmet også er moderat korrelert med å ha en tidligere grad, og svakt korrelert med å bo i Tromsø og studere fulltid. Dette indikerer at når disse gruppene ikke ønsker å fortsette, slutter de i stedet for å forbli inaktive studenter.)

Oversikten over antall masterstudenter for samme periode er vist i figur 2.

Figur 2. Studenter som påbegynner masterprogram i teologi (2009-2019). De ensfargede søylene viser antall registrerte studenter mens de stripe søylene viser antall studenter som har fullført eksamen eller er aktive innen hvert sitt kull.

Antall masterstudenter som starter på teologiprogrammet viser også en liten oppadgående trend, med en solid rate for at de blir på programmet. Den typiske masterstudenten er fulltidsstudent (67%) og overfører ikke studiepoeng (mer enn 10) fra et annet program (67%). Videre bor 60% av studentene utenfor Tromsø, og 53% har en akademisk grad fra før (utenom teologi).

Vurdering

For det første indikerer analysen av studentdataene at omlag halvparten av alle teologistudenter på begge programmene bor i Tromsø, halvparten bor utenbys. Vi må ta hensyn til begge grupper, noe som betyr at vi må tilstrebe å balansere campusundervisning med nettbasert undervisning.

For det andre er alderen for dem som begynner på bachelorstudiet høyere enn gjennomsnittet for studenter i Norge, som er 25 år.¹ Dette er ikke helt overraskende siden teologistudenter internasjonalt har en tendens til å omfatte mange som har endret sin karriere. På den ene siden kan gjennomsnittsalderen på studentene ses som en utfordring for så vidt som læring kan være mer krevende i voksen alder; studietiden må for enkelte forenes med deltidsjobb og familieforpliktelser. På den andre siden har mange studenter en tidligere akademisk grad, noe som betyr at de har tilegnet seg læringsferdigheter og studiestrategier. Analysen viste at å ha en tidligere grad eller overføre en grad fra andre program, korrelerer positivt med vellykket studiefullføring. Erfaringsmessig har denne studentgruppen en sterk motivasjon til å fullføre sitt studium, og av og til liten motivasjon for fag som synes lite yrkesrelevante. Det kan altså være klokt å se på emneporteføljen for å vurdere om større grad av direkte relevante fag for teologistudentene kan eller bør økes.

For det tredje viser bachelorprogrammet en klar oppadgående trend både med hensyn til rekruttering og fullføring, samtidig som det er rom for forbedring, særlig med henblikk på det siste.² Videre analyser av dataene om bachelorstudenter indikerer to tendenser som øker frafall. Siden analysen er basert på et lite datagrunnlag, er observerte trender bare antydende og må behandles med forsiktighet. Én gruppe studenter (deltid, bor utenfor Tromsø, uten tidligere erfaring fra høyere utdanning) har en tendens til å bli inaktive. En annen gruppe (fulltid, bor i Tromsø, og har grad fra tidligere) har en tendens til å slutte. Formelt indikerer materialet at vi kan øke gjennomføringen ved å holde den første gruppen aktiv og forhindre den andre gruppen fra å slutte. Spørsmålet er hvordan. Her er det mange faktorer som spiller inn. Vi kan trolig øke gjennomføringen ved målrettede tiltak knyttet til studieorganisering og undervisningsformer. Vi vil peke på studier som viser at den beste måten å holde på studenter er å engasjere dem i kontinuerlig arbeid.³ En måte å implementere dette på i vårt program er å gi regelmessige arbeidskrav gjennom semesteret. Det er særlig bachelorstudiet at tiltak bør settes inn, siden masterstudiet viser lav frafallsrate.

¹ Data hentet 01.04.2020 fra Statistisk Sentralbyrå, <https://www.ssb.no/en/utdanning/artikler-og-publikasjoner/did-you-know-these-facts-about-students-in-norway>.

² Nasjonalt gjelder det for treårig bachelor program innen humaniora at 42.9 % av studentene fullfører på tre år, 12.8 % innen fem år, og 10.5 % forblir på programmet utover det. Data hentet 01.04.2020 fra Statistisk Sentralbyrå <https://www.ssb.no/en/utdanning/statistikker/hugjen/aar/2019-06-26?fane=tabell&sort=nummer&tabell=390877>.

³ Riksrevisjonens undersøkelse av norsk høyere utdanning: (<https://www.riksrevisjonen.no/rapporter-mappe/no-2014-2015/studiegjennomforingen-i-hoyere-utdanning/>). VID har en rapport om gjennomstrømming: <https://www.vid.no/site/assets/files/10398/prosjektrapport-gjennomstroemming-gjennomfoering-ved-studier-i-vid.pdf>

Kvalifikasjonskravene for teologer

Religionsvitenskap ble opprettet ved UiT i 1995 med to studieretninger, henholdsvis religionsvitenskap og teologi. Etter kvalitetsreformen i 2013 ble teologistudiet organisert som programstudium. Formålet med studieprogrammet i teologi er primært å utdanne personer til tjeneste i Den norske kirke. Vi gjør oppmerksom på at kvalifikasjonskravene er under utredning, men all den tid arbeidet ikke er ført til ende, forholder vi oss til de gjeldene krav.

I loven om tjenesteordning for menighetsprester (2016), heter det (§3) at «bare personer som fyller de kvalifikasjonskrav for tilsetting av prest i Den norske kirke som er fastsatt av Kirkemøtet, kan være fast tilsatt prest i Den norske kirke». Videre sier forskriftene om kvalifikasjonskrav for slik tilsetting (§2), at

som prest kan tilsettes person som

- a) er medlem av Den norske kirke og
- b) har rett til å bruke tittelen *candidata/candidatus theologiae* og
- c) innenfor eller utenfor denne graden har fullført praktisk-teologisk utdanning ved, eller godkjent av, et norsk teologisk fakultet og
- d) behersker norsk språk slik det kreves etter lov 11. april 1980 nr. 5 om målbruk i offentlig teneste.

Punkt b) viser til at den «normale» vei til prestatjenesten er det 6-årige studiet som fører frem til graden *cand.theol.* Slikt studium tilbys ved tre teologiske institusjoner: Teologisk Fakultet (TF) og Menighetsfakultetet (MF), begge i Oslo, samt VID vitenskapelige høyskole i Stavanger. Graden *cand.theol.*, kan sies å være relativt ressurskrevende fordi det består av fire ulike disipliner (GT, NT, kirkehistorie og systematikk, samt praktisk teologi). Hver enkelt disiplin krever spesialkompetanse. Mens praktisk teologi tidligere ble gitt etter de teoretiske fagstudiene, er den praktiske delen i dag blitt en integrert del av utdanningsløpet.

I den ovenfor nevnte lov § 3 om teologiske og kristendomsfaglige mastergrader, åpnes det for at som prest kan også tilsettes personer som oppfyller kravene i § 2 a), c) og d), og som har rett til å bruke tittelen *master* eller en av de tidligere høyere gradstitler, og som av et fakultet med rett til å tildele graden *cand.theol.*, er vurdert å inneha kompetanse som i innhold og omfang tilsvarende graden *cand.theol.* Det var denne bestemmelsen som åpnet for at UiT kunne tilby et teologisk studieprogram (tidligere betegnet studieretning). Slike programmer finnes også ved andre norske institusjoner, og består av 80 stp studieemner på bachelornivå

med faglig innhold knyttet til teologiens hoveddisipliner, og en masteroppgave hentet fra en av disse disiplinene.

Den samme lov om tilsetting av prester åpner også opp for personer som har fylt 35 år. De må ha gjennomført «minst en (1) femårig gradsutdanning på masternivå eller tilsvarende ved et høyere lærested med en innholdsprofil som er, eller som søkeren gjennom praksis har utviklet til å være relevant for prestetjenesten, og (2) som del av eller i tillegg til denne graden har en faglig fordypning som, av et fakultet med rett til å tildele cand.theol.-graden, er vurdert som tilstrekkelig opptaksgrunnlag til teologistudiet på høyere nivå, minst 80 studiepoeng, eller har dokumentert kunnskaper innen teologiens tradisjonelle hoveddisipliner som tilsvarer dette».

Det bemerkes at personer som allerede har en mastergrad, må få sin utdanning vurdert med tanke på relevans for prestetjenesten. Som regel må en forvente som et minimum at kandidaten har minst 80 stp teologiske emner i sin fagkrets for at ens utdanning skal kunne godkjennes som innholdsmessig ekvivalent med teologiske fag. Enkelte studenter kommer inn på vårt studium i henhold til denne paragrafen, men de utgjør et klart mindretall.

Loven om tilsetting av prest har ett unntak fra de normale utdanningsveiene (ofte omtalt som «profetkvoten»). I § 6 heter det: «Som prest kan også tilsettes person som oppfyller kravene i § 2 bokstavene a), c) og d), og som Evalueringsnemnda har truffet vedtak om å gjøre unntak fra § 2 bokstav b) for.» Slike unntak forekommer imidlertid sjelden og bare når der foreligger helt særlige grunner fremlagt i søknad fra vedkommende biskop på grunnlag av at han eller hun vurderes som særlig kvalifisert for å utføre prestetjeneste, samt at det også må foreligge et særlig kirkelig behov for vedkommendes tjeneste.

Lovens bestemmelser om tilsetting av prester er for tiden under evaluering. Kirkerådet nedsatte i januar 2019 et utvalg for en helhetlig gjennomgang av kompetanse- og kvalifikasjonskrav for kirkelige stillinger (jf. KR 14/19). På nåværende tidspunkt er det ukjent hva konklusjonene vil bli, og vi kan derfor ikke si noe videre hvilke konsekvenser eventuelle endringer vil medføre.

Studiet ved UIT ble i sin tid godkjent av Teologisk Fakultet ved UiO på de vilkår som er nevnt ovenfor, og sammen med gjennomføring av studiet ved VID/KUN, ga det mulighet til å få tilsetting som prest i Den norske kirke. Vilkår for godkjenning var knyttet til kravet om at instituttet måtte ha fast ansatte med førstekompetanse i tre av teologistudiets grunnleggende disipliner. Per i dag dekker tre av instituttets fagpersonale de teologiske fagdisiplinene systematisk teologi (Espen Dahl), bibelfag (Istvan Czachesz) og kirkehistorie (Roald Kristiansen). Alle har førstekompetanse innenfor sitt fagfelt. I henhold til avtalen med

Teologisk Fakultet, er det viktig å opprettholde denne kompetansen for å bevare instituttets rett til å tilby en godkjent presteutdanning i samarbeid med KUN.

Teologi ved andre institusjoner

Ved *TF* tilbys to programmer: profesjonsstudiet i teologi og et program i religion og samfunn der fokus er på religion i dagens samfunn og der gjennomgående temaer er religiøse endringsprosesser, forholdet mellom religionene, kjønnsperspektiver på religion, og forholdet mellom religion og politikk. Studiet leder frem til graden master i religion og samfunn. Der nevnes intet om dette studiet kan innpasses i profesjonsstudiet. Studieprogrammet i teologi består av et sammenhengende løp på 6 år (12 semestre). I programmets tre første år fokuseres det på innlæring av grunnleggende ferdigheter gjennom innføringsemner, hermeneutisk tekstlesning, språk (gresk og hebraisk) samt innføring i grunnleggende teologiske problemstillinger. Etter innføringen av kvalitetsreformen, ble de praktisk-teologiske fagene i større grad integrert i teologiutdanningen i stedet for at de utgjorde et årsstudium etter at de teoretiske fagene var gjennomført. I tillegg introduseres studentene for praktisk teologi og kirkelig arbeid. I de tre siste årene bygges det videre på grunnkunnskapene fra de første tre årene. Studentene får fordypet undervisning i samtlige teologiske disipliner, Det gamle og Det nye testamente, kirkehistorie, systematisk teologi og praktisk teologi. Det er også lagt inn tre valgemner i semestrene 5, 6 og 10. Fordypningsoppgaven som utarbeides i semester 11, er på 30 stp.

Ved *MF* tilbys det i tillegg til profesjonsstudiet i teologi, også et program som kalles Ungdom, Kultur og Trosopplæring. Dette studiet kvalifiserer til arbeid som menighetspedagog og ungdomsleder i kirkelig sektor. Studiet kan innpasses i profesjonsstudiet i teologi. I tillegg tilbyr MF en bachelor og master i teologi. Deler av disse gradene kan innpasses i profesjonsstudiet i teologi. Graden sikter primært mot arbeid med kirkelig undervisning.

For å oppnå graden bachelor i teologi er det fastsatt følgende rammekrav:

- 80 stp kristendom/KRLE med minst 30 stp på fordypningsnivå 2000
- 20 stp ex.phil/ex.fac
- 20 stp i minst ett av teologiens grunnspråk (hebraisk eller gresk) som forutsettes i minst ett 10 stp-emne der språket er forkunnskapskrav.

De øvrige studiepoengene velges fritt av emner på 1000- og 2000-nivå innenfor fagkretsene teologi, kristendom/KRLE og andre relevante emner etter søknad.

Masterstudiet i teologi ved MF består av 120 stp der minst to av fem hoveddisipliner studeres på master-nivå. I løpet av studiet skriver studenten en masteroppgave på 60 stp under veiledning. Etter søknad kan masteroppgavens omfang reduseres til 30 stp. For å oppnå graden med en spesifisert studieretning, må minst 70 stp i graden totalt være avlagt innenfor den studieretningen man spesialisere seg innenfor. Dette inkluderer normalt masteroppgaven.

Ved VID kan man i tillegg til profesjonsstudiet i teologi, velge et bachelor- og masterstudium i teologi. Studiet gir kompetanse til å arbeide faglig og praktisk i kirke, misjon og i organisasjoner nasjonalt og internasjonalt. Første året er identisk med årsstudiet i kristendom, religion, livssyn og etikk (KRLE). Bachelorutdanningen gir kunnskap om kristen tro, etikk og livssyn, trosforsvar, misjon, diakoni og ledelse. Første året følger alle de fleste fag som omfatter et årsstudium i kristendom, religion, livssyn og etikk (KRLE). Dette året velges studieretningen. Andre året er en kombinasjon av fellesfag og studieretningsfag. Tredje året velger en om en vil studere ett semester i utlandet eller ta emner ved VID. I femte semester skrives bacheloroppgaven. Bachelorstudiet lar seg innpasse i profesjonsutdanningen i teologi.

Masterutdanning i teologi og religionsstudier er for de med interesse for akademiske studier i teologi og religion. Studiet har tre studiespesialiseringer: teologi, religionsstudier og bibeloversettelse. Utdanningen har et globalt perspektiv både faglig og sosialt, med flere internasjonale studenter. Undervisningsspråket er engelsk, men skriftlige arbeid og eksamener kan leveres på norsk. Det gis mulighet for å studere ett semester ved en teologisk institusjon i utlandet. Studenten skriver en masteroppgave på 30 studiepoeng i en av de teologiske disipliner som studenten særlig interesserer seg for.

Teologi ved UiT

Vi nøyer oss her med en kortfattet gjennomgang av studiets oppbygning ved UiT. Ikke ulikt MFs modell, er studiet delt i bachelor og master i teologi. Det særegne ved programmene er det store innslaget av religionsvitenskapelige emner. Bachelorgraden innbefatter 40 stp i språk, og gir innføring i klassiske teologiske disipliner, nordnorsk religion og teori og metode. Foruten to religionsvitenskapelige emner inneholder mastergraden fordypning i systematikk, bibelvitenskap og kristendomshistorie, og avsluttes med en masteroppgave på 30 stp. Den praktiske utdanningen tas ved VID/KUN i Tromsø, dels integrert i bachelorgraden, dels mot slutten av mastergraden.

Vurderinger

Teologistudiene ved UiT i dag hviler på godkjenningen fra TF om at UiT har tre fast ansatte fagpersoner med ansvar for gjennomføringen av bibelfag, systematikk og kirkehistorie. Bestemmelsen reflekterer også NOKUTs vilkår for krav til fagmiljøer (jfr. studietilsynsforskriften, særlig §2.1-3). Godkjenningen sier ikke noe om organiseringen eller omfanget av denne undervisningen.

De praktisk-teologiske studiene har i Tromsø funnet sted ved KUN som tidligere var knyttet til Det praktisk-teologiske seminar i Oslo. KUN har nå endret institusjonell tilknytning, og ble fra 2019 en del av VID. En eventuell omorganisering av teologistudiene ved UiT kan derfor med fordel drøftes i samråd med VID, f.eks. om noe av VIDs fjernundervisning i teologiske emner kan erstatte teologiske emner ved AHR.

De rammekrav som MF har utformet med tanke på innpassing av sine bachelor- og masterstudier i teologi i forhold til profesjonsstudiet i teologi, virker relevant også for en tilsvarende innpassing av UiTs teologistudier i forhold til VIDs profesjonsstudier i teologi. Hvordan dette skal kunne gjøres, bør drøftes nærmere med VID og KUN. Det er interessant å merke seg at MF godkjenner at studentene kun har kompetanse i *enten* gresk eller hebraisk. Etter hva vi kjenner til foregår det en diskusjon om krav til språk, uten at vi kjenner utfallet. Vi er innstilt på å følge de gjeldende normer for dette så snart det er avklart, noe som kan bety mindre språkundervisning.

Mulige strategiske tiltak

På bakgrunn av de dataene vi har vist til ovenfor kan vi slå fast at om lag halvparten av studentene bor i Tromsø. Det betyr også at en betydelig andel er fjernstudenter. I dag løses dette ved å tilby blokkundervisning på enkelte av de teologiske emnene. En nærliggende løsning kan være å utvikle større grad av nettbasert undervisning. Fordelen med nettbasert undervisning er fleksibiliteten: den kan følges uavhengig av sted og tid. Ulempen er pedagogisk: Det er vanskelig å få til den samme type dynamikk, dialog og intensitet som tradisjonell campus-basert undervisning gir. Det skal også bemerkes at med knappe ressurser må vi tenke på utnyttelsen. Det er langt fra sikkert at nettbaserte studier i seg selv er ressursbesparende. En nærliggende løsning er å utvikle noen former for kompromiss: Deler av studiet kan bygge på videoforelesninger og innleveringsoppgaver, mens vi også opprettholder enkelte samlinger i Tromsø (1-2 dager). Eventuelt kunne en tenke seg å strøomme reelle forelesninger. Dette har vi forsøkt i flere omganger, men teknikken er foreløpig så ustabil at

dette i dag ikke fremstår som en attraktiv løsning. Med tanke på bemanningen kan vi ikke regne med å dekke hele studiet med nettbaserte alternativer på kort sikt, dels på grunn av omfanget av emner, dels fordi flere emner administreres av miljøet for religionsvitenskap, som selv må vurdere behovet for nettbaserte emner.

Innholdsmessig kan en også se for seg en revisjon. Vi får tilbakemelding fra studenter om at andelen religionsvitenskapelige emner er for høy og at enkelte emner oppleves som irrelevant for profesjonsstudiet. Det må betones at det ikke er aktuelt å oppgi et markant innslag av religionsvitenskapelige emner, dels av ressursmessige grunner (tre vitenskapelig ansatte kan ikke betjene alle emnene), dels av de institusjonelle forpliktelser som faget er tuftet på (det samlede nærvær av miljøet i religionsvitenskap ble regnet som nødvendig kompetanse ved godkjenning av teologiutdanningen). Imidlertid kan man se på muligheten for å skifte ut enkelte emner for å kunne tilby mer relevante emner. Det siste kan dreie seg om teologiske emner som står faglærernes forskningsbaserte kompetanse nær, og det kan dreie seg om å åpne for relevante emner fra andre fag, for eksempel emner fra bachelor i etikk ved filosofi (IFF), emner fra Samisk senter eller emner i urfolksfilosofi ved Sámi allaskuvla (for studenter som behersker samisk). I de to siste tilfellene kan vi dermed styrke innslag av emner om den samiske og nord-norske konteksten. Det er mulig å tenke seg en gjensidig utveksling av emner med disse fagmiljøene.

Samarbeid med eksterne aktører er nevnt i oppdragsbrevet. Samarbeidet må etter vårt skjønn inngås med en institusjon som allerede tilbyr profesjonsutdanning i teologi. De mest nærliggende samarbeidspartnerne er VID og TF, siden der allerede foreligger bånd til og samarbeid med disse. Vi vil se nærmere på mulige samarbeid nedenfor.

Vurdering

Vi mener det er viktig å se på nettbaserte tilbud. Vi må samtidig ta hensyn til at halvparten av studentene faktisk bor i Tromsø, og de må også få tilbud om Campus-undervisning – en undervisningsform som, etter vårt skjønn, pedagogisk sett er overlegen. Vi må finne måter å balansere disse behovene på, først ved å ta for oss de mest sentrale emnene på bachelornivå. Vi finner det også fornuftig å se på muligheten for å samarbeide med andre institusjoner, ikke minst om utveksling og utvikling av digitale emner. Når det gjelder profilering, ønsker vi ikke å fjerne religionsvitenskapelige emner helt; det er verken faglig ønskelig eller ressursmessig mulig. Men å gjennomgå fagporteføljen for å styrke relevansen for profesjonsstudentene, virker klokt.

Tre modeller

Ny profilering av programmene

Som nevnt, er det mulig å tenke seg en ny profilering av programmene. Formålet må være å styrke programmene faglig og å gjøre dem mer attraktive for studenter. Vi kan tenke oss å vurdere å ta bort enkelte religionsvitenskapelige emner, og erstatte dem med nye teologiske emner og/eller tilby emner fra andre tilstøtende fag. Problemet som dette reiser er ressurs-spørsmålet: Det er bare tre vitenskapelig ansatte ved teologi og det er neppe rom for å utvide deres undervisningsansvar ytterligere. Dette kan imidlertid la seg løse dersom a) en kan tenke seg et samarbeid hvor f.eks. språkundervisningen overlates til en annen institusjons nettstudier; b) de nye emnene kan erstatte foreliggende teologiske emner som ikke fungerer tilfredsstillende; og c) muligheten av forpliktende utveksling av emner fra andre fagmiljøer.

Nedlegge profesjonsutdanningen

Dersom man kutter mastergraden, tilbyr vi ikke lenger et profesjonsstudium. Vi kan likevel opprettholde en bachelor som studenter kan bygge videre på ved andre institusjoner. En slik innskrenkning vil frigjøre ressurser til å utvide tilbudet på bachelorgraden, eller vende oss mer mot andre studentgrupper. Vi leverer allerede solid til lektorutdanningen, men vi kunne også innrette oss mot for eksempel kirkelige ansatte som trenger faglig utdanning, så som trosopplærere. Som nevnt mener vi at dette er en lite tjenlig modell, siden den trolig vil gjøre det mindre interessant å starte presteutdanning i Tromsø. All erfaring fra tidligere virksomhet tilsier at ønsket om å komme ut i prestatjeneste er studentenes primære motivasjon for å søke opptak ved UiT.

Samarbeid

Vi har vært i samtaler med TF og VID for å utrede mulige modeller for samarbeid – modeller som selvsagt må konkretiseres dersom en faller ned på en slik løsning. TF er en naturlig samarbeidspartner, dels fordi de har et universitetsbasert studium slik studiet ved UiT også er organisert, og dels fordi vi allerede har etablerte relasjoner til denne institusjonen. VID er også naturlig siden KUN som institusjon for praktisk teologi i Tromsø nå inngår i VID. Ingen av institusjonene ser for seg at de kan overta deler av studiet, f.eks. ved at UiT tilbyr årsstudium eller bachelor, mens eksterne institusjoner tilbyr det øvrige. Det som umiddelbart synes mer fruktbart er ulike former for utveksling av emner.

TF peker på god erfaring med såkalte delte emner, som de tidligere har tilbudt sammen med teologi i København. Modellen var enkel: Det holdes en serie innledende undervisnings-

timer på hver av institusjonene, og samtlige lærere og studenter møtes så til felles seminar. En kan også bruke de involverte partene som sensorer til eksamen. Det er mulig å tenke seg noe lignende mellom Tromsø og Oslo, hvor den store fordel for studentene ved UiT vil være læringsmiljøet: vår studentgruppe ville sammen med studentene i Oslo kunne studere og diskutere sammen i et mer tilfredsstillende læringsmiljø. TF kunne på sin side nyttiggjøre seg av særskilt kompetanse ved UiT, slik som kompetanse på kontekstuell teologi. Ett problem med modellen er at den ikke er ressursbesparende dersom det gjennomføres som ordinær undervisning. Dette kan bøtes på dersom man utvikler en nettbasert undervisning. En annen utfordring TF peker på, er at modellen kun fungerer dersom det foreligger en velfungerende relasjon mellom lærerne ved de respektive universitetene.

Det som har pekt seg ut som mest interessant i våre samtaler med VID, er deres utvikling av nettundervisning. Foreløpig har de et påkostet nettstudium i gresk, og de er i ferd med å utvikle et studium som innføring i Bibel og kirkehistorie, samt på sikt også i hebraisk. Den videre utviklingen vil avhenge av resultatene man oppnår. Det er i første omgang språkemnene som peker seg ut som interessante. Her har vår institusjon ofte leid eksterne krefter, noen ganger tilreisende, med de økonomiske og pedagogiske ulemper som dette medfører. Også VIDs kurs vil innebære kostnader, men er trolig en rimeligere løsning. Vi vil fra høsten 2020 prøve ut et av VIDs nettkurs i gresk og er spente på erfaringene. Et av de praktiske problemene er at kursene ved VID er annerledes dimensjoner: de tilbyr to separate kurs på 10 stp hver, mens vår modell innebærer ett kurs på 20 stp. Dette kan på sikt løses gjennom en revidering av fremdriftsplanen for studiet. Ved integrasjon av slike kurs kan vi opprettholde mye av dagens studieordning, men sparer ressurser ved å legge inn enkelte emner fra VID. Det som kan virke rekrutterende ved en slik løsning, er igjen fleksibiliteten. Siden VID er privat høyskole må imidlertid studentene påregne en høyere studieavgift. Erfaringen vil vise om dette er en læringsform som er velegnet for språkundervisning. VID vurderer etter det vi forstår også en såkalt erfaringsbasert master, etter modell fra MF. Det er ikke i utgangspunktet en master som kvalifiserer til prestetjeneste. Dersom imidlertid de lovbestemte vilkårene for prest endres og åpner for en erfaringsbasert master, er dette også naturlig å se nærmere på med tanke på videre samarbeid.

Vurdering

Vi kan ikke anbefale å nedlegge profesjonsstudiet dersom UiTs mål er å bidra til å utdanne flere prester. Vi mener likevel at både modellen som innebærer ny profilering og samarbeidsmodellen kan anbefales – og at de kan kombineres. Et forhold som særlig bør nevnes i

vurderingen av alternativene, er rammene for ressursbruk, dvs. hva tre faste ansatte kan betjene av emner, sammen med samarbeidende fagmiljøer og institusjoner. Ressursene er allerede knappe i forhold til gjeldende fagportefølje. For eksempel kan vi ikke opprette en rekke nye emner i tillegg til nåværende emner, eventuelt som erstatning for emner betjent av det religionsvitenskapelige miljøet. Vi må primært vurdere fire alternativer: 1) Erstatte emner som teologifaget allerede betjener ved opprettelse av nye emner; 2) primært erstatte religionsvitenskapelige emner med andre og mer relevante religionsvitenskapelige emner; eller 3) vurdere å integrere emner fra andre fagmiljøer, som filosofi og Samisk senter; 4) gjøre bruk av samarbeid, særlig i tilfeller hvor det er ressursbesparende. Erfaring med rene nettstudier tilsier at dette ikke er ressursbesparende i forhold til campus-baserte kurs. Her må vi finne effektive løsninger. Bruk av nettbaserte modeller må også utformes på en måte som ivaretar studenter både i og utenfor Tromsø. Antagelig er derfor bruk av hybride modeller, med både nettbaserte deler og bolkundervisning, mest tjenlig. I tillegg skal det nevnes at vi har inngått utvekslingsavtaler for lærerkrefter med universitetet i Helsinki og Teologiska Högskulan Stockholm. Bruk av lærerkrefter herfra kan tidvis avlaste undervisningsbyrden og gjøre studentene kjent med internasjonal forskning og undervisning.

Fagmiljø, læringsmiljø, kontakt med avtakerfelt

Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning inneholder følgende relevante punkter om fagmiljø (§2-3.1): «1) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være kompetansemessig stabilt over tid og ha en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet.» Fagmiljøet ved UiT består av tre stabile, faste ansatte, som hver har ansvar for en av de tre hoveddisiplinene i teologi, samt det religionsvitenskapelige miljøet. Gitt antall studenter og fagets ulike disipliner er dette en tilstrekkelig størrelse, som også dekker den faglige bredden som svarer til studiets egenart. Når det gjelder kompetanse, krever forskriften videre at et studietilbud på mastergradsnivå må oppfylle kravene om 50% førstestillingskompetanse og 10% professorkompetanse. Vi oppfyller kravene med to ansatte med professorkompetanse og en førsteamanuensis.

Det kan innvendes at den begrensede størrelsen på studentgruppen i teologi svekker læringsmiljøet. Til dette må det fremheves at på bachelorgraden følger studenter teologiske emner som også er åpne for studenter på årsenhet og bachelorprogram for religionsvitenskap, og som størrelsesmessig domineres av studenter på lektorprogrammet. Anslagsvis har emner på 1000-nivå 15-35 studenter. På masternivå er studenter per emne lavere. To av emnene på

masternivå tas i dag sammen med studenter i religionsvitenskap, og studentgruppen er derfor her større enn på de spesialiserte teologiske emnene. Det finnes imidlertid fordeler med mindre studentgrupper på høyere nivå, slik som økt dialogisk undervisning og tett kontakt med faglærere.

Kontakten med avtagerfeltet, dvs. Den norske kirke, skjer direkte gjennom formell og uformell kontakt med biskop og bispekontor. Studenter som skal vigsles til prestedtjeneste må også følge bispedømmets program «Veien til prestedtjeneste», hvor man i samlinger blir gjort kjent med forhold som gjelder tjeneste i Den norske kirken, og innebærer personlig samtaler med biskopen. Indirekte sikres også teologistudiets kontakt med avtagerfeltet gjennom tett samarbeid med VID/KUN i Tromsø VID/KUN tar for seg den praktiske utdanningen og inneholder blant annet praksisperioder i kirken. For øvrig inviteres lærekrefter i teologi stadig til foredrag og innledninger ved arrangementer for prostiets prester og andre arrangementer i kirkelig regi.

Konklusjon

Etter denne gjennomgangen mener vi det fremstår som lite hensiktsmessig å kutte master i teologi, fordi dette fører til bortfall av fullt profesjonsstudium i Tromsø, som antagelig igjen vil føre til svakere rekruttering. Grunnen er at den aktuelle studentgruppen i stor grad er voksne studenter med en karriere bak seg, og denne gruppen starter et nytt studium med én målsetting: å kvalifisere seg som prest, dvs. ta profesjonsutdanningen i teologi. Dersom de likevel må skifte studiested etter endt bachelorstudium, er det grunn til å tro at mange i stedet for å starte i Tromsø, heller vil søke seg til andre studiesteder fra starten.

Vi tror ikke en endring av studiets profil i seg selv endrer rekrutteringssituasjonen dramatisk. Hvorvidt et samarbeid med annen institusjon vil ha stor effekt, er vanskelig å bedømme; det samme gjelder nettbaserte studietilbud. Vi mener likevel at vi med hell kan integrere elementer fra de ulike modellene, og at summen vil ha virkning. Elementene kan gjøre programmene mer fleksible, styrke deres faglige profil og øke deres relevans for studentene. Vi anbefaler spesielt tre punkter:

- 1) Øke relevansen av studiet og anbefaler derfor at emneporteføljen gjennomgås. Vi vurderer (a) å revidere eller erstatte enkelte av de teologiske emnene ut fra studentenes behov og spesialkompetanse hos de ansatte, (b) erstatte enkelte av de fagspesifikke religionsvitenskapelige emnene med mer relevante emner og (c) integrere relevante emner fra andre fagmiljøer. Det er også grunn til å se nærmere på MFs modell, som åpner for større valgfrihet med hensyn til sammensetning av emner.

- 2) Utvikle nettbaserte emner. Gitt at om lag halvparten av studentene bor i Tromsø og halvparten utenfor, er det viktig å finne en balanse mellom campus-undervisning og nettemner. Siden emnene på bachelor-nivå i stor grad også tas av lektorstudenter og religionsstudenter, gjerne med tilhold i Tromsø, kan det være mest nærliggende å begynne med å utvikle nettemner på masternivå. Vi ser for oss at hybridløsninger er best, altså i kombinasjon med samlinger.
- 3) Vurdere å inngå samarbeid med andre teologiske institusjoner. Det dreier seg i første omgang om samarbeid med VID og TF. Spesielt aktuelt er VIDs nettstudier i språk. Språkfagene er ressursmessig krevende for et lite miljø, og det er dyrt å skaffe eksterne, kvalifiserte lærere. Et slikt samarbeid vil frigjøre ressurser hos oss. Det er også mulig å tenke seg utveksling av andre emner på sikt. TFs idé om fellesemner er i seg selv ikke ressursbesparende, men vil gi studentene ved UiT tilgang til et større teologisk studentstudentmiljø. I første omgang er det naturlig å prøve modellen med ett utvalgt emne. Antagelig er behovet for større teologisk studentmiljø størst for bachelorstudenter, og derfor kan det være klokt å sikte seg inn på emner på dette nivået. Vi ønsker også å se nærmere på mulighetene for å utveksle emner med andre fag internt på fakultetet. Filosofi og deres kompetanse på etikk er et nærliggende område, sammen med kompetanse på samiske forhold ved Samisk senter.

SAKSFRAMLEGG

Til:
Fakultetsstyret for HSL-fakultetet

Møtedato:
17.06.2022

Sak:
27/22

Innspill til budsjettfordeling 2023 og ambisjonsnivå ekstern finansiering 2023

Innstilling til vedtak:

1. *Fakultetsstyret ber dekanen innarbeide følgende tiltak i HSL-fakultetets budsjettinnspill til ordinær budsjettfordeling for 2023:*
 - *Forskningsbasert likestillingsarbeid ved UiT*
 - *Samisk leksikografi*
 - *Samisk lærerutdanning*
 - *Utviklingssenter for Komplette akademiske miljøer*
 - *Fleksibel GLU*
 - *Fordeling av basistildeling for erfaringsbasert master i økonomi og ledelse (MBA) mellom HSL og BFE fakultetet*
2. *Dekanen bes ferdigstille budsjettinnspillene for oversendelse til universitetsledelsen*
3. *Fakultetsstyret ber om at arbeidet for å øke den eksterne finansieringen gis prioritet i årene fremover*
4. *Fakultetsstyret ber om at ambisjonsnivået for fakultetets andel av eksterne inntekter for 2023 settes til 20-21% av den totale rammen.*

Bakgrunn:

Universitetsledelsen inviterer hvert år fakultetene til å sende innspill til universitetets budsjettfordeling for kommende budsjettår. Innspillene kan omhandle nye fag og tiltak knyttet til ordinær budsjettfordeling (basisbevilgning). Øvrige tilsagn eller avtaler med universitetsledelsen, som innbefatter finansiering, skal også tas med som innspill for å sikre budsjettmessig behandling. I år er fakultetene dessuten bedt om å fastsette inntektsmål for ekstern finansiering for 2023. Frist for innspill til budsjettet for 2023, samt ambisjonsnivå for ekstern finansiering er satt til 23. juni.

Dekanen vil i denne saken legge fram forslag til tiltak som ønskes fremmet fra HSL-fakultetet, samt fakultetets ambisjonsnivå for ekstern finansiering for 2023. Enhetene har fått mulighet til å spille inn forslag som skal fremmes. I saksframlegget vil dekanen kort beskrive de aktuelle tiltakene, før det redegjøres for fakultetets ambisjonsnivå for ekstern finansiering for 2023.

Innspill til permanente tiltak

Den generelle basisbevilgningen til enhetene er resultatuavhengig og skal i hovedsak finansiere enhetenes grunnleggende drift og portefølje. Denne delen ses på som en grunnfinansiering av drift, og skal dekke utgifter til utdanning, forskning, administrasjon og infrastruktur. Grunnleggende aktivitet skal i prinsippet fullfinansieres av basis i tillegg til tildelingen over resultatkomponentene. Tiltak som eventuelt skal spilles inn, må ha økonomiske konsekvenser utover den rammen fakultetet disponerer, og må kunne knyttes til fellesoppgaver og store satsinger som fakultetet utfører som ledd i universitets overordnede strategi, eller tiltak hvor institusjonsnivået av andre grunner har et særskilt økonomisk ansvar.

Dekanen foreslår følgende innspill til budsjettet for 2023:

- Forskningsbasert likestillingsarbeid ved UiT

Fakultetet har hatt en stilling knyttet til forskning på kjønnsbalanse ved Senter for kvinne- og kjønnsforskning (SKK). Finansiering av stillingen gikk ut ved utgangen av 2021. For å sikre videreføring og implementering av resultater fra prosjektet, vedlikeholde kompetanse på kunnskapsfronten innen feltet, og dessuten sikre fortsatt god måloppnåelse på likestillingsfeltet ved UiT, foreslår vi en strategisk satsing på den akademiske likestillings- og mangfoldsforskningen, i form av en forskerstilling knyttet til SKK. Stillingen vil ivareta SKKs alluniversitetsfunksjon ved å sikre forskningsbasert likestillings- og mangfoldsarbeid ved UiT, og i tillegg bidra til den årlige likestillingsrapporteringen til departementet. Det foreslåtte prosjektet er tenkt som en pilot på 4 år der første fase vil bestå i følgeforskning/aksjonsforskning i pågående og planlagte likestillingstiltak ved NT fakultetet ved UiT. Piloten er et samarbeid mellom HSL fakultetet og NT fakultetet. Kostnader per år er stipulert til 0,73 mill. kr.

- Samisk leksikografi

UiT tar opp samisk leksikografi som eit stort satsingsfelt. Det strategiske målet er å få ei forskings- og utviklingseining tilsvarande den for norsk leksikografi i Bergen. Arbeidet med å få dette til går over fleire steg. UiT opprettar først ei leksikografisk pilotgruppe på universitetet på tre til fire stillingar. Oppbygginga av denne pilotgruppa og samarbeid med andre nordiske leksikografiske miljø og samiske språkmiljø vil resultere i eit grunnlag som vi kan bruke for deretter å arbeide politisk og administrativt for å få ekstern finansiering for eit miljø tilsvarande dei i Bergen, Göteborg og Helsingfors. Pilotgruppa konsentrerer seg både om leksikografisk arbeid, for å forbetre eksisterande ressursar, og om utdanning, dvs. om gje kurs i leksikografi for kommande leksikografar. Leksikografi er allereie eit emne ved mastergradsstudiet for samisk ved UiT, og faget vil vere relevant både for UiT og for arbeid kandidatane kan få utanfor universitetet. Samtidig er UiT i dialog med relevante departement for å få ei finansiering tilsvarande den som er for leksikografi ved UiB. Sametinget bør også bli involvert i denne prosessen.

Sett frå eit samfunnsmessig perspektiv treng dei samiske språka ei stor satsing på leksikografi for å bygge ut og presentere ordforråda sine, på same måten som andre språk som blir brukt som samfunnsberande språk. Viss UiT initierer denne satsinga vil vi vere i ein god posisjon til å utgjere tyngdepunktet i dette arbeidet. Utgangspunktet er godt, med det eksisterande miljøet i samisk språkteknologi, med ei samiskavdeling som gjev mastergradar og doktorgradar i samiske språk, eksisterande forskning og arbeid innafor samisk leksikografi, og eit nordisk institutt med kunnskap om norsk. Det som no gjeld er

å posisjonere seg strategisk for utviklinga som vil kome. Kostnaden for de tre første årene er stipulert til 4,4 mill. kr.

- Samisk lærerutdanning

Per i dag har samisk BA opptak annethvert år, det samme gjelder for opptak til nordsamisk som fag 1 og fag 2 i lektorutdanningen. Ei forutsetning for å tilby samisk som fag i lærerutdanningene er opptak til BA hvert år. Dette vil bety mye mer undervisning for ISK. På grunn av studiedesignet til lærerutdanningene vil det imidlertid ikke være gjennomførbart med opptak annethvert år, særlig ikke hvis vi tar høyde for ambisjonen om å kunne tilby samisk også i 5-10. Det vil for øvrig også styrke lektorutdanninga å kunne ta opp studenter hvert år, fordi det åpner for at studentene kan kombinere samisk med flere fag. Vi vet vi har mistet samiskstudenter pga. problemet med å kombinere fag. Lektorutdanninga må uansett være forberedt på å gi tilbud om didaktikkemnet hvert år fordi studenter kan søke om permisjon, eller av andre årsaker bli forsinket i studieløpet. Målet er å se samiskundervisningen på UiT under ett, at ISK og ILP samarbeider tett og at begge institutt tar ansvar for samisktilbudet innenfor lærer- og lektorutdanningen. For å kunne gjennomføre dette er ISK avhengig av ei ekstra stilling i samisk språkvitenskap. Kostnaden per år er stipulert til 0,71 mill. kr.

- Utviklingssenter for Komplette akademiske miljøer

Norges første Senter for fremragende utdanning ble etablert i 2011 som et samarbeid mellom UiT og Universitetet i Oslo. Senteret fikk navnet ProTed (Professional Learning in Teacher Education), og rettet seg mot grunnskolelærerutdanningen og hadde sin periode ut 2021. I løpet av de ti årene har senteret utviklet en rekke innovasjoner som har satt spor både nasjonalt og internasjonalt. ProTed har vært en innovativ pådriver for forskning på og utvikling av lærerutdanning, lokalt og nasjonalt. ILP søker om bidrag til videre satsing som både tar vare på og bygger på det som ble utviklet i ProTed-perioden og som samtidig tar ILP og UiT inn i en ny epoke. Vi søker derfor om tilskudd til å etablere et utviklingssenter for komplette akademiske miljøer ved ILP. Et utviklingssenter vil inngå i den strategiske satsingen og senterets leder vil være med i den strategiske ledergruppa. Kostnaden per år er stipulert til 2,15 mill. kr.

- Fleksibel GLU

HSL fakultetet har søkt Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir.) om midler til fleksible studietilbud tilhørende Institutt for lærerutdanning og pedagogikk (GLU 1-7) og i fjor søkte vi strategisk fond om midler for det første kullet. Fakultetet har nå et ønske om å permanentisere dette tilbudet. Målet med tilbudene er å nå ut til en bredere målgruppe, gjennom samlingsbaserte tilbud utenfor hoved campus. En region med særlige utfordringer knyttet til andel ufaglærte lærere og rekruttering av nye lærere er sørlige Troms og nordlige Nordland. For å løse dette på kort og lang sikt ønsker UiT å etablere en permanent ambulerende masterutdanning i GLU.

Det første kullet starter opp i Sør-Troms (studiested Harstad 2022-2028) i august 2022. Det er svært gode søkertall til denne utdanningen (60 førsteprioritetssøkere til 30 studieplasser). Vi søker i denne omgang om å få på plass finansiering til det andre

kullet i Midt-Troms (studiested Finnsnes 2023-2029), men også en permanentisering av tilbudet.

En fleksibilisert grunnskolelærerutdanning vil føre til ekstra kostnader selv om vi samkjører digitale tilbud med eksisterende digital undervisning i Alta. Særlig vil de ekstra kostnadene være knyttet til undervisning på samlinger (som ikke kan samkjøres på grunn av geografisk avstand), samt veiledning, vurdering og oppfølging av ekstra studenter. Utgiftene til undervisning på samlinger, veiledning, vurdering og oppfølging vil utgjøre omtrent 75% av utgiftene på et ordinært tilbud de første tre årene, men de to siste årene i studiet vil dette kunne reduseres til rundt 50% fordi studentene blir mer selvstendige og fordi vi får utviklet en større portefølje av digital undervisning tilpasset profesjonsstudiet. På lengre sikt vil vi kunne redusere kostnadene på de tre første årene også, samtidig som at det er en grense for hvor lite fysiske samlinger en kan ha på et profesjonsstudium. Kostnadene handler spesifikt om nye ansettelser i pedagogikk, matematikk og norsk. I tillegg vil det være utgifter til reise, praksisoppfølging og prosjektledelse/koordinering. Ekstra totalkostnad for hele løpet (5 år) for ett kull i grunnskolelærerutdanningen vil være i overkant av 14 millioner kroner. Det vil si en årlig merkostnad per kull på ca 2,8 millioner. De årlige merkostnadene vil øke for hvert enkelt kull som starter opp, frem til en har fem kull gående hvert år. Deretter vil de årlige merkostnadene være i overkant av 14 millioner kroner.

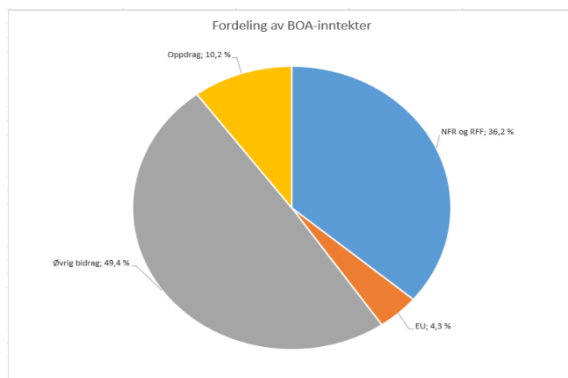
Dekanen ønsker også å spille inn følgende etter avtale med universitetsledelsen.

- Fordeling av basistildeling for erfaringsbasert master i økonomi og ledelse (MBA) mellom BFE- fakultetet og HSL-fakultetet

I revidert nasjonalbudsjett 2020 ble det tildelt 20 ekstra studieplasser til Erfaringsbasert master i økonomi og ledelse (MBA). Dette er et samarbeid mellom HSL-fakultetet og BFE-fakultetet. I de tidligere årene har BFE fått tildelt hele basistildelingen for disse studieplassen, men i realiteten skal fakultetene ha halvparten hver. For å slippe denne manuelle beregningen hvert år mellom fakultetene ber dekanen om at dette innarbeides i budsjettfordelingen for 2023. Fakultetets basistildeling da vil øke med omtrent 0,73 mill. kr.

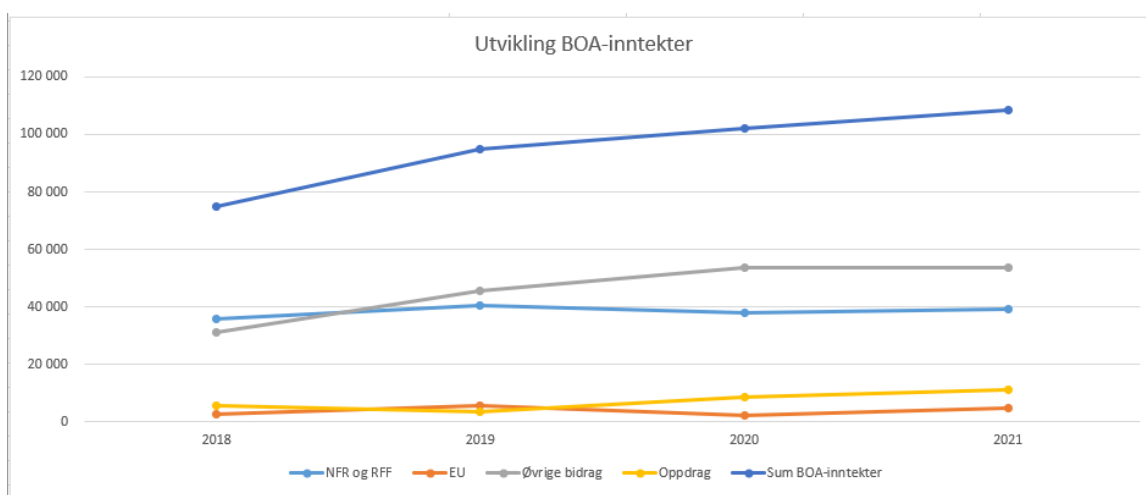
Ambisjonsnivå ekstern finansiering 2023

Bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) omfatter all virksomhet som ikke er fullfinansiert over universitetets grunnbevilgning (bevilgningsfinansiert virksomhet), men som helt eller delvis er finansiert av ekstern oppdragsgiver/bidragssyter. Med virksomhet menes forskning, undervisning, utredningsarbeid og andre oppgaver som universitetet ut fra sitt formål skal utføre.

Av den samlede BOA-omsetningen på 108,5 mill. kr for 2021, så ser vi at ca. halvparten er i kategorien øvrig bidrag, Norges forskningsråd (NFR) og Regionalt forskningsfond (RFF) utgjør 36,2%, oppdrag utgjør 10,2% mens EU utgjør 4,3%.

Som vi ser av den grafiske framstillingen under, så har de samlede BOA-inntektene økt jevnt de siste 3 årene. De to siste årene har vi hatt en årlig vekst på rundt 7%. Fram til utgangen av 2020, var det kategorien øvrige bidrag som økte mest. Sett i kroneverdi så har denne kategorien stått i ro i 2021, og vi ser at økningen i 2021 hovedsak skyldes en svak økning i de øvrige finansieringskategoriene. BOA-andelen for 2021 utgjorde 16,8% av fakultetets totale inntekter (interne og eksterne), og er på samme nivå som i 2020.

Foreløpige budsjettall for 2022 viser budsjettert BOA-omsetning på omtrent 130 mill kr for 2022. Det er noe usikkerhet knyttet til kvaliteten på BOA budsjettene etter overgang til nytt økonomisystem (Unit4). I tillegg vil inntekter og kostnader regnskapsføres etter sammenstillingsprinsippet i Unit4, noe som vil si at inntekten bokføres i samme periode som kostnaden. Er det for eksempel forsinkelser i ansettelser eller annen redusert aktivitet som medfører lavere kostnader enn budsjett, vil også regnskapsført inntekt bli lavere. Vi anslår dermed at BOA inntekten

vil ligge mellom 120 – 130 mill. kr i 2022.
Dette utgjør en økning på 10-20%.

I 2021 utgjorde BOA omsetningen 16,8 % av de totale inntektene. Dersom vi kun inkluderer inntekter fra KD utgjør andelen 17,2 %. Vi har foreløpig ikke eksakte tall for 2022, men ut fra stipulerte inntekter vil vi anslå BOA andelen til å ligge i underkant av 18% av totale inntekter. Dersom vi kun inkluderer inntekten fra KD stipulerer vi at andelen vil ligge mellom 18-19%.

Av søknader i 2021 fikk fakultetet tildelt en nasjonal forskerskole (barnevern) og er sentral partner i et infrastrukturprosjekt (RHD). Disse har oppstart i 2022, andelen til HSL fra NFR ligger på hhv 8 mill. kr og 5,5 mill. kr, begge over en femårsperiode. Disse to prosjektene er foreløpig ikke lagt inn i Unit4 og vil påvirke BOA omsetningen i positiv retning så fremst prosjektene starter opp som planlagt i løpet av 2022.

Norges Forskningsråd

HSL-fakultetet sendte inn 21 søknader til Forskerprosjekt (Norges Forskningsråd) til fristen i februar 2022. Derav var 16 søknader om Forskerprosjekt for fornyelse og fem søknader om Forskerprosjekt for unge talenter. I tillegg ble det sendt én søknad om Samarbeidsprosjekt for å møte utfordringer i samfunn og næringsliv. Omsøkt beløp på hver av disse søknadene ligger på 8-12 mill. kr. Svar på søknadene kommer i september 2022, og fakultetet har en forventning om å få minst fire søknader innvilget, noe som vil gi omtrent 13 % søknadsuttelling. I 2021 fikk fakultetet innvilget fire av om lag 25 innsendte søknader.

I tillegg har fakultetet to større søknader inne til vurdering, det er Senter for fremragende forskning (SFF) og Senter for fremragende utdanning (SFU). SFF søknaden har budsjettert om lag 180 mill. kr fra NFR over 10 år (deles med NTNU som er partner). SFU søknaden har budsjettert 36,5 mill. kr fra HK-dir. over fem år. Begge forventes behandlet ilt høsten. Disse vil ha stor

innvirkning på fakultetets eksterne finansiering kommende år om de tildeles støtte.

Fakultetet kan få opp antall søknader på spesielt Forskerprosjekt for unge talenter og tematiske utlysninger. Fakultetet har nylig opprettet et tiltak som retter seg mot forskere som planlegger å sende inn søknad om "Forskerprosjekt for unge talenter" eller "Forskerprosjekt for fornyelse" til Norges Forskningsråd (søknadsfrist februar 2023). En arbeidsgruppe med fire erfarne forskere fra fakultetet, samt en forskningsrådgiver, har allerede blitt opprettet. Arbeidsgruppen vil vurdere (korte) søknadsinitiativ til de som måtte ønske det, og gir samlet tilbakemelding om oppbygging, forskningskvalitet og andre aspekter i forhold til vurderingskriteriene til Forskningsrådet. Deltakere melder seg på ved å fylle ut en spesifikk mal (maks tre sider). Spørsmålene er knyttet til vurderingskriteriene til Forskningsrådet. Ekstern evaluerer vil i tillegg lese over (pre-evaluere) inntil 10 forhåndsutvalgte søknader om Forskerprosjekt til fristen i februar 2023.

Horisont Europa

I utlysninger innen Horisont Europa 2021-call, deltok forskere fra fakultetet i 16 søknader, der to av dem ble innvilget. Disse inkluderer ti MSCA-søknader om individuelle postdoktorstillinger, partnerskap i tre søknader om MSCA-Doctoral Network, én ERC StG søknad og én søknad med partnerskap i en tematisk utlysning. De to søknadene som ble innvilget er begge MSCA-PF (individuelle postdoktorstillinger).

HSL-fakultetet har deltatt aktivt i MSCA-programmet de siste årene. Samtidig sender fakultetet veldig få søknader til andre områder av EUs rammeprogram (Horisont 2020/Horisont Europa). Mange av tiltakene i Horisont Europa er individuelle, mens behovet og ønsket for fakultetet er å bygge sterke fagmiljøer. I 2021 ble det kun sendt inn to søknader til andre utlysninger.

Fakultetsledelsen ønsker å oppmuntre forskningsmiljøene til å søke midler innenfor en bredere vifte av EUs rammeprogram og øke søknadsinnsatsen mot Horisont Europa. HSL-fakultetet er per i dag partnere i tre samarbeidsprosjekter under Horisont 2020/Horisont Europa. Hittil i 2022 har det også blitt sendt en koordinert søknad på samarbeidsprosjekt fra HSL til utlysningen *Reshaping democracies*.

Så langt i 2022 har fakultetet sendt fra seg to søknader om ERC AdG (2,5 mill € per) og én ERC StG. Videre er det minst tre søknader om ERC StG under arbeid per dags dato, med søknadsfrist 25. oktober 2022, og minst to nye søknader om ERC AdG er planlagte til søknadsfristen 23. mai 2023. Fakultetet har også 16 initiativ i UiTs Arctic MSCA program våren 2022, som skal resultere i innsendte søknader til fristen høsten 2022.

Fakultetet er i gang med å iverksette et ERC-opplæringsprogram, som retter seg mot forskere ved fakultetet som ønsker å søke om ERC-stipend. Målet er at dette vil føre til både flere og mer konkurransedyktige ERC-søknader fra fakultetet på sikt. I tillegg har det blitt avholdt både et generelt søknadsskrivekurs og *ERC Crash-Course* ved fakultetet i 2022. Det er planlagt å gjøre dette til et fast tilbud 1-2 ganger i året.

Andre kilder

HSL-fakultetet har de seneste år ligget på om lag 220 - 240 antall aktive eksternfinansierte prosjekter årlig. I tillegg til de nevnte større NFR og EU tildelinger består denne porteføljen av prosjekter finansiert av en rekke andre kilder. Vi er spesielt aktive på HK-dir, Erasmus+, EEA (EØS), RFF samt en rekke andre utlysninger i mindre omfang. Vi forventer en viss økning også på disse utlysningene, da de gjerne er en (lavterskel) inngangsport til ekstern prosjektfinansiering for mange forskere. Vi forventer også at en andel av prosjektdeltagere i disse prosjektene avanserer videre til de større utlysningene nevnt innledningsvis.

Etter- og videreutdanning

Livslang læring og økt satsing på etter- og videreutdanning (EVU) er politisk bestemt. ILP ligger inne med 4 – 5 tilbud innen Kompetanse for kvalitet fra 2023/24. Styrerutdanningen videreføres. ISK har to tilbud innen samme strategi. Denne strategien fortsetter i alle fall til 2025 – og gjelder alle lærerutdanningene (0 – 13). Det er også videreutdanningsemner på ISV og IRN som er etterspurt og kan gå inn under EVU porteføljen. Signalene fra nasjonalt hold er klare på økt satsing innenfor feltet. ILP deltar også med flere tilbud innenfor tilskuddsordning for lokale kompetanseutvikling i barnehage og grunnopplæring, samt kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis deltar i samarbeid med Statsforvalteren og skole-/barnehageeier.

Aktive prosjekter pr d.d.

Fakultetets prosjektportefølje i antall er fordelt slik mellom finansieringskildene:

Finansieringskilde	Antall
Andre bidragsprosjekter	11
EU	17
Kommunale	10
NFR	76
Næringsliv og privat	1
Organisasjoner/stiftelser	7
Regionale	4
Statlige	99
Sum	225

Tiltak om ekstern finansiering

Det planlegges ett nytt tiltak (med oppstart høst 2022) om oppfølging av alle prosjekter som har fått avslag. I første omgang vil dette omfatte avslag på innsendte søknader til Norges Forskningsråd og Horisont Europa. Oppfølgingen vil innebære en individuell samtale mellom prosjektleder og forskningsrådgiver ved fakultetet, hvor vi ser på tilbakemeldingen i lag, diskuterer hva kan forbedres, og planlegger veien videre.

I tillegg skal vi fra høsten 2022 i gang med individuelle møter med

instituttledere/forskergrupeledere rundt muligheter og strategi for ekstern finansiering. Her vil hovedfokus være kartlegging av kompetanse, muligheter for ekstern finansiering, ambisjoner for instituttet/forskergruppen, og utfordringer. Målet er at dette vil føre til økt bevisstgjøring om både muligheter for ekstern finansiering og søknadsstøtte, samt på sikt få flere innsendte søknader og innvilgede prosjekter.

Ambisjonsnivå

For NFR forskerprosjekt vil målet til HSL-fakultetet for 2023 være 30 innsendte søknader og 5 innvilgede. For 2024 vil målsetningen være 34 innsendte søknader og 6 innvilgede prosjekter. For EU har UiT en ambisjon om å øke søknader og tildelinger gjennom hele perioden for Horisont Europa, sammenlignet med det forrige rammeprogrammet Horisont 2020. I første halvdel av Horisont Europa (2021-2024) skal UiT øke antall søknader med 50 % sammenliknet med H2020. I andre halvdel av Horisont Europa (2025-2027) skal UiT fortsette samme ambisjon med 50 % økning, men antall søknader om samarbeidsprosjekter innenfor Globale utfordringer og konkurransedyktig næringsliv skal doubles (100 % økning) sammenliknet med H2020. HSL-fakultetet følger denne ambisjonen for EU finansiering, og dette er reflektert i prognosene for kommende år.

Med bakgrunn i historikken seneste år, status for 2022 og implementeringen av tiltakene beskrevet ovenfor mener vi fakultetet bør ha en ambisjon om å øke den eksterne inntekten med minimum 10% i 2023, og tilsvarende for 2024. En rekke av tiltakene iverksatt for å øke den eksterne aktiviteten vil ikke gi resultater før innen et par år. På sikt har fakultetet et mål om 25% andel eksterne inntekter sammenlignet med den totale rammen. For 2022 har vi estimert at andelen vil ligge mellom 18-19 %. Vi bør derfor ha som ambisjon å oppnå 20-21% for 2023. Dette forutsetter at de siste tiders hendelser i

Norges forskningsråd ikke påvirker
tildelingene til universitetene.

Anne Britt

Flemmen
dekan

Frode G. Larsen
fakultetsdirektør

*Dokumentet er elektronisk godkjent og
krever ikke signatur*

Vedlegg

1. Vedlegg Budsjettinnspill 2023
2. Vedlegg Budsjetter

Budsjettinnspill ved UiT Norges arktiske universitet

Type prosjekt: Forskerprosjekt

Fakultet: Samarbeidsprosjekt mellom HSL og NT Fak

Tittel: Kunnskapsbasert likestillingsarbeid ved UiT

Formål: En langsiktig og bærekraftig satsing på anvendt likestilling- og mangfoldsforskning ved UiT. Det foreslåtte prosjektet på 4 år er tenkt som en pilot.

Bakgrunn: Av de norske breddeuniversitetene er UiT «best i klassen» når det gjelder kjønnsbalanse. Det er mange forklaringer på at vi i større grad enn andre har lykket på dette området. En av dem er at det over tid har vært nært samarbeid mellom de som har administrativt ansvar for oppfølging av likestillingstiltak ved UiT, og fagmiljøet ved Senter for kvinne- og kjønnsforskning (SKK).

Organiseringen av SKK som et senter med en «alluniversitetsfunksjon» har sikret at ny akademisk kunnskap om likestilling og de konkrete likestillingstiltak ved UiT har gått hånd i hånd, på tvers av enheter og over hele universitetet. Tiltak for likestilling og mangfold ved UiT har slik vært godt forankret i nyere kjønns- og mangfoldsforskning. Dette er viktig. Et funn fra forskningen på området har nettopp vært at tiltak for å oppnå mangfold og kjønnsbalanse har forskjellig grad av «transformativt potensial» (Benxchop, Holgerssoon, Van den Brink, Wahl, 2015). Faktisk kan enkelte tiltak ende med å forsterke systemet de er utarbeidet for å endre, fordi de har tilpasning av kvinner/innvandrere/andre minoriteter som mål, mens systemet som skapte ulikestilling i utgangspunktet forblir intakt (Ely and Meyerson 2000). I akademia, inkludert UiT, er det en kjent utfordring at MNT-fagene ikke følger samme trend som de andre fagene med rask utvikling mot kjønnsbalanserte student og ansattegrupper. Dette er forhold vi trenger mer forskning på.

Administrativt er likestillings- og mangfoldsarbeidet ved UiT nå sikret kontinuitet og forankring gjennom en egen stilling for likestillingsrådgiver på nivå 1, samt et bredt sammensatt likestillingsutvalg med leder fra rektoratet. Dette fungerer godt.

Det er imidlertid en utfordring at den vitenskapelige siden av arbeidet – forskningen – ikke er sikret den samme kontinuiteten, men fremdeles er organisert ad hoc, i prosjekter og med eksterne forskningsmidler. Der er per tiden en full stilling knyttet til forskning på kjønnsbalanse ved SKK (prosjektkoordinator for Prestisjeprojektet, finansiert av NFR programmet Balanse), men finansiering av denne gikk ut ved slutten av 2021. For å sikre videreføring og implementering av resultater fra tidligere prosjekter, holde oversikt og delta på kunnskapsfronten innen likestillings- og mangfoldsforskning, og dessuten sikre fortsatt god måloppnåelse på likestillingsfeltet ved UiT, foreslår vi derfor en strategisk satsing på den akademiske likestillings- og mangfoldsforskningen, i form av en forskerstilling knyttet til SKK. Målet er å bygge et fagmiljø av høy kvalitet, som kan lykkes på eksterne konkurransearenaer innen kjønns- og mangfoldsforskning; manifestere UiTs posisjon som ledende innen likestilling og mangfold; og som etter endt prosjektperiode (inkludert en grundig evaluering med forslag til videre innretning) kan videreføres i faste rammer.

Målgrupper:

Målgruppe A - UiT ansatte og organisasjon: Forslaget om strategisk satsing er et samarbeid mellom HSL og NT fakultetene. Nylige kartlegginger fra UiT, gjort i det tidligere nevnte Prestisjeprojektet, har vist at utfordringene med kjønnsbalanse fremdeles er store ved NT fakultetet (Duarte, Kochanska og Nustad, 2021). Med en økning fra 12% til 16 % i andelen kvinnelige professorer siden 2017 kan vi si at fakultetet er på rett vei, men fremdeles har et stykke igjen - gjennomsnittet ved UiT er som kjent på 40% kvinnelige professorer. NT fakultetet er derfor forhåndsselektert som empirisk nedslagsfelt

for piloten det søkes midler til her (4 år). Ved en eventuell videreføring av satsingen vil de øvrige fakulteter og enheter ved UiT kunne følges på samme måte.

Målgruppe B - Nasjonalt og internasjonalt forskningsmiljø:

Det er allerede etablert gode relasjoner til fagmiljø nasjonalt og internasjonalt gjennom tidligere prosjektarbeid. Nasjonalt kan nevnes utstrakt samarbeid med de andre sentre for kjønnsforskning (ved UiO, UiB, NTNU, UiA og UiS). Internasjonalt har vi hatt givende utvekslinger spesielt med svensk kjønnsforskning; vi har blant annet knyttet til oss en professor 2 i Gender studies fra Universitetet i Karlstad, og besøkt KTH Royal Institute of Technology (KTH er spesielt interessant for en satsing på anvendt likestillingsforskning da de har en egen «Vice President of gender equality and core values» og en egen enhet for forskning på «Gender, organisation and management»). Videre har vi samarbeid med kjønnsforskere fra de andre universitetene i Arctic 5 (Luleå University of Technology, University of Oulu, University of Lapland og Umeå University) og har blant annet sendt søknad om NOS-HS samarbeidsmidler sammen med dem dette semesteret (V2021).

De nevnte samarbeidspartnere vil være en viktig målgruppe for spredning av forskningsresultater fra UiT kjønnsforskning til UH sektoren i Norge og Norden, og for å bygge konsortier til nye prosjekter og søknader om eksterne forskningsmidler.

For øvrig vil forskningsresultater selvsagt spres til fagfeller gjennom publikasjoner i anerkjente open access kanaler og presentasjoner ved konferanser, workshops mm.

Arbeidet: Arbeidet vil bestå i følgeforskning i pågående og planlagte likestillingstiltak ved NT fakultetet ved UiT.

Forskningsmetoden - følgeforskning

Følgeforskning er en metodikk der målet er å reflektere over forskningsfunn sammen med dem forskningen gjelder; i vårt tilfelle universitetsansatte (Baklien, 2004). Metodologisk er følgeforskning nært beslektet med aksjonsforskning, men der er forskjeller knyttet til forskerens rolle og relasjoner til feltet (op.cit). Et viktig prinsipp er å inkludere alle involverte informanter og deltakere som med-forskere. Det er forskjell på å forske *med* noen og forske *på* dem.

Målet med forskningen er ikke bare å dokumentere faktiske forhold, men også å anvende kunnskapen som produseres til å utarbeide nye visjoner, mål og tiltak for likestillingsarbeidet ved UiT Norges arktiske universitet. Dette vil selvsagt skje i nært samarbeid med de forskningen gjelder, og da særlig likestillingsrådgiver og likestillingsutvalg. Følgeforskning er en egnet metode når man ønsker kunnskapsbasert input som kan bidra til gode, langsiktige prioriteringer og gi informasjon om fremgang og behov for eventuelle justeringer underveis i prosesser som settes i gang i en organisasjon.

Empirisk felt: pågående likestillingsarbeid ved NT fakultetet

NT Fakultetet har gjennom flere år arbeidet mot å nå mål om å øke andelen kvinner i vitenskapelige toppstillinger og ved studieprogram og enheter med særlig skjev kjønnsbalanse. Arbeidet med likestilling er forankret i en handlingsplan for likestilling, mangfold og inkludering ved NT fak som ble vedtatt av fakultetsstyret i desember 2020. I arbeidet med handlingsplanen har både fagmiljøene og fakultetsstyret vært opptatt av at likestillingsarbeidet skal ta utgangspunkt i forskningsbasert kunnskap.

Forankring og kompetanse hos ledelsen er sentralt for måloppnåelse i arbeidet. Ved utlysning av lederstillinger ved fakultetet etterspørres likestillings- og mangfoldskompetanse og ledere ved fakultetet skal jevnlig tilbys seminarer med fokus på kjønnsbalanse og likestilling.

Handlingsplanen inkluderer økonomiske virkemidler for å fremme karriereutvikling for kvinner ved fakultetet. Nytilsatte kvinner i fast stilling kan søke om startpakke og kvinner i førsteamanuensis- og førstelektorstillinger som jobber mot opprykk kan søke kvalifiseringsstipend og støtte til prøveevaluering. Kvalifiseringsstipendet brukes typisk til frikjøp fra undervisning og administrative oppgaver eller innleie av forskningsassistanse i slutfasen av opprykksprosessen.

Flere tiltak er iverksatt for å ivareta likestillingsperspektiv ved rekruttering. Utforming av utlysningstekst med tanke på kjønnsperspektiv, bruk av letekomiteer og fokus på at bedømmelseskomiteer kjenner til mekanismer knyttet til implicit bias og er bevisst dette er sentrale tiltak på rekrutteringsområdet.

På studiesiden gjennomføres det årlig rettede rekrutteringstiltak for å øke andelen kvinner på studieprogram med særlig skjev kjønnsbalanse og fakultetet støtter opp om ordninger som sikrer undervisning av kvinnelige rollemodeller når kjønnsbalansen i fast undervisningsstab er særlig skjev.

Instituttene har også mulighet til å søke lønnstilskudd til tilsetting av kvinner i bistillinger for å ivareta blant annet dette hensynet.

Det er også tatt initiativ til prosjekter og likestillingstiltak på enhetene. Ved Institutt for informatikk er prosjektet «Better Balance in Informatics» (BBI) iverksatt. Prosjektet har fått støtte fra balanseprogrammet i NFR og formålet er å finne frem til og gjennomføre tiltak som vil øke andelen kvinner ansatt i akademiske stillinger ved instituttet.

Funn og refleksjoner fra de ovenfor nevnte tiltakene vil i tur legge grunn for nye og eventuelt utvidede tiltak, i samarbeid mellom kjønnsforskere og ansatte på NT fakultetet. Eksempler på populære likestillingstiltak i offentlig sektor er opplæring, mentorering og nettverksbygging.

Forventede effekter:

- UiT hevder seg innen kjønnsforskning nasjonalt og internasjonalt.
- UiT stimulerer økt tverrfaglig samarbeid, spesielt mellom fakultetene NT og HSL. Forskningsområdet det samarbeides om, likestilling og mangfold, er sentralt innen UiTs satsingsområde «Samfunnsutvikling og demokratisering», som beskrevet i Drivkraft i Nord.
- UiTs posisjon som ledende på kjønnsbalanse innen UH sektoren styrkes. MNT fagene får et løft.
- UiTs strategiske satsing på FNs bærekraftsmål synliggjøres (spesielt nummer 5: likestilling mellom kjønnene, og nummer 10: sosial ulikhet).
- UiT svarer tydelig på KDs forventninger uttrykt i punkt 4.2.5 «likestilling og mangfold» i tildelingsbrev av 2021.

Opplegg for spredning av resultater ved UiT/ i UH sektor: Fra prosjektet vil det leveres *vitenskapelige bidrag* (litteratur reviewer, evaluerings- og følgeforskningsstudier som publiseres i anerkjente, open access vitenskapelige kanaler); *et «toolkit»* for implementering og evaluering av likestillings- og mangfoldstiltak i UH sektoren; og *opplæringsmateriale / kurs* for administrasjon og ledelse som jobber med likestilling og mangfoldstiltak ved UiT. Et mulig outcome, som skal vurderes, er en anonymisert database basert på uttrekk fra eksisterende administrative systemer, som kan brukes til longitudinelle studier for å vise utvikling på likestilling og mangfold ved UiT over tid.

Detaljert opplegg for kurs og spredning av toolkit vil utarbeides sammen med likestillingsrådgiver og likestillingsutvalget ved UiT.

Ideer til mulige kurs:

- For administrativt ansatte I – ledere*: «Kompetansebygging innen kjønnsperspektiver i Ledelse». Del av UiT Lederutviklingsprogram.
- For administrativt ansatte II - SPOR, senior rådgivere, rådgivere, Orgøk: «Kompetansebygging innen Arbeidsgivers aktivitets- og redegjørelsesplikt.» Datahåndtering og rapporteringsarbeid.
- For vitenskapelig ansatte: «Kompetansebygging innen kjønnsperspektiver i forskning» (kan for eksempel være valgfritt e-læringskurs eller inngå i obligatorisk kurspakke for undervisere fra RESULT).
- For studenter: «Likestilling og diskriminering - kurs til studenter ved UiT»

*Opplegg til kurs for ledere planlegges allerede som en leveranse fra Prestisjeprojektet. En strategisk satsing på likestilling- og mangfoldsforskning vil sikre undervisningsressurser til dette også etter prosjektslutt.

Fagmiljøet: SKK er UiTs enhet for kompetansebygging innen kjønnsforskning og kjønnsperspektiver i forskning og utdanning. Senteret er organisatorisk knyttet til HSL, men har hele UiT som arbeidsområde. Vi jobber for at studenter og ansatte ved UiT skal få øynene opp for kjønnstematikk i sine fagfelt og, på tvers av faggrenser, for å styrke universitetets samlede forskningsvirksomhet på vårt kompetanseområde. Den som får den foreslåtte stillingen vil inkluderes i senterets forskningsgruppe Contemporary Gender Research (ConGender). Senteret har per i dag 3 faste vitenskapelige stillinger, 4 rekrutteringsstillinger og administrasjon. Ingen av de faste vitenskapelig ansatte forsker i dag på likestilling og kjønnsbalanse, men alle i forskningsgruppen jobber med tilgrensende tematikker innen kjønnsforskning. SKK har en sterk nasjonal posisjon, blant annet leder vår senterleder det nasjonale fagorganet for kjønnsforskning i perioden 2021-2022, og en av våre professorer leder den nasjonale forskerskolen i kjønnsforskning i perioden 2021-2023. SKK vil være et fruktbart miljø for en satsing på anvendt likestilling- og mangfoldsforskning ved UiT Norges arktiske universitet.

Framlegg:

UiT satsar på å bygge opp eit senter for samisk leksikografi.

Innhald:

Utarbeiding av samiske ordbøker

Arbeid med samisk terminologi

Forsking på ordforrådet til dei samiske språka

Bakgrunn:

For at eit språk skal kunne bli brukt som samfunnsberande språk treng det eit vitskapleg miljø som kan registrere, arbeide med og utvikle ordforrådet. Statsberande språk har alle store leksikografiske forskings- og utviklingsmiljø som gjer nettopp dette. For norsk, svensk og finsk finst det til dømes leksikografiske forskingsmiljø i Bergen, Göteborg og Helsingfors, som alle sysselset eit tosifra tal leksikografar, terminologar og programmerarar. Relevant i vår samanheng er miljøet i Bergen, med fleire enn 10 stillingar i leksikografi og ei gruppe på 4 programmerarar som leksikografane deler med andre delar av det språkfaglege miljøet (jf. <https://www.uib.no/ile/revisjonsprosjektet>, som viser ein del av dette miljøet). Desse leksikografane arbeider med vedlikehald og vidareutvikling av 3 ordbøker (Nynorskordboka, Bokmålsordboka, Norsk ordbok).

På 17- og 1800-talet innsåg dei fleirnasjonale statane i Norden at også minoritetsspråka hadde det same leksikografiske behovet. Det vart både for grønlandsk og sør- og nordsamisk utarbeidd store ordbøker som gjekk frå majoritetsspråket til minoritetsspråket, slik at det skulle vere mogleg å kommunisere med og skrive lærebøker og religiøs litteratur for grønlandarar og samar på høvesvis grønlandsk og samisk. I hundreåret etterpå, då assimilasjonspolitikken var rådande, kom det ikkje ut slike ordbøker i det heile.

Etter avslutninga av fornorskingspolitikken er den politiske målsetjinga no at dei samiske språka skal fungere som samfunnsberande språk. Det at Kommunal- og moderniseringsdepartementet finansierer utviklingsgruppa Divvun med 7 permanente stillingar med eit eksplisitt mål om å utvikle retteprogram og andre språkteknologiske applikasjonar for samiske språk er ein direkte konsekvens av denne målsetjinga.

Når det gjeld ordforrådet har det ikkje vore ei tilsvarande satsing. Det finst ingen einspråklege samiske ordbøker, ingen ordbøker samiske språk i mellom, og den einaste større papiordboka frå norsk til nordsamisk har ikkje lagt nokon systematisk gjennomgang av det norske ordforrådet til grunn, og gjev heller ikkje noko framstilling av korleis norske konstruksjonar skal bli laga på nordsamisk. Terminologisk arbeid for samiske språk er relativt lite systematisert. Eit aktuelt døme er sjukepleiarutdanning på samisk, som starta i 2021 som eit samarbeid mellom UiT og Samisk høgskole. Til studiestart fanst det ikkje lærebøker på samisk, men heller ikkje nokon terminologi for fagfeltet.

Sett frå eit forskingssynspunkt peiker språkforskninga i det 21. hundreåret seg ut til å bli tida der vi utforskar det mentale leksikonet, eller ordforrådet vi som språkbrukarar har tilgang til og kunnskap om. Med datamaskiner er vi i stand til å analysere dette ordforrådet systematisk, og med tilgang til store tekstsamlingar kan vi sjå sambandet mellom kva og kor mykje vi veit om ord i språket og korleis dei blir brukt.

UiT sin strategiske plan slår fast at "UiT skal utvikle kunnskap om" m.a. følgjande tema: "[s]amiske språk, kultur og livskvalitet" og "Teknologiske løysningar som fremmer en bred og inkluderende samfunns- og næringsutvikling i nord". HSL-fakultetets strategiske plan legg vekt på "Fakultetet vil ta initiativ til å styrke det samiske perspektivet i utdanning og forskning". For Noregs arktiske universitet er det også naturleg å argumentere for ei satsing der det sentrale innhaldet er å gjere det mogleg å gjennomføre Noregs politikk for utvikling av dei samiske språka som samfunnsberande språk.

Det er ved UiT eit fagmiljø for leksikografi å bygge på. Dei mest brukte samiske ordbøkene (med 3,3 millionar oppslag på nordsamisk i 2021) blir laga ved ISK. I 2021 publiserte Elisabeth Scheller den første e-ordboka for kildinsamisk. Divvun administrerer det samiske terminologiske arbeidet. Frå eit utdanningsmessig synspunkt er det naturleg å ha leksikografi som ein komponent i samiskstudiet og faggruppa for samisk har allereie gjeve slike kurs. UiT uteksaminerte i 2020 ein student med leksikografi som tema for masteroppgåva, ISK har ein PhD-student som forskar m.a. på den samfunnsmessige effekten av samiske e-ordbøker og vi har inne ein NFR-søknad om leksikografi for samisk og nasjonale minoritetsspråk. Det er ute i samfunnet stort behov for terminologisk arbeid. Eit senter for leksikografi vil trenge leksikografar, filologar og programmerarar. I ein oppstartfase kan senteret dra vekslar på programmerarane tilsett ved dei eksisterande miljøa for samisk språkteknologi. Frå eit fagleg synspunkt bør eit leksikografisk arbeid for tre ulike samiske språk bli gjort av ei gruppe på to minst ordboksredaktørar per språk (ein for terminologi og ein for det generelle ordforrådet) i tillegg til to allmennleksikografar og ein programmerar. Til samanlikning har både norsk, svensk og finsk langt større leksikografiske fagmiljø. Desse språka har fleire talarar, men dei samiske språka har like store ordforråd.

I Kulturdepartementet og Kommunal- og Moderniseringsdepartementet ser dei på språkpolitikken som ein heilskap som treng språkplanlegging. Sett i deira perspektiv inngår både språkteknologi og leksikografi for både samisk og nasjonale minoritetsspråk i denne heilskapen, og vi får signal om at dei etterlyser initiativ som dette. Sett frå vårt synspunkt er dette positivt: Vi har i tillegg til samisk også arbeidd med kvensk i meir en 15 år (både med retteprogram, språkmodellar og ordbøker) og vi har laga utkast til ein grammatikkmodell eitt av romanispråka som blir snakka i Noreg. Ei satsing på samisk leksikografi vil med andre ord vere ein del av eit strategisk arbeid for å gjere UiT til universitetet som arbeider med den språklege infrastrukturen for samisk og nasjonale minoritetsspråk.

Framlegg til framgangsmåte:

UiT tar opp samisk leksikografi som eit stort satsingsfelt. Det strategiske målet er å få ei forskings- og utviklingseining tilsvarande den for norsk leksikografi i Bergen.

Arbeidet med å få dette til går over fleire steg. UiT opprettar først ei leksikografisk pilotgruppe på universitetet på tre til fire stillingar. Oppbygginga av denne pilotgruppa og samarbeid med andre nordiske leksikografiske miljø og samiske språkmiljø vil resultere i eit grunnlag som vi kan bruke for deretter å arbeide politisk og administrativt for å få ekstern finansiering for eit miljø tilsvarande dei i Bergen, Göteborg og Helsingfors. Pilotgruppa konsentrerer seg både om leksikografisk arbeid, for å forbetre eksisterande ressursar, og om utdanning, dvs. om gje kurs i leksikografi for kommande leksikografar. Leksikografi er allereie eit emne ved mastergradsstudiet for samisk ved UiT, og faget vil vere relevant både for UiT og for arbeid kandidatane kan få utanfor universitetet. Samtidig er UiT i dialog med relevante departement for å få ei finansiering tilsvarande den som er for leksikografi ved UiB. Sametinget bør også bli involvert i denne prosessen.

Sett frå eit samfunnsmessig perspektiv treng dei samiske språka ei stor satsing på leksikografi for å bygge ut og presentere ordforråda sine, på same måten som andre språk som blir brukt som samfunnsberande språk. Viss UiT initierer denne satsinga vil vi vere i ein god posisjon til å utgjere tyngdepunktet i dette arbeidet. Utgangspunktet er godt, med det eksisterande miljøet i samisk språkteknologi, med ei samiskavdeling som gjev mastergradar og doktorgradar i samiske språk, eksisterande forskning og arbeid innafor samisk leksikografi, og eit nordisk institutt med kunnskap om norsk. Det som no gjeld er å posisjonere seg strategisk for utviklinga som vil kome.

Nordsamisk som førstespråk i lærerutdanningene (GLU 1-7 og 5-10), campus Tromsø

Saken startet med at en student ved GLU 1-7 ønsket å innpasse samisk i lærerutdanningen, noe som viste seg å være svært vanskelig. E-posten fra henne gjorde at programstyreleder for GLU 1-7 ved ILP (Kari-Anne Sæther) og faggruppeleder for samisk på ISK (Lene Antonsen) satte seg ned for å se på hva som kunne gjøres framover for at vi kan gi et tilbud til lærerstudenter med samiskkunnskaper. Dette var også i tråd med signaler man har fått fra dekan om viktigheten av samisk lærerutdanning.

På et møte 18. mai 2021 mellom ansatte fra ISK, ILP og lektorutdanninga HSL ble det satt ned en arbeidsgruppe som skulle utrede:

1. mulighetene for å tilby nordsamisk som førstespråk i GLU ved campus Tromsø
2. hvilke tilpasninger i studiedesignet som eventuelt må gjøres
3. hva trengs av ressurser og kompetanse for å få det til

Arbeidsgruppen bestod av Lene Antonsen, Gørill Vedeler, Kari-Anne Sæther og Cathrine Theodorsen.

Arbeidsgruppen undersøkte muligheten for å tilby samisk som fag 3 eller 4 i GLU 1-7 (30 stp.) og som fag 2 i GLU 5-10 (60 stp.) ved campus Tromsø med utgangspunkt i det tilbudet som ISK har i nordsamisk som morsmål (BA-program og lektorutdanningen 8-13). Et poeng er å samle studenter som studerer samisk ved UiT med tanke på et godt og levende læringsmiljø. Ut fra henvendelser til fagmiljøet i samisk vet vi at det også tidligere er studenter som kan samisk på morsmålsnivå som søker seg på lærerutdanninga ved UiT. Disse ønsker å ta samisk som fag 3 eller 4, men hittil har det ikke vært mulig. Slik går det samiske samfunnet glipp av samisklærere.

Da det i GLU 5-10 vil være mer krevende få dette til i forhold til oppbygging og studiedesign, fokuserer vi på GLU 1-7 i første omgang. Studentene må ha kompetanse tilsvarende studiekompetanse i nordsamisk som førstespråk.

Per i dag har samisk BA opptak annethvert år, det samme gjelder for opptak til nordsamisk som fag 1 og fag 2 i lektorutdanningen. Ei forutsetning for å tilby samisk som fag i lærerutdanningene er opptak til BA hvert år. Dette vil bety mye mer undervising for ISK. På grunn av studiedesignet til lærerutdanningene vil det imidlertid ikke være gjennomførbart med opptak annethvert år, særlig ikke hvis vi tar høyde for ambisjonen om å kunne tilby samisk også i 5-10. Det vil forøvrig også styrke lektorutdanninga å kunne ta opp studenter hvert år, fordi det åpner for at studentene kan kombinere samisk med flere fag. Vi vet vi har mistet samiskstudenter pga. problemet med å kombinere fag. Lektorutdanninga må uansett være forberedt på å gi tilbud om didaktikkemnet hvert år fordi studenter kan søke om permisjon, eller av andre årsaker bli forsinket i studieløpet.

Målet er å se samiskundervisningen på UiT under ett, at ISK og ILP samarbeider tett og at begge institutt tar ansvar om samisktilbudet innenfor lærer- og lektorutdanningen. ILP tilbyr innenfor lektorutdanningen samiskdidaktikk på høsten (PFF-2030, 5 stp.) i studentenes femte semester og på våren i studentenes 8. semester (PFF-3030, 10 stp.). Selv om studenttallet ikke er høyt erfarer ILP at de må tilby emnene hvert semester. Begge institutt ønsker å bidra til styrking av samisk i lærerutdanningen og i skolen. Arbeidsgruppen har sett på emner og studiedesign i 1-7 og har følgende opplegg for samisk som førstespråk som fag 3 og fag 4:

- Høst: 15 stp emne med fonologi, morfologi, lese- og skriveopplæring + læreplaner. Emnet vil være fagdidaktisk innrettet. Undervisningen kan delvis samkjøres med SAM-1010 på BA-programmet.
- Vår: 15 stp emne med sosiolingvistikk, litteraturredidaktikk og skrive-/lesedidaktikk. Undervisningen kan delvis samkjøres med SAM-1012 og SAM-1112 på BA-programmet.

Forutsetning

For å kunne gjennomføre dette er ISK avhengig av ei ekstra stilling i samisk språkvitenskap. ISK-ansatte innefor språk har allerede kompetanse i samisk fagdidaktikk. Vi ser for oss ei tildeling fra UiT sentralt via strategiske midler. Det må imidlertid gjøres klart at verken ILP eller ISK vil være i stand til å overta finansieringa av denne stilling, selv ikke på sikt, man må derfor allerede i oppstarten planlegge for andre former for finansiering.

Denne løsninga vil imidlertid gi:

- opptak til bachelorutdanning/årsenhet i nordsamisk på morsmålsnivå hvert år
- opptak til lektorutdanningen 8-13 nordsamisk på morsmålsnivå hvert år
- tilbud om samisk i GLU 1-7 og gradvis utbygging til GLU 5-10
- tilbud om å ta årsenheten i nordsamisk ved siden av jobb, med halv fart over to år
- kapasitet til å dekke PFF-emnene i samiskdidaktikk på lektorutdanninga 8-13
- åpner for videreutvikling av samisk i GLU, for eksempel at studentene kan velge samisk som masterfag.

Samisk andrespråk som fag i GLU, campus Alta

I flere samtaler innad på ISK og mellom instituttledelsen på ILP og ISK har stillingen og tilbudet i samisk i GLU ved campus Alta blitt diskutert. Å bare ha én ansatt i samisk i Alta ble svært sårbart over tid. Både den ansatte på ILP campus Alta og samiskmiljøet i Tromsø har ønsket mer samarbeid. I møtet med dekanatet 31.5.2022 ble det bestemt at stillingsressursen i samisk ved ILP campus Alta skal overføres til ISK. Dette er nå avklart med den ansatte. Ansatte skal fortsatt ha sitt arbeidssted i Alta, men blir en del av faggruppen i samisk ved ISK, som fra juni 2022 overtar ansvaret for det samisktilbudet som gis i GLU ved campus Alta. Dette betyr at ISK og ILP sammen skal ta ansvar for og videreutvikle samisk og samiskdidaktikk som fag i lektorutdanningen og lærerutdanningene på begge campus.

Det øvrige studietilbudet i samisk på ISK

I tillegg tilbyr ISK årsenhet i samisk som fremmedspråk annethvert år (opptak høsten 2022, 2024 osv.), et studium som har vist seg å rekruttere svært godt (over 40 studenter). Faggruppen har også utviklet påbyggningsemner i samisk som fremmedspråk på (30 studiepoeng), som da har oppstart påfølgende år (høsten 2023, 2025). Vi har erfart at noen studenter som har startet med samisk som fremmedspråk og har tatt påbyggingsenheten i tillegg, har oppnådd et så pass godt nivå at de gå videre med emner tilpasset samisk på morsmålsnivå.

ISK har opptak til master i samisk språk og litteratur hvert år, men studiet er lagt opp slik at det er mulig å ta studiet over tre år. Studentene kan skrive master også innenfor lule- og sørsamisk.

Politisk og fagstrategisk bakgrunn

Dette prosjektet støtter seg på både politiske og faglige strategidokumenter. Nasjonalt oppfordres det til å rekruttere flere studenter til utdanninger som gir undervisningskompetanse i samiske språk. Blant annet har riksrevisjonen kommet med sterk bekymring om situasjonen for samisk i skolen, se Riksrevisjonen: Undersøkelse av samiske elevers rett til opplæring i og på samisk (2019). Protokollen med innstillinga ble vedtatt i Stortinget i mai 2020: <https://www.stortinget.no/nn/Saker-og-publikasjoner/Saker/Sak/?p=77960>

Kronikken fra sametingsråd Mikkel Eskil Mikkelsen: <https://www.sagat.no/debatt/de-forstegene-for-a-lose-samisk-kompetansekrise/19.32647>

Lenke til UHR Samisk-seminaret 13. juni: <https://www.uhr.no/strategiske-enheter/fagstrategiske-enheter/uhr-samisk/nyheter-fra-uhr-samisk/seminar-samiske-sprak-og-kultur-i-en-ny-tid-muligheter-og-utfordringer.6438.aspx>

Budsjettinnspill

Utviklingssenter for Komplette akademiske miljøer

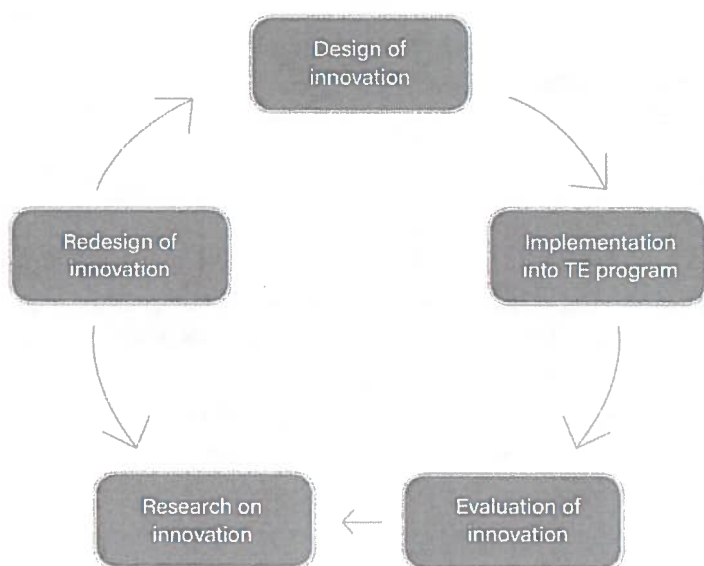
Bakgrunn

Norges første Senter for fremragende utdanning ble etablert i 2011 som et samarbeid mellom UiT og Universitetet i Oslo. Senteret fikk navnet ProTed (Professional Learning in Teacher Education), rettet seg mot grunnskolelærerutdanningen og hadde sin periode ut 2021. I løpet av de ti årene har senteret utviklet en rekke innovasjoner som har satt spor både nasjonalt og internasjonalt. Et av de mest sentrale er universitetsskolekonseptet, et konsept som både har blitt en form for merkevare og som har fått internasjonal anerkjennelse. Dette konseptet har senere blitt spredd til andre felt som barnehagesektoren og NAV og gitt grunnlag for nasjonal politikk, gjennom krav om lærerutdanningsskoler og lærerutdanningsbarnehager. ProTed har vært en innovativ pådriver for forskning på og utvikling av lærerutdanning, lokalt og nasjonalt.

SFU-ordningen ble etablert etter modell av SFF-ordningen (sentre for fremragende forskning). UiT har hatt flere SFF-er som er avsluttet, det første var CASTL, og UiT har ønsket å ivareta disse sentrenes posisjon som ledende miljøer ved å gi bidrag til videre satsing, om enn i en ny organiseringsform. ILP søker ut fra samme begrunnelse om bidrag til videre satsing som både tar vare på og bygger på det som ble utviklet i ProTed-perioden og som samtidig tar ILP og UiT inn i en ny epoke. Vi søker derfor om tilskudd til å etablere et utviklingssenter for komplette akademiske miljøer ved ILP.

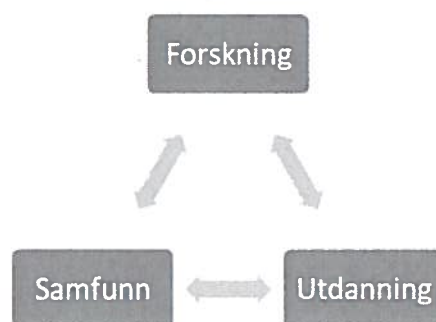
Hva lærte vi av ProTed?

Det som kjennetegner innovasjoner fra ProTed-perioden var at de ble utviklet ut fra behov i lærerutdanningene selv, og suksessen var at de også løste konkrete behov (universitetsskoler, mastertorg, kollektiv masterveiledningskompetanse med mer). I tillegg lærte vi mye om betydningen av å forske på innovasjonene våre, «er det ikke forsket på og publisert, har det ikke skjedd». Vi innarbeidet dermed en mer systematisk og forskningsbasert tilnærming til innovasjoner på utdanningsfeltet. Dette ble i ProTeds årsrapporter beskrevet gjennom følgende modell:

Hva er nytt?

Vi ønsker å bygge et utviklingssenter der det er strukturene og tilnærmingen som er det sentrale og det nye, og ikke spesielle tematiske områder. Konkret vil vi arbeide for å realisere det videre vil omtale som *Komplette akademiske miljøer*, KAM-miljøer. Et KAM-miljø er et miljø som utmerker seg ved å være fremragende både på utdanning, forskning og i samhandling med feltet rundt. Eksempler på slike er Sahlgrenska akademien ved Göteborgs universitet og Högskolan i Kristianstad¹. Vårt ideal er at disse tre områdene hele tiden utgjør en helhet, og det er i koblingen mellom disse at vi identifiserer nye utviklingsprosjekter.

Utviklingsprosjektene som skapes starter enten som et behov i samfunnet, som et resultat av forskning eller som et behov fra utdanningen selv. Uansett hvor i modellen man starter, må de andre områdene (forskning, utdanning, samfunn) kobles på og satsingen må bygges opp som en helhet.

Vi vil bruke tre eksempler, med start i hvert sitt område, for å illustrere dette nærmere.

¹[Man and Biosphere HealthFULLTEXT01.pdf](#)

Eksempel 1 Forskningsbasert undervisning

ILP ønsker å nyttiggjøre og videreutvikle potensialet som ligger i forskningsbasert undervisning ved instituttet. Både de ulike utdanningene og ledelsen ved ILP har identifisert og beskrevet et behov for bedre å utnytte mulighetene i å bedre forene forskning og undervisning. ILP er et stort institutt med hele 18 forskningsgrupper. Forskningen har god bredde i forhold til vår undervisning, og vi har miljøer som leverer svært god forskning både nasjonalt og internasjonalt. Vi erfarer imidlertid at vi ikke i tilstrekkelig grad klarer å gjøre forskningen relevant og tilgjengelig for våre studenter. Dette er en utfordring som vi ønsker å adressere gjennom prosjektarbeid innenfor KAM-tenkningen.

Et praktisk eksempel på utfordringen er vår forskning og undervisning innen lese- og skrivevansker og grunnleggende lese- og skriveopplæring. Dette fagfeltet står sentralt i undervisningen ved ILP i de ulike lærerutdanningene og i spesialpedagogikk. En av forskergruppene (nivå 2) har hatt og har flere NFR-prosjekter innen lese- og skrive vansker, gruppen har internasjonale samarbeidspartnere og har internasjonale publiseringer av høy kvalitet. I dag blir forskningen formidlet til svært få elever i forhold til hvor relevant kunnskapen er for majoriteten av våre studenter. Det er ikke tilstrekkelig at den enkelte forsker underviser innen «sitt» felt – vi trenger flere av de som underviser til å bli tilknyttet forskningen, uten nødvendigvis at de selv skal forske. Eksempelvis ønsker vi at utvalgte lektorer skal være tilstrekkelig knyttet til forskningsprosjektene slik at de har forutsetninger for å gi forskningsbasert undervisning. Et slikt samarbeid krever systemendring gjennom struktur og metodikk. Utfordringen søkes løst gjennom utvikling av mindre KAM-miljøer forankret i de ulike utdanningene. Miljøene starter opp som prosjekter der erfaringer systematiseres og videreutvikles for så å integreres inn i ordinær drift.

Eksempel 2 Partnerskap og forskning i EVU-feltet (samfunnsendringer og nye behov)

En sentral motivasjon for etableringen av vårt KAM-senter er instituttets samfunnsmandat. Utfordringsbildet i den nordlige delen av landet viser svakere skolerresultater og større frafall fra videregående skole sammenlignet med resten av landet. Dette gjør at vår kompetanse er etterspurt.

Demografiske endringer, med færre 19-åringer som starter på grunnutdanninger, krever at vi tilbyr utdanning på nye måter. Mange av våre studenter bor i distriktet, er i jobb og har etablert seg med familie. Demografi og livslang læring - fra utdanning som livsfase til utdanning som livsstil – krever en pågående omstilling for å møte det nord-norske samfunnets behov for utdanning av lærere. Nærmere halvparten av studentene ved ILP går på fleksible grunn- og videreutdanninger, primært i form av samlingsbaserte studier og deltidsutdanninger.

Også når det gjelder etterutdanning har vi fått en ny rolle. Statlig styrte modeller påvirker innhold og arbeidsform i etterutdanning. Fram til 2017 foregikk kollektiv kompetanseutvikling (etterutdanning) ved at lærerne ble sendt ut av skolen for å delta på ferdiglagde kurs. Nå skal kompetanseutvikling skje i partnerskap mellom feltet og UH. Dette krever systematisk jobbing med partnerskap ikke minst fra UiT sin side. I vårt KAM-senter vil vi styrke profesjonaliseringen av vår etter- og videreutdanning både faglig og organisatorisk, og vi vil jobbe med synergier mellom EVU, forskning og grunnutdanning. En kritikk av lærerutdanning, både nasjonale og internasjonale, har vært at utdanningene har vært for lite profesjonsrelevante. Gjennom systematisk arbeid der våre faglige ansatte samarbeider i partnerskap med lærere i barnehage og skole, skal profesjonsrelevansen i lærerutdanningene utvikles og styrkes, også gjennom forskning på profesjonsrelevante problemstillinger i samskapt forskning med feltet.

Eksempel 2 Videreutvikling av universitetsskolekonseptet

Innenfor lærerutdanning er tilknytningen til praksisfeltet en av de store utfordringene internasjonalt, og dette gjelder særlig for lange, akademiske og universitetsbaserte lærerutdanninger slik som den norske. ProTed utviklet universitetsskoler som et svar på denne utfordringen, og det er en organisering som har fått stor oppmerksomhet og gjennomslagskraft. I KAM så knytter dette sammen to av hjørnene, praksis og utdanning. Men det er et stort potensiale i å tenke nytt gjennom forsknings-tilknytningen til universitetsskolene, særlig gjennom forskningsbasering og forskningstilknytning.

En måte å tydeligere forskningsbasere praksis på er å fornye praksis basert på forskning om læring, og særlig profesjonslæring. Slik det er nå så studentenes praksis styrt av tradisjoner og i stor grad overlatt til skoler og den enkelte praksislærer. En fornyelse bør starte med forskningskunnskapen som fins, og designes for å systematisk samle inn data og bruke denne til å videreutvikle praksisen over tid.

En måte å få en tydeligere forskningstilknytning i praksis kan være gjennom FoU-sporet i utdanningen. Her kan studentene få oppdrag i starten for å lære grunnleggende metoder, for senere å utvikle egne prosjekter. På slutten av utdanningen bør det være et mål å involvere både skolene og lærerstudentene som forskere i våre forskningsprosjekter, og at dette blir en fast del av den obligatoriske praksisen.

Ved å forskningsbasere og forskningstilknytte praksis på universitetsskolene vil vi utvikle en ny type praksis, også internasjonalt, basert på KAM-tenkning.

Oppsummering av eksemplene.

Eksemplene i dette notatet er tatt med for å vise hvordan en KAM-tilnærming kan se ut i praksis. Samtidig viser eksemplene hvor det er mest aktuelt for oss å starte dette arbeidet. De peker altså fram mot de tre første utviklingsprosjektene.

Oppbygging og organisatorisk forankring

ILP er fra 1. januar 2021 omorganisert slik at instituttledelsen i tillegg til instituttleder nå har en assisterende instituttleder for utdanning, en for forskning- og utviklingsarbeid og en for etter- og videreutdanning. Instituttet framhever med dette de ulike hoveddelene av instituttets arbeidsoppgaver. Potensialet ligger i synergien mellom disse tre områdene. Et utviklingssenter vil inngå i den strategiske satsingen og senterets leder vil være med i den strategiske ledergruppa.

Konkret søker vi om

Lønnskostnader pr år:

Senterleder 50% stilling	500 000,-
Prosjektledere for tre prosjekter til enhver tid i 25% stilling	750 000,-
Administrativ støtte, 50%	400 000,-

Driftsmidler pr år:	500 000,-
Sum per år	kr 2 150 000,-

Vi søker primært om midler for perioden 2022-2025 (3,5 år).

Tromsø, 3.6.22

Siw Skrøvset

Instituttleder

Fleksibilisert grunnskolelærerutdanning

I kartlegging gjort av UiT og i Meld. St. 5 (2019-2020) "Levende lokalsamfunn for Fremtiden" vises det til utfordringer knyttet til rekruttering av studenter til lærerutdanningene, samt tilgang til nok kvalifiserte lærere. Det er vanskelig situasjon i skolene i landsdelen vår fordi det er mangel på kvalifiserte lærere. Særlig gjelder dette for 1. - 7.trinn. UiT har et stort ansvar for å utdanne kvalifiserte lærere til vår landsdel, og fakultetet har som mål å utdanne grunnskolelærere i og for regionene, og tilby deler av utdanningen der studentene bor. Utdanningene finnes allerede (med studieplan og emnebeskrivelser), men det er behov for å utvikle en ny organisering for å øke tilgjengelighet. Basisbevilgningen over statsbudsjettet er ment å dekke normal drift av utdanningene, men en mer fleksibilisert grunnskolelærerutdanning vil være økonomisk krevende. Behovet for nye lærere i tiden fremover er i høyeste grad på agendaen nasjonalt, og ønsket om desentraliserte og fleksible tilbud går igjen i det politiske ordskiftet.

Målet med denne satsingen er å utvikle en bærekraftig modell for samarbeid mellom UiT og vertskommunene. For å sikre lokal og regional rekruttering og høy gjennomføringsgrad, vil det være viktig å bygge et solid studiemiljø lokalt (utenfor våre hovedcampus).

Fagmiljøet ved Campus Alta har gode erfaringer med fleksible samlingsbaserte lærerutdanninger og vi vil i stor grad nyttiggjøre oss disse erfaringene. I tillegg er ILP inne i 2 året med en fleksibel barnehagelærerutdanning der det er studentgrupper i Tromsø, Senja, Harstad og Narvik. Erfaringer fra denne vil også bli trukket inn i utarbeidelsen av en ny modell for fleksibel grunnskolelærerutdanning.

I første omgang vil det være GLU 1-7 med første kull i Sør-Troms (samlinger i Harstad 2022-2027), andre kull i Midt-Troms (samlinger på Finnsnes 2023-2028) og tredje kull i nordlige Nordland (samlinger Narvik 2024-2029). Etter dette vil vi vurdere om vi skal ta en ny runde med GLU 510 på de samme studiestedene, om behovet fortsatt er størst for GLU 1-7, og om vi skal utvide til nye studiesteder i regionen. En permanent ambulerende utdanning vil være avgjørende for lærer-rekrutteringen til disse regionene.

En fleksibilisert grunnskolelærerutdanning vil føre til ekstra kostnader selv om vi samkjører digitale tilbud med eksisterende digital undervisning i Alta. Særlig vil de ekstra kostnadene være knyttet til undervisning på samlinger (som ikke kan samkjøres på grunn av geografisk avstand), samt veiledning, vurdering og oppfølging av ekstra studenter. Utgiftene til undervisning på samlinger, veiledning, vurdering og oppfølging vil utgjøre omtrent 75% av utgiftene på et ordinært tilbud de første tre årene, men de to siste årene i studiet vil dette kunne reduseres til rundt 50% fordi studentene blir mer selvstendige og fordi vi får utviklet en større portefølje av digital undervisning tilpasset profesjonsstudiet. På lengre sikt vil vi kunne redusere kostnadene på de tre første årene også, samtidig som at det er en grense for hvor lite fysiske samlinger en kan ha på et profesjonsstudium. Kostnadene handler spesifikt om nye ansettelse i pedagogikk, matematikk og norsk. I tillegg vil det være utgifter til reise, praksisoppfølging og prosjektledelse/koordinering. Ekstra totalkostnad for hele løpet (5 år) for ett kull i grunnskolelærerutdanningen vil være i overkant av 14 millioner kroner (se budsjettoversikt under). Det vil si en årlig merkostnad per kull på ca 2,8 millioner. De årlige merkostnadene vil øke for hvert enkelt kull som starter opp, frem til en har fem kull gående hvert år. Deretter vil de årlige merkostnadene være i overkant av 14 millioner kroner.

Innspill til budsjett 2023 fra HSL

Tiltak 1 – Forskningsbasert likestillingsarbeid

(jf. vedlegg)

Kostnadsbudsjett	Tiltak 1			
Arkivref:	2023	2024	2025	Totalt
Antall stillinger/årsverk	1,0	1,0	1,0	
Arealbehov (m ²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader	675 000	675 000	675 000	2 025 000
Utstyr/investeringer				-
Driftskostnader	50 000	50 000	50 000	150 000
Arealkostnader*				-
Sum kostnadsbudsjett	725 000	725 000	725 000	2 175 000

Fyll inn budsjett ved å dobbel klikk på tabellen for å aktivere excel-mal

Dersom aktiviteten/tiltaket er flerårig kan beløp for flere år fylles ut

*Arealkostnader = arealbehov (m²) x husleiesats. Gjelder behov utover det avd. disponerer

Tiltak 2 – Senter for samisk leksikografi

(jf. vedlegg)

Kostnadsbudsjett	Tiltak 2			
Arkivref:	2023	2024	2025	Totalt
Antall stillinger/årsverk	1,0	2,0	3,0	
Arealbehov (m ²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader	675 000	1 350 000	2 025 000	4 050 000
Utstyr/investeringer	50 000	50 000	50 000	150 000
Driftskostnader	30 000	60 000	90 000	180 000
Arealkostnader*				-
Sum kostnadsbudsjett	755 000	1 460 000	2 165 000	4 380 000

Fyll inn budsjett ved å dobbel klikk på tabellen for å aktivere excel-mal

Dersom aktiviteten/tiltaket er flerårig kan beløp for flere år fylles ut

*Arealkostnader = arealbehov (m²) x husleiesats. Gjelder behov utover det avd. disponerer

Tiltak 3 – Samisk i GLU 1-7 og 5-10

(jf. vedlegg)

Kostnadsbudsjett	Tiltak 3			
Arkivref:	2023	2024	2025	Totalt
Antall stillinger/årsverk	1,0	1,0	1,0	
Arealbehov (m²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader	675 000	675 000	675 000	2 025 000
Utstyr/investeringer				-
Driftskostnader	30 000	30 000	30 000	90 000
Arealkostnader*				-
Sum kostnadsbudsjett	705 000	705 000	705 000	2 115 000

Fyll inn budsjett ved å dobbel klikk på tabellen for å aktivere excel-mal

Dersom aktiviteten/tiltaket er flerårig kan beløp for flere år fylles ut

*Arealkostnader = arealbehov (m²) x husleiesats. Gjelder behov utover det avd. disponerer

Tiltak 4 – ProTed

(jf. vedlegg)

Kostnadsbudsjett	Tiltak 4			
Arkivref:	2023	2024	2025	Totalt
Antall stillinger/årsverk	1,8	1,8	1,8	
Arealbehov (m²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader	1 650 000	1 650 000	1 650 000	4 950 000
Utstyr/investeringer				-
Driftskostnader	500 000	500 000	500 000	1 500 000
Arealkostnader*				-
Sum kostnadsbudsjett	2 150 000	2 150 000	2 150 000	6 450 000

Fyll inn budsjett ved å dobbel klikk på tabellen for å aktivere excel-mal

Dersom aktiviteten/tiltaket er flerårig kan beløp for flere år fylles ut

*Arealkostnader = arealbehov (m²) x husleiesats. Gjelder behov utover det avd. disponerer

Tiltak 5 – Fleksible GLU

(jf. vedlegg)

Kostnadsbudsjett	Tiltak 5 (for ett kull)			
Arkivref:	2023	2024	2025	Totalt
Antall stillinger/årsverk				
Arealbehov (m²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader	2 290 000	2 290 000	2 290 000	6 870 000
Utstyr/investeringer	70 000	70 000	70 000	210 000
Driftskostnader	500 000	500 000	500 000	1 500 000
Arealkostnader*				-
Sum kostnadsbudsjett	2 860 000	2 860 000	2 860 000	8 580 000

Fyll inn budsjett ved å dobbel klikk på tabellen for å aktivere excel-mal

Dersom aktiviteten/tiltaket er flerårig kan beløp for flere år fylles ut

*Arealkostnader = arealbehov (m²) x husleiesats. Gjelder behov utover det avd. disponerer

Tiltak 6 – Fordeling av basistildeling for Erfaringsbasert master i økonomi og ledelse (MBA) mellom HSL og BFE

(jf. vedlegg)

Kostnadsbudsjett				
Arkivref:	2023	2024	2025	Totalt
Antall stillinger/årsverk				
Arealbehov (m ²)				
Fordeling av basis (ikke lønns- og prisjustert)				
HSLs andel	735 000	735 000	735 000	2 205 000
				-
				-
				-
Sum	735 000	735 000	735 000	2 205 000

Fyll inn budsjett ved å dobbel klikk på tabellen for å aktivere excel-mal

Dersom aktiviteten/tiltaket er flerårig kan beløp for flere år fylles ut

*Arealkostnader = arealbehov (m²) x husleiesats. Gjelder behov utover det avd. disponerer